

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého senátu)

15. července 2015 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Evropský trh s předpínací ocelí — Určování cen, rozdělení trhu a výměna citlivých obchodních informací — Rozhodnutí, jímž se konstatuje porušení článku 101 SFEU — Jediné, komplexní a trvalé protiprávní jednání — Promlčení — Pokyny pro výpočet pokut z roku 2006 — Přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti — Proporcionalita — Zásada personalit trestů a sankcí — Soudní přezkum v plné jurisdikci“

Ve věcech T-389/10 a T-419/10,

Siderurgica Latina Martin SpA (SLM), se sídlem v Ceprano (Itálie), zastoupená G. Belottim a F. Covone, advokáty,

žalobkyně ve věci T-389/10,

Ori Martin SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko), zastoupená P. Ziottim, advokátem,

žalobkyně ve věci T-419/10,

proti

Evropské komisi, zastoupené ve věci T-389/10 původně B. Gencarellim, V. Bottkou a P. Rossim, poté V. Bottkou, P. Rossim a G. Conte, jako zmocněnci, a ve věci T-419/10 původně B. Gencarellim, V. Bottkou a P. Rossim, poté V. Bottkou, P. Rossim a G. Conte, jako zmocněnci,

žalované,

jejichž předmětem je návrh na zrušení a změnu rozhodnutí Komise C (2010) 4387 final ze dne 30. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38344 – Předpínací ocel), ve znění rozhodnutí Komise C (2010) 6676 final ze dne 30. září 2010 a rozhodnutí Komise C (2011) 2269 final ze dne 4. dubna 2011,

TRIBUNÁL (šestý senát),

ve složení S. Frimodt Nielsen (zpravodaj), předseda, F. Dehousse a A. M. Collins, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. června 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek¹ [omissis]

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 44 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 13. září 2010 podala společnost SLM žalobu ve věci T-389/10.
- 45 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 14. září 2010 podala společnost Ori Martin žalobu ve věci T-419/10.
- 46 Rozhodnutím ze dne 29. října 2010 Tribunál (první senát) informoval žalobkyně, že mají možnost upravit své žalobní důvody a návrhová žádání, a zohlednit tak změny provedené prvním pozměňovacím rozhodnutím. Společnosti SLM a Ori Martin této možnosti nevyužily.
- 47 Rozhodnutím ze dne 6. června 2011 Tribunál vyzval Komisi, aby mu předložila druhé pozměňovací rozhodnutí.
- 48 Komise zaslala druhé pozměňovací rozhodnutí dne 22. června 2011.
- 49 Rozhodnutím ze dne 30. června 2011 Tribunál (první senát) informoval žalobkyně, že mají možnost upravit své žalobní důvody a návrhová žádání, a zohlednit tak změny provedené druhým pozměňovacím rozhodnutím.
- 50 Společnosti SLM a Ori Martin předložily vyjádření ke druhému pozměňovacímu rozhodnutí, které jim bylo určeno, v rámci svých replik došlých dne 13. dubna 2011.
- 51 Dne 20. října 2011 předložila Komise originály svých duplik v jednacím jazyce, jakož i své připomínky k vyjádřením, které předložily společnosti SLM a Ori Martin ke druhému pozměňovacímu rozhodnutí, čímž byla ukončena písemná část řízení.
- 52 Při změně složení Tribunálu, k níž došlo dne 23. září 2013, byl soudce zpravodaj přidělen k šestému senátu, kterému tudíž byly přiděleny tyto věci.
- 53 Předběžné zprávy podle čl. 52 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 byly šestému senátu zaslány dne 8. listopadu 2013.
- 54 Ve věci T-389/10 Tribunál rozhodnutím ze dne 17. prosince 2013 vyzval účastnice řízení, aby odpověděly na sérii organizačních procesních opatření.
- 55 Společnost SLM odpověděla na tato opatření dopisem ze dne 28. ledna 2014 a Komise na ně odpověděla dopisem ze dne 28. února 2014. Komise však ve své odpovědi uvedla, že některým žádostem o předložení dokumentů nemůže zcela vyhovět, protože jí byly požadované dokumenty zaslány v rámci posuzování žádostí o shovívavost. Společnost SLM k této připomínce Komise podala vyjádření.
- 56 Dne 16. května 2014 Tribunál v rámci důkazních opatření přijatých podle článku 65 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 Komisi nařídil, aby předložila dokumenty, které odmítla poskytnout v odpovědi na organizační procesní opatření přijatá dne 17. prosince 2013.

1 — Jsou uvedeny pouze ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

- 57 Téhož dne Tribunál organizačním procesním opatřením Komisi vyzval, aby předložila určité dokumenty týkající se šetření nebo postupu souvisejícího s protiprávním jednáním ve fázi správního řízení.
- 58 Komise předložila požadované dokumenty ve dnech 27. května a 6. června 2014.
- 59 Ve věci T-419/10 Tribunál rozhodnutím ze dne 17. prosince 2013 vyzval účastnice řízení, aby odpověděly na sérii organizačních procesních opatření.
- 60 Společnost Ori Martin na tato opatření odpověděla dopisem ze dne 28. ledna 2014 a Komise na ně odpověděla dopisem ze dne 30. ledna 2014.
- 61 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na písemné a ústní otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 30. června 2014. Účastnice řízení byly kromě toho vyzvány, aby se vyjádřily k případnému spojení posuzovaných věcí T-389/10 a T-419/10 pro účely rozsudku podle čl. 50 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.
- 62 Ve věci T-389/10 společnost SLM navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil napadené rozhodnutí;
 - s ohledem na druhé pozměňovací rozhodnutí znovu stanovil výši pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Ori Martin;
 - v rámci důkazních opatření nařídil podle čl. 65 písm. c) a článku 68 a násl. jednacího řádu ze dne 2. května 1991 výslech zástupců společností Redaelli a ITC jako svědků v souvislosti s touto otázkou: „Je pravda, že se společnost SLM před koncem roku 1999 neúčastnila setkání, jejichž předmětem byla dotyčná kartelová dohoda?“, a vyzval Komisi, aby předložila seznam, v němž bude uveden počet úředníků, včetně ředitelů a vedoucích oddělení, kteří se tímto případem postupně zabývali od začátku roku 2002 do června 2010;
 - uložil Komisi, aby uhradila splatné úroky z již zaplacené částky;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 63 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu i návrhy na provedení důkazních opatření;
 - uložil společnosti SLM náhradu nákladů řízení.
- 64 Ve věci T-419/10 společnost Ori Martin navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž jí přičítá odpovědnost za sankcionovaná jednání;
 - zrušil nebo snížil pokutu, která jí byla uložena;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 65 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- žalobu zamítl;
 - uložil společnosti Ori Martin náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 66 Poté, co byly účastnice řízení v tomto směru vyslechnuty (bod 61 výše), Tribunál rozhodl o spojení projednávaných věcí pro účely rozsudku podle článku 50 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.
- 67 Společnost SLM uplatňuje na podporu své žaloby několik žalobních důvodů.
- 68 První dva žalobní důvody jsou uplatněny jako důvody, jež mají vést ke zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká společnosti SLM, a souvisí s porušením zásady přiměřené lhůty a s porušením zásady řádné správy.
- 69 Ostatní žalobní důvody jsou uplatněny jako důvody, jež mají vést ke snížení sporné pokuty. Tyto žalobní důvody se týkají zaprvé nesprávného uplatnění pokynů z roku 2006 namísto pokynů o metodě stanovování pokut udělených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny z roku 1998“); zadruhé porušení 10% hranice stanovené právními předpisy a povinnosti uvést v tomto směru odůvodnění; zatřetí porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o určení závažnosti a zvýšení pokuty za účelem odrazení; začtvrté porušení zásady proporcionality; zapáté nesprávného posouzení doby trvání účasti společnosti SLM na kartelové dohodě; zašesté nezohlednění polehčujících okolností ve prospěch společnosti SLM; zasedmé nezohlednění prohlášení společnosti SLM; zaosmé nezohlednění neschopnosti společnosti SLM zaplatit pokutu a zadeváté promlčení protiprávního jednání.
- 70 V důsledku přijetí druhého pozměňovacího rozhodnutí společnost SLM upravila své žalobní důvody a poukázala na nový aspekt sporu týkající se početních chyb, kterých se Komise dopustila při stanovení části pokuty, za níž je odpovědná pouze společnost SLM, a části pokuty, za kterou jsou společnosti SLM a Ori Martin odpovědné společně a nerozdílně.
- 71 Z odpovědi společnosti SLM na organizační procesní opatření vyplývá, že již není třeba rozhodovat o původně uplatněných žalobních důvodech, pokud jde o porušení 10% hranice stanovené právními předpisy a o povinnost uvést v tomto směru odůvodnění – s výjimkou určení důsledků, které v tomto ohledu mohou mít vznesené argumenty na rozhodnutí o nákladech řízení ve prospěch společnosti SLM – a o nezohlednění neschopnosti společnosti SLM zaplatit pokutu. Tato skutečnost byla vzata na vědomí na jednání.
- 72 Společnost Ori Martin uplatňuje na podporu své žaloby tři žalobní důvody. První žalobní důvod vychází z promlčení protiprávního jednání. Druhý žalobní důvod se týká porušení několika pravidel uplatnitelných na přiřčení odpovědnosti za protiprávní jednání společnosti Ori Martin jakožto téměř výlučnému vlastníkovu společnosti SLM. Třetí žalobní důvod napadá některé aspekty výpočtu pokuty a vyjadřuje pochybnosti ohledně možnosti uplatnit pokyny z roku 2006 namísto pokynů z roku 1998.
- 73 Pokud jde o promlčení, možnost uplatnit pokyny z roku 2006 namísto pokynů z roku 1998, jakož i o některé aspekty výpočtu pokuty, argumentace společností SLM a Ori Martin se překrývá. Tato argumentace bude posouzena společně.

A – K promlčení protiprávního jednání

1. Argumenty účastnic řízení

- 74 Společnosti SLM a Ori Martin namítají, že pravomoc Komise uložit pokuty je v pojednávaném případě promlčená. Promlčecí lhůta začala běžet dne 19. září 2002 v den ukončení protiprávního jednání a uplynula dne 19. září 2007. Žalobkyně se domnívají, že žádná činnost Komise uskutečněná po tomto datu a před oznámením námitek, tj. její žádosti týkající se obratu podniků, její stanoviska k žádostem o shovívavost, jakož i kontrola provedená ve dnech 7. a 8. června 2006 v prostorách daňového

poradce, nebyla pro šetření věci či postup související s protiprávním jednáním nutná. K zaslání oznámení námitek dne 30. září 2008 tudíž došlo po uplynutí pětileté lhůty, která se počítá ode dne ukončení protiprávního jednání a je stanovena v článku 25 nařízení č. 1/2003.

75 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

2. Závěry Tribunálu

76 Z článku 25 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že v případě porušení článku 101 SFEU je pravomoc Komise ukládat pokuty vázána na pětiletou promlčecí lhůtu. Tato promlčecí lhůta začíná běžet dnem, kdy bylo ukončeno protiprávní jednání.

77 Tuto promlčecí lhůtu nicméně přerušuje každý úkon učiněný Komisí za účelem šetření nebo postupu souvisejícího s protiprávním jednáním. Jako úkony, které přerušují promlčecí lhůtu, jsou uvedeny například písemné žádosti Komise o informace a písemná zmocnění k provedení kontroly vydaná Komisí pro své úředníky.

78 V článku 25 nařízení č. 1/2003 je v tomto ohledu jasně uvedeno, že k přerušení promlčecí lhůty dochází s účinkem ode dne, kdy byl tento úkon oznámen nejméně jednomu podniku nebo sdružení podniků, které se podílejí na protiprávním jednání, a že se toto přerušení vztahuje na všechny podniky nebo sdružení podniků, které se podílejí na protiprávním jednání.

79 V projednávaném případě je třeba uvést, že Komise za účelem šetření nebo postupu souvisejícího s protiprávním jednáním oznámila ve lhůtě pěti let, která začala plynout dne 19. září 2002, tj. dnem ukončení protiprávního jednání, jednotlivým podnikům, které se podílely na protiprávním jednání, několik žádostí o informace.

80 Jako příklady, na které Komise poukázala v odpovědi na otázky Tribunálu položené v této souvislosti, lze na základě spisu uvést, že dne 19. dubna 2006 zaslala společnosti ITC žádost o informace týkající se zejména úlohy, kterou v rámci kartelové dohody hrál italský daňový poradce. Stejně tak je nesporné, že Komise provedla ve dnech 7. a 8. června 2006 kontrolu, při níž získala mnoho dokumentů, které jsou vyjmenovány v příloze 5 napadeného rozhodnutí a které jí umožnily doložit důležité skutečnosti týkající se klubu Italia.

81 Komise tím platně přerušila promlčecí lhůtu ve vztahu ke všem podnikům, které se podílely na protiprávním jednání před 19. zářím 2007. Pravomoc Komise uložit pokuty tudíž dne 30. září 2008, kdy přijala oznámení námitek, či dne 30. června 2010, kdy přijala původní rozhodnutí, nebyla promlčená.

82 Žalobní důvody týkající se promlčení tedy musí být zamítnuty jako neopodstatněné.

B – K uplatnění pokynů z roku 2006 namísto pokynů z roku 1998

1. Argumenty účastnic řízení

83 Společnosti SLM a Ori Martin Komisi vytykají, že uplatnila pokyny z roku 2006 při sankcionování skutků spáchaných před datem jejich zveřejnění. Společnost SLM zejména tvrdí, že zpětné uplatnění přísnějšího trestněprávního předpisu porušuje zásadu legality trestů a zásadu zákazu zpětné účinnosti trestněprávního předpisu. Konkrétně Komise nemůže vůči třetím osobám uplatňovat pravidlo časové působnosti vymezené v bodě 38 pokynů z roku 2006, jelikož tyto nové pokyny nebyly přijaty v součinnosti s jinými orgány nebo členskými státy. Uplatnění pokynů z roku 2006 na situaci společnosti SLM rovněž vede k rozdílnému zacházení, jelikož většině podniků sankcionovaných za

skutky srovnatelné s těmi, které jsou vytýkány společnosti SLM na základě pokynů z roku 2006, byly uloženy nižší pokuty, a to v rozmezí od 1 % do 5 % jejich obratu. Tribunál by měl přezkoumat výši pokuty s přihlédnutím k pokynům z roku 1998, které byly platné v době rozhodné z hlediska skutkových okolností a při zahájení správního řízení.

84 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

2. Závěry Tribunálu

85 Článek 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, nadepsaný „Uložení trestu jen na základě zákona“, stanoví:

„Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.“

86 Podobné ustanovení se vyskytuje i v Listině základních práv Evropské unie, jejíž čl. 49 odst. 1 stanoví, že:

„Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu. Pokud poté, co již byl trestný čin spáchán, stanoví zákon mírnější trest, uloží se tento mírnější trest.“

87 Článek 53 Listiny základních práv v této souvislosti upřesňuje, že výše citované ustanovení nesmí být vykládáno jako omezení nebo narušení lidských práv a základních svobod, které uznávají mimo jiné mezinárodní smlouvy, jejichž stranou je Unie nebo všechny členské státy, včetně Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

88 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že v čl. 15 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 17 ze dne 6. února 1962 – prvního nařízení, kterým se provádějí články [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3) bylo stanoveno:

„2. Komise může podnikům nebo sdružením podniků uložit rozhodnutím pokuty ve výši od 1 000 do 1 000 000 [eur] nebo v částce tuto výši přesahující, ale nepřesahující 10 % obratu dosaženého v předchozím účetním roce všemi podniky, které se na porušení podílely, a pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) poruší čl. [101] odst. 1 [SFEU] a článek [102 SFEU] [...].

Při stanovení výše pokuty se bere v úvahu závažnost a trvání daného porušení.“

89 Toto ustanovení bylo s účinností od 1. května 2004 zrušeno na základě článku 43 nařízení č. 1/2003 a bylo nahrazeno čl. 23 odst. 2 a 3 uvedeného nařízení, které stanoví:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [101 SFEU] nebo [102 SFEU] [...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

90 Komise následně dne 1. září 2006 zveřejnila v Úředním věstníku pokyny z roku 2006. V tomto dokumentu je upravena metoda, kterou Komise hodlá používat při stanovování výše pokuty uložené podnikům, které se dopustily jednání v rozporu s článkem 81 ES (nyní článek 101 SFEU). Bod 38 pokynů z roku 2006 zní takto:

„[P]okyny [z roku 2006] se použijí na všechny věci, ve kterých bylo zasláno sdělení o námitkách [oznámení námitek] po zveřejnění těchto pokynů v Úředním věstníku, bez ohledu na to, zda se pokuta ukládá podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 nebo čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17.“

91 Pokyny z roku 2006 tedy nahrazují pokyny z roku 1998.

92 Z ustálené judikatury v tomto ohledu vyplývá, že pravidla interního postupu přijatá administrativou, jež mají vyvolávat právní účinky ve vztahu k takovým třetím osobám, jako jsou hospodářské subjekty, které se mohou dopustit porušení článku 101 SFEU, sice nemohou být vzhledem ke své povaze kvalifikována jako závazná právní pravidla, představují však informativní pravidla postupu, od nichž se administrativa v konkrétním případě nemůže odchýlit, ledaže uvede odůvodnění slučitelné se zásadou rovného zacházení (rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh., EU:C:2005:408, body 209 a 210).

93 Z toho vyplývá, že pokyny z roku 2006, které představují taková pravidla postupu, spadají pod pojem „právo“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 49 odst. 1 Listiny základních práv (obdobně v tomto smyslu viz rozsudky Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 92 výše, EU:C:2005:408, bod 216, a ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh., EU:C:2006:328, bod 20).

94 I když tato ustanovení nelze vykládat tak, že zakazují postupné vyjasňování pravidel trestní odpovědnosti, mohou bránit zpětnému uplatňování nového výkladu normy stanovující protiprávní jednání (obdobně v tomto smyslu viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 92 výše, EU:C:2005:408, bod 217, a judikatura Evropského soudu pro lidská práva citovaná v bodě 215 uvedeného rozsudku).

95 Z toho – na rozdíl od tvrzení Komise – vyplývá, že pouhá skutečnost, že pokyny z roku 2006 respektují maximální hranici 10 % obratu sankcionovaných podniků, která je stanovena v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a uplatní se na skutkové okolnosti, jež vedly ke vzniku posuzovaného sporu, nepostačuje k prokázání toho, že uplatnění uvedených pokynů z roku 2006 neporušuje zásadu zákazu zpětné účinnosti trestněprávního předpisu.

96 K porušení této zásady by totiž mohlo dojít v případě uplatnění výkladu, který nebyl v době spáchání sankcionovaného protiprávního jednání rozumně předvídatelný (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 92 výše, EU:C:2005:408, bod 218).

97 Z výše uvedeného vyplývá, že pokyny je nutno považovat za dokument, kterým Komise vykládá postup, jež se zavazuje použít při ukládání pokut, a z judikatury vyplývá, že změny takového výkladu ze strany Komise jsou slučitelné se zásadou zákazu zpětné účinnosti trestněprávního předpisu a zásadou právní jistoty, lze-li tyto změny považovat za rozumně předvídatelné.

98 Z judikatury rovněž vyplývá, že dosah pojmu „předvídatelnost“ do značné míry závisí na obsahu textu, o nějž se jedná, na oblasti, kterou pokrývá, jakož i na počtu a postavení jeho adresátů. Předvídatelnost právního předpisu nebrání tomu, aby byla dotyčná osoba nucena obstarat si odbornou radu pro – okolnostem věci odpovídající – posouzení důsledků, jež mohou z daného jednání vyplývat. To platí

zvláště pro profesionály, kteří musejí při výkonu svého povolání prokazovat značnou obezřetnost a od nichž lze očekávat, že pečlivě posoudí rizika, která vyvolává jejich protiprávní jednání (v tomto smyslu viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 92 výše, EU:C:2005:408, bod 219 a citovaná judikatura).

- 99 Účinné uplatnění pravidel v oblasti hospodářské soutěže nicméně vyžaduje, aby Komise měla možnost kdykoli přizpůsobit výši pokut potřebám této politiky. Z toho plyne, že podniky, s nimiž je vedeno správní řízení, jež může vyústit v uložení pokuty, nemohou legitimně očekávat, že Komise nepřekročí výši pokut ukládaných dříve, a jejich očekávání nemůže být legitimní ani v souvislosti s metodou výpočtu pokut (viz rozsudek Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, bod 93 výše, EU:C:2006:328, body 21 a 22 a citovaná judikatura).
- 100 V projednávaném případě tudíž měly dotčené podniky vzít v úvahu, že Komise se může kdykoli rozhodnout zvýšit pokuty oproti své dřívější praxi. Uvedené platí nejen tehdy, pokud Komise přikročí ke zvýšení pokut v konkrétních případech, ale rovněž tehdy, pokud k tomuto zvýšení v konkrétních případech dojde na základě použití obecně závazných pravidel postupu, jako jsou například pokyny (viz rozsudek Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, bod 93 výše, EU:C:2006:328, body 23 a 24 a citovaná judikatura).
- 101 Takové podniky se tedy nemohou oprávněně domnívat, že Komise po přijetí pokynů z roku 1998 v žádném případě nemohla uplatnit v probíhajících řízeních nové pokyny, aniž narušila jejich legitimní očekávání. Je však třeba ověřit, zda podmínky uplatnění pokynů z roku 2006 v projednávaném případě odpovídají požadavkům právní jistoty a předvídatelnosti, které nastavila judikatura.
- 102 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokyny z roku 2006 se podle svého bodu 38 použijí na všechny věci, ve kterých bylo zasláno sdělení o námitkách po zveřejnění těchto pokynů v Úředním věstníku. Vzhledem ke skutečnosti, že k tomuto zveřejnění došlo dne 1. září 2006 a oznámení námitek bylo v projednávaném případě zasláno nejpozději dne 30. září 2008, výše uložené pokuty byla vypočítána na základě metodiky stanovené v pokynech z roku 2006.
- 103 Zprv je třeba odmítnout argument společnosti SLM, který vychází z nedostatku pravomoci Komise přijmout pravidlo časové působnosti vymezené v bodě 38 pokynů a uplatňovat ho vůči třetím osobám. Uplatnitelnost tohoto pravidla, které přispívá k dodržování zásady právní jistoty tím, že jednoznačně a objektivně vymezuje podmínky časové působnosti pokynů z roku 2006, totiž vyplývá z oprávnění Komise, přiznaného judikaturou, stanovit si vlastní omezení, a to tak, že vymezí podmínky, za nichž hodlá využívat prostoru pro uvážení, který jí přiznává nařízení č. 1/2003, jež tvoří právní základ napadeného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 92 výše, EU:C:2005:408, body 211 a 213, a ze dne 2. února 2012, Denki Kagaku Kogyo a Denka Chemicals v. Komise, T-83/08, EU:T:2012:48, bod 108).
- 104 Z druhé je tedy třeba posoudit, zda bylo přijetí pokynů z roku 2006 dostatečně předvídatelné ve smyslu judikatury připomenuté v bodech 96 až 100 výše.
- 105 Jak v tomto ohledu vyplývá z bodů 5 až 7 pokynů z roku 2006, hlavní novinka, kterou zavádějí, spočívá v tom, že výchozím bodem pro výpočet výše pokuty je základní částka určená v závislosti na hodnotě tržeb za zboží nebo služby, jichž se týká protiprávní jednání, na době trvání a závažnosti protiprávního jednání; do pokuty by přitom měla být navíc zahrnuta zvláštní částka, a to za účelem odrazení podniků od samotného zahájení protiprávního jednání. Je tedy nutno konstatovat, že pokyny z roku 2006 se opírají o kritéria závažnosti a doby trvání, která jsou vymezena v nařízení č. 17 a převzata do nařízení č. 1/2003 a která byla brána v potaz již v pokynech z roku 1998 (v tomto smyslu viz rozsudek Denki Kagaku Kogyo a Denka Chemicals v. Komise, bod 103 výše, EU:T:2012:48, bod 114).

- 106 Kromě toho možnost, že obezřetný hospodářský subjekt nebude schopen předem přesně určit výši pokut, které Komise uloží v jednotlivých případech, není sama o sobě v rozporu s požadavkem předvídatelnosti, který je charakteristický pro zásadu zákazu zpětné účinnosti trestněprávního předpisu. Cíle spočívající v represi a odrazování, které sleduje politika hospodářské soutěže, totiž mohou odůvodnit, že je podnikům znemožněno přesně odhadnout výhody i nevýhody, které pro ně vyplnou z účasti na protiprávním jednání. Postačuje, aby podniky, které si v případě potřeby obstarají služby právního poradenství, mohly předvídat kritéria a výši pokut, které jim hrozí, s dostatečnou přesností. Jak přitom bylo právě konstatováno, kritéria zohledněná v pokynech z roku 2006 vyplývají z kritérií uvedených v nařízení č. 17, která byla zohledňována již v pokynech z roku 1998 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. května 2008, *Evonik Degussa v. Komise*, C-266/06 P, EU:C:2008:295, bod 55, a *Denki Kagaku Kogyo a Denka Chemicals v. Komise*, bod 103 výše, EU:T:2012:48, bod 118).
- 107 Z toho je třeba vyvodit, že pokyny z roku 2006 a nová metoda výpočtu, kterou tyto pokyny obsahují – za předpokladu, že by měla přitěžující účinek, pokud jde o výši uložených pokut – byly pro podniky, jako je společnost SLM, v době, kdy bylo spácháno dotyčné protiprávní jednání, rozumně předvídatelné. Tím, že Komise v napadeném rozhodnutí uplatnila pokyny z roku 2006 pro výpočet výše pokuty, která byla uložena za protiprávní jednání spáchané před jejich přijetím, tedy neporušila zásadu zákazu zpětné účinnosti (v tomto smyslu viz rozsudek *Denki Kagaku Kogyo a Denka Chemicals v. Komise*, bod 103 výše, EU:T:2012:48, body 117 a 124).
- 108 Z toho vyplývá, že žalobní důvod týkající se uplatnění pokynů z roku 2006 namísto pokynů z roku 1998 musí být zamítnut, aniž je třeba rozhodnout o tom, zda společnost SLM oprávněně tvrdí, že takové uplatnění vedlo k uložení vyšší pokuty, než jaká by jí bylo uložena, kdyby byla vypočtena na základě pokynů z roku 1998.
- 109 Jak totiž bylo připomenuto v bodech 99 a 100 výše, zásady, kterých se dovolává společnost SLM, nebrání uplatnění pokynů s možnými přitěžujícími účinky, pokud jde o výši pokut uložených za spáchaná protiprávní jednání, za podmínky, že politika, která je zavádí, byla v době spáchaní dotyčných protiprávních jednání rozumně předvídatelná (viz rozsudky ze dne 12. prosince 2007, *BASF a UCB v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, Sb. rozh., EU:T:2007:380, body 233 a 234 a citovaná judikatura, a *Denki Kagaku Kogyo a Denka Chemicals v. Komise*, bod 103 výše, EU:T:2012:48, bod 126 a citovaná judikatura).
- 110 V každém případě je třeba poznamenat, že jelikož se společnost SLM omezila na rekapitulaci prvků výpočtu, které Komise použila v napadeném rozhodnutí, neprokázala, že pokuta, která jí mohla být uložena podle metodiky vymezené v pokynech z roku 1998, by byla nutně nižší. Společnost SLM totiž v projednávaném případě poukazuje pouze na některé rozdíly mezi pokyny z roku 2006 a pokyny z roku 1998 (dodatečná částka, pravidla zohlednění doby trvání protiprávního jednání, obsah polehčujících okolností), aniž uvádí, k jakému výsledku by Komise mohla dospět, kdyby uplatnila pokyny z roku 1998, jejichž výchozí bod pro výpočet se rovněž odlišuje od výchozího bodu pro výpočet použitého v pokynech z roku 2006.
- 111 Na námitku společnosti SLM, která se domnívá, že uplatnění pokynů z roku 2006 je vůči ní neoprávněně přísné, přičemž tvrdí, že toto uplatnění představuje porušení zásady rovného zacházení, postačuje odpovědět tak, že uvedená otázka nesouvisí s tím, zda je uplatnění pokynů z roku 2006 v souladu se zásadou zákazu zpětné účinnosti. Argumenty, které společnost SLM v této souvislosti uvádí, budou posouzeny následně spolu se shodnými argumenty, které uplatnila v souvislosti se skutečnostmi, jež Komise zohlednila, když tyto pokyny použila při stanovování výše sporné pokuty.
- 112 Žalobní důvod týkající se nesprávného uplatnění pokynů z roku 2006 namísto pokynů z roku 1998 tudíž musí být zamítnut jako neopodstatněný.

C – Ke skutečnostem, které byly zohledněny při výpočtu výše pokuty, jakož i k nakládání s důkazy předloženými Komisí

- 113 Skutečností, které Komise zohlednila při stanovování výše pokuty, se týká několik žalobních důvodů uplatněných společností SLM. Tyto žalobní důvody se týkají „nedostatku odůvodnění v souvislosti se stanovením sankce“; použití evropského obratu společnosti SLM po roce 2000 ke stanovení základní částky pokuty; „nedostatku odůvodnění v souvislosti s určením závažnosti společné jednotlivým podnikům za účelem stanovení základní částky“ a „nedostatku odůvodnění v souvislosti se stanovením dodatečné částky podle bodu 25 pokynů“, jakož i porušení zásady *ne bis in idem*, ke kterému v tomto ohledu došlo; porušení zásady proporcionality a zásady rovného zacházení, ke kterým došlo proto, že sankce dostatečně nezohledňuje „údajnou závažnost protiprávního jednání“, „jeho důsledky“, „hospodářské souvislosti v daném odvětví“, dřívější praxi Komise či „skutky vytýkané společnosti SLM a ostatním dotčeným podnikům“; dále se týkají nesprávného posouzení doby trvání účasti společnosti SLM na protiprávním jednání; nezohlednění polehčujících okolností souvisejících s jejími nízkými podíly na trhu, se spoluprací s Komisí a s „vedlejší úlohou“ společnosti SLM v rámci protiprávního jednání a nakonec se týkají nezohlednění prohlášení učiněných v rámci žádosti o shovívavost.
- 114 K usnadnění přezkumu těchto žalobních důvodů Tribunál navrhl – a společnost SLM s tím souhlasila – rozdělit je podle jednotlivých fází, v jejichž rámci Komise určila výši pokuty, totiž na skutečnosti zohledněné při stanovování základní částky (hodnota tržeb, závažnost, doba trvání, dodatečná částka) a na skutečnosti, které bylo možno zohlednit při úpravě této částky (polehčující okolnosti a sdělení o shovívavosti, schopnost zaplatit pokutu). V potaz budou vzaty i průřezové výtky společnosti SLM, pokud jde o porušení povinnosti uvést odůvodnění či porušení zásad proporcionality a rovného zacházení.
- 115 V rámci žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady řádné správy kromě toho společnost SLM poukazuje na čtyři okolnosti vyplývající ze spisu, z nichž plyne, že Komise předpojatě a nespravedlivě odmítla důkazy předložené společností SLM a upřednostnila jiné důkazy, které měla k dispozici. Tyto okolnosti souvisí s nakládáním s fakturami, které předložila společnost SLM v průběhu správního řízení; s významem, který byl připsán setkáním klubu Italia – účast společnosti SLM na těchto setkáních nebyla prokázána; s vlivem, který by mohla mít data, kdy byla získána technická schválení nezbytná k uvedení APC na trh v různých členských státech Unie, a datum, kdy byly zahájeny kontroly prováděné osobou, jíž byla tato úloha svěřena členy klubu Italia.
- 116 V tomto ohledu je třeba podotknout, že čtyři výše uvedené okolnosti, na které poukazuje společnost SLM, jsou uvedeny i v rámci jednotlivých žalobních důvodů týkajících se skutečností zohledněných při výpočtu výše pokuty, a proto budou posouzeny společně.
- 117 Všechny tyto argumenty v podstatě napadají rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje účast společnosti SLM na souhrnu dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví APC v období od 10. února 1997 do 19. září 2002, a to bez zohlednění obsahu a doby trvání účasti, které uvedla nebo uznala společnost SLM, jež tvrdí, že se na protiprávním jednání nepodílela před koncem roku 1999 a že se její účast omezovala na Itálii, a teprve až poté se rozšířila i na další území.
- 118 Společnost Ori Martin v rámci svého žalobního důvodu týkajícího se některých aspektů výpočtu výše pokuty namítá několik případů nesprávného posouzení, kterého se Komise dopustila při uplatnění pokynů z roku 2006, jakož i porušení článku 23 nařízení č. 1/2003, porušení zásad proporcionality a rovného zacházení, porušení zásady personalit trestů a zásady legality a porušení povinnosti uvést odůvodnění. Společnost Ori Martin uvádí v rámci tohoto žalobního důvodu v podstatě tři výtky: první vychází z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání vytýkaného společnosti SLM; druhá vychází z protiprávního použití dodatečné částky podle bodu 25 pokynů z roku 2006 a třetí vychází z nezohlednění určitých polehčujících okolností.
- 119 Tyto výtky budou posouzeny souběžně s výtkami společnosti SLM, které se týkají týchž otázek.

120 V podstatě je třeba uvést, že žalobkyně v rámci námitek směřujících proti výsledku posouzení, které Komise provedla při stanovování výše pokuty na základě metodiky vymezené v pokynech z roku 2006, tvrdí, že nebyly náležitě zohledněny zvláštní okolnosti účasti společnosti SLM na protiprávním jednání, která měla dle jejich názoru omezený rozsah, a došlo k ní v pozdější době.

1. Úvodní poznámky

a) Obsah napadeného rozhodnutí

121 Z článku 1 napadeného rozhodnutí vyplývá, že společnosti SLM a Ori Martin porušily článek 101 SFEU a článek 53 Dohody o EHP tím, že se účastnily – pokud jde o společnost SLM – v období od 10. února 1997 do 19. září 2002 a – pokud jde o společnost Ori Martin – v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 „souhrnu dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví APC na vnitřním trhu a od 1. ledna 1994 v rámci EHP“ (dále jen „kartelová dohoda“ či „jediné protiprávní jednání“; takové protiprávní jednání je přitom podle obvykle používané terminologie rovněž komplexní a trvajícím).

Složky kartelové dohody a charakteristika jediného protiprávního jednání

122 V bodě 122 odůvodnění napadeného rozhodnutí je kartelová dohoda popsána jako „celoevropská dohoda spočívající v tzv. curyšské fázi a tzv. evropské fázi či v národních/regionálních dohodách v závislosti na konkrétním případě“. V bodech 123 až 135 odůvodnění tohoto rozhodnutí jsou stručně představeny jednotlivé dohody a jednání ve vzájemné shodě, které jsou následně podrobně popsány a posouzeny z hlediska čl. 101 odst. 1 SFEU a článku 53 Dohody o EHP.

123 Zjednodušeně řečeno, kartelová dohoda se skládala z následujících dohod:

- curyšský klub, tj. první fáze celoevropské dohody. Tato dohoda trvala od 1. ledna 1984 do 9. ledna 1996 a týkala se stanovení kvót pro jednotlivé země (Německo, Rakousko, Benelux, Francii, Itálii a Španělsko), rozdělení zákazníků, určování cen a výměny citlivých obchodních informací. Jejími členy byly společnosti Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK a společnost Redaelli, která zastupovala několik italských podniků minimálně od roku 1993 a 1995, přičemž následně se k nim v roce 1992 přidala společnost Emesa a v roce 1993 společnost Tycsa;
- klub Italia – národní dohoda, která trvala od 5. prosince 1995 do 19. září 2002. Tato dohoda se týkala stanovení kvót pro Itálii, jakož i vývozu z této země do zbytku Evropy. Jejími členy byly italské podniky Redaelli, ITC, CB a Itas, ke kterým se následně přidaly společnosti Tréfileurope a Tréfileurope Italia (dne 3. dubna 1995); SLM (dne 10. února 1997); Trame (dne 4. března 1997); Tycsa (dne 17. prosince 1996), DWK (dne 24. února 1997) a Austria Draht (dne 15. dubna 1997);
- jižní dohoda – regionální dohoda sjednaná a uzavřená v roce 1996 italskými podniky Redaelli, ITC, CB a Itas a společnostmi Tycsa a Tréfileurope za účelem stanovení míry přístupu jednotlivých účastníků do jižních zemí (Španělska, Itálie, Francie, Belgie a Lucemburska) a přijetí závazku společně vyjednat kvóty s ostatními výrobci ze severní Evropy;
- evropský klub, tj. druhá fáze celoevropské dohody. Tato dohoda byla uzavřena v květnu 1997 společnostmi Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa a Emesa („stálí členové“ či „šest výrobců“) a skončila v září 2002. Cílem této dohody bylo překonat krizi curyšského klubu, rozdělit si nové kvóty (vypočítané na základě období čtvrtého čtvrtletí 1995 – prvního čtvrtletí 1997), rozdělit si zákazníky a určit ceny. Šest výrobců dohodlo koordinační pravidla zahrnující jmenování koordinátorů odpovědných za provádění dohod v jednotlivých zemích a za koordinaci s ostatními dotčenými podniky působícími v týchž zemích nebo ve vztazích s týmiž zákazníky. Kromě toho se

jejich zástupci pravidelně setkávali na různých úrovních s cílem dohlížet na provádění dohod. Vyměňovali si citlivé obchodní informace. V případě odchylek od dohodnutého obchodního chování se uplatňoval systém přiměřených kompenzací;

- koordinace týkající se zákazníka Addtek. V rámci této celoevropské dohody „šest výrobců“, k nimž se příležitostně připojovali italští výrobci a společnost Fundia, rovněž udržovalo dvoustranné (či vícestranné) kontakty a podílelo se na určování cen a přidělování zákazníků *ad hoc* v případě, že na tom měli zájem. Pro zákazníka Addtek společně koordinovaly ceny a objemy například společnosti Tréfileurope, Nedri, WDI, Tycsa, Emesa, CB a Fundia. Tyto projekty se týkaly hlavně Finska, Švédska a Norska, ale také Nizozemska, Německa, pobaltských států a střední a východní Evropy. Ke koordinaci týkající se společnosti Addtek docházelo již během curyšského klubu (fáze celoevropské dohody) a tato koordinace pokračovala minimálně až do konce roku 2001;
- diskuze mezi evropským klubem a klubem Italia. V průběhu období trvajících minimálně od září 2000 do září 2002 se šest výrobců a společnosti ITC, CB, Redaelli, Itas a SLM pravidelně setkávali za účelem začlenění italských podniků do evropského klubu jakožto stálých členů. Italské podniky chtěly zvýšit italskou kvótu v Evropě, zatímco evropský klub podporoval status quo. Za tímto účelem se v rámci klubu Italia konala setkání s cílem vymezit jednotný postoj, v rámci evropského klubu se konala setkání s cílem tento postoj rozebrat či vymezit vlastní postoj a mezi účastníky evropského klubu a italskými zástupci se konala setkání s cílem dosáhnout dohody o rozdělení italské kvóty na konkrétním trhu. Zúčastněné podniky si vyměňovaly citlivé obchodní informace. Pro potřeby přerozdělení evropské kvóty se tyto podniky za účelem začlenění italských výrobců dohody, že budou používat nové referenční období (30. června 2000 – 30. června 2001). Tyto podniky se rovněž dohody na objemu celkového vývozu italských podniků do Evropy, který si italské podniky rozdělily podle jednotlivých zemí. Současně diskutovali o cenách, přičemž členové evropského klubu se snažili přijmout na evropské úrovni mechanismus určování cen uplatňovaný italskými výrobci v rámci klubu Italia;
- klub España. Souběžně s celoevropskou dohodou a klubem Italia se pět španělských podniků (Trefilerías Quijano, Tycsa, Emesa, Galycas a Proderac – posledně uvedený podnik od května 1994) a dva portugalské podniky (Socitrel od dubna 1994 a Fapricela od prosince 1998) dohodlo, že ve Španělsku a Portugalsku si v období trvajícím minimálně od prosince 1992 do září 2002 zachovají stabilitu svého tržního podílu, stanoví kvóty, rozdělí zákazníky, a to i ve vztahu k veřejným zakázkám na stavební práce, a budou určovat ceny a platební podmínky. Kromě toho si vyměňovaly citlivé obchodní informace.

124 Všechny výše popsané dohody mají podle Komise vlastnosti jediného a trvajících porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (napadené rozhodnutí, body 135 či 609 odůvodnění nebo oddíl 12.2.2).

125 Komise měla konkrétně za to, že výše uvedené dohody byly součástí komplexního plánu určujícího směr činnosti členů kartelové dohody ve všech zeměpisných oblastech: „tyto podniky omezily své individuální obchodní jednání, aby dosáhly jediného protisoutěžního cíle a jediného protisoutěžního obchodního cíle, a sice narušení či odstranění běžných soutěžních podmínek na trhu s APC v rámci EHP a zavedení celkové rovnováhy, a to zejména určováním cen a stanovováním kvót, rozdělováním zákazníků a výměnou citlivých obchodních informací“ (napadené rozhodnutí, bod 610 odůvodnění, viz rovněž oddíl 9.3).

126 Komise v tomto ohledu uvedla následující:

„Plán, s nímž společnosti DWK, WDI, Tréfileurope, Tycsa, Emesa, Fundia, Austria Draht, Redaelli, CB, ITC, Itas, SLM, Trame, Proderac, Fapricela, Socitrel, Galycas a Trefilerías Quijano (byť ne všechny současně) souhlasily, se rozvinul a byl prováděn v průběhu období trvajících minimálně osmnáct let, a to prostřednictvím souhrnu koluzních dohod, specifických dohod či jednání ve vzájemné shodě. Jeho

jediným a společným cílem bylo prostřednictvím používání podobných mechanismů omezit hospodářskou soutěž mezi účastníky, a sledovat tak uvedený cíl (viz oddíl 9.3.1). I když nějaká dohoda vyvolávala potíže, ostatní nadále normálně fungovaly“ (napadené rozhodnutí, bod 612 odůvodnění).

Skutečnosti zohledněné v souvislosti se společností SLM

127 Komise v napadeném rozhodnutí konstatovala, že v období od 10. února 1997 do 19. září 2002 se společnost SLM přímo účastnila kartelové dohody, konkrétně klubu Italia, a podílela se i na začleňování italských výrobců do evropského klubu (napadené rozhodnutí, bod 862 odůvodnění).

128 Komise v tomto ohledu poukázala na následující skutečnosti, které jsou uvedeny v bodech 474 až 478 odůvodnění napadeného rozhodnutí v části týkající se individuální účasti společnosti SLM v klubu Italia:

„(474) Pokud jde o společnost SLM, o tom, že věděla o italské dohodě od 18. prosince 1995, kdy bylo přijato rozhodnutí informovat mimo jiné i tuto společnost o nových cenách, které se měly uplatňovat v roce 1996, svědčí vícero poznatků [...] Na setkání dne 17. prosince 1996 byla rovněž rozdána tabulka, ve které bylo uvedeno přidělení tun na zákazníka a byli v ní vyjmenováni hlavní dodavatelé pro určitý počet zákazníků na italském trhu v roce 1997. I když byly kolonky týkající se společnosti SLM prázdné, zohlednění tohoto podniku v tabulce naznačuje, že mezi účastníky muselo dojít k diskuzím nebo byly tyto diskuze alespoň plánovány. O její situaci se znovu diskutovalo na setkáních ve dnech 17. ledna 1997 a 27. ledna 1997. K prvnímu prokázanému přidělení kvóty společnosti SLM došlo na setkání dne 10. února 1997, které tudíž Komise považuje za datum zahájení účasti společnosti SLM na italské dohodě. V rukou psaných poznámkách společnosti ITC [...], které byly vyhotoveny v průběhu tohoto setkání, je totiž uveden záznam objemu dodaných (které mají být dodány) určitým zákazníkům, které si rozdělila společnost SLM na jedné straně a společnosti Redaelli, CB, Tycsa, ITC [...] na straně druhé. V poznámkách společnosti ITC je výslovně uvedeno, že společnosti CB a ITC získaly od [zástupce společnosti SLM] informace o prodeji týkající se společnosti SLM. O situaci společnosti SLM se diskutovalo i dne 7. dubna 1997. Kromě toho existují konkrétní důkazy o účasti společnosti SLM na více než sto setkáních vztahujících se k italskému trhu, která se uskutečnila v období od 15. dubna 1997 do září 2002. Nebyla-li tato společnost přítomna, o její situaci diskutovali ostatní členové klubu Italia, což svědčí o jejím trvajícím podílení se na klubu Italia a její účasti v něm.

(475) Sama společnost SLM potvrzuje, že se klubu Italia účastnila od konce roku 1999 do roku 2002 prostřednictvím [dvou zástupců společnosti SLM], a uznává, že v roce 2001 se vedení podniku zúčastnilo i několika setkání evropských výrobců v hotelu Villa Malpensa. Společnost SLM také nakonec prohlašuje, že na jednání v sídle společnosti Redaelli na konci roku 1998 či na začátku roku 1999 byla vyzvána, aby se účastnila pravidelných setkání anebo aby vedla diskuze o omezeních výroby. Nejprve odmítla, ale následně se rozhodla, že se jich bude účastnit.

(476) Společnost SLM nicméně zpochybňuje závěry Komise, pokud jde o datum začátku účasti na kartelové dohodě, přičemž uvádí, že se účastnila klubu Italia až od konce roku 1999. Společnost SLM zaprvé tvrdí, že nebyla přítomna na setkání dne 10. února 1997. Komise však poznamenává, že listinné důkazy, které má k dispozici, týkající se setkání ze dne 10. února 1997 (rukou psané poznámky společnosti ITC) svědčí o podrobném přidělení kvót u určitých zákazníků mimo jiné i společnosti SLM. Jak bylo vysvětleno výše, údaje poskytnul samotný [...] zástupce společnosti SLM [...], což svědčí o tom, že společnost SLM sdílela informace před setkáním. Její údajnou nepřítomnost na tomto setkání tudíž nelze potvrdit.

(477) I když společnost SLM vyjádřila dne 4. března 1997 pochybnosti ohledně svého budoucího postavení v rámci kartelové dohody, kartelových setkání se nadále účastnila, a to počínaje následujícím měsícem, kdy se setkání konalo dne 15. dubna 1997, během něhož byly určeny ceny surovin a prodejní ceny pro Francii, Španělsko a Německo a diskutovalo se o prodejkách, které uskutečnila společnost Redaelli vůči několika zákazníkům, jakož i o nabídkách, které předložily zákazníkům společnosti SLM a CB. Společnost SLM se totiž nadále pravidelně účastnila setkání klubu Italia a vedla s ostatními účastníky kartelové dohody diskuze až do chvíle, kdy Komise provedla kontroly. Na rozdíl od tvrzení společnosti SLM její ‚pochybnosti‘ rozhodně nelze vykládat jako přerušení její účasti na kartelové dohodě.

(478) Ačkoliv společnost SLM podle společnosti Redaelli nepřistoupila k dohodě o rozdělení italského trhu od začátku, společnost ITC, Tréfileurope a CB účast společnosti SLM na setkáních klubu Italia potvrzují. Vzhledem k tomu, že společnost SLM věděla o italské dohodě od začátku (rozhodnutí členů společnosti SLM informovat), Komise se na základě listinných důkazů [...] domnívá, že nepřetržitá účast společnosti SLM začala dne 10. února 1997 a skončila dne 19. září 2002.“

129 V bodech 649 a 650 odůvodnění napadeného rozhodnutí, v části týkající se povahy protiprávního jednání, které mělo být jediné, komplexní a trvající, Komise zdůraznila následující:

„(649) Co se týče společnosti SLM, kromě toho, že se od 10. února 1997 účastnila klubu Italia [...], od 11. září 2000 se rovněž účastnila diskuzí o rozšíření evropského klubu [...]. Společnost SLM svoji účast na uvedeném setkání dne 11. září 2000 nezpochybňuje. I před tímto datem ovšem společnost SLM věděla nebo musela vědět, že klub Italia, kterého se účastnila, je nedílnou součástí širšího systému, který existuje i na celoevropské úrovni. Zprvce Komise má důkaz o tom, že se společnost SLM v rané fázi své účasti v klubu Italia setkávala s podniky, které se účastnily jiných klubů, jako například se společnostmi DWK, Tréfileurope (účastnice celoevropské dohody) a Tycsa (účastnice celoevropské dohody a klubu Španělska), a že s nimi diskutovala o podmínkách, které se měly uplatňovat na evropském trhu. Například na jednání dne 15. dubna 1997 probíraly otázku cen v několika evropských zemích (Francii, Španělsku a Německu), jakož i dovoz a vývoz [...]. Dne 29. listopadu 1999 [...] společnost SLM dále uspořádala setkání se společnostmi Redaelli, Austria Draht, Tréfileurope, Tycsa a DWK, během něhož se diskutovalo nejen o cenách, které uplatňovaly ve Španělsku a Portugalsku dva podniky účastníci se klubu Španělska, tj. společnosti Emesa a Fapricela, ale také o společnosti Addtek, která byla největším zákazníkem na skandinávském trhu a okolo níž se vytvořil ‚skandinávský klub‘ [...]. Společnost SLM se rovněž dne 18. ledna 2000 účastnila diskuze o situaci a problémech evropského trhu (a to se společnostmi Redaelli, ITC, Itas, AFT/Tréfileurope Italia, CB, Nedri, Tycsa a Tréfileurope). Dne 21. února 2000 se společnost SLM setkala se společnostmi Redaelli, ITC, Itas, Tréfileurope Italia, CB, Tréfileurope, DWK a Tycsa (s posledně uvedenou se spojila telefonicky), přičemž vedly debatu mimo jiné o objemu ve Španělsku a o zvýšení cen v Německu [...]. Na jednání, která se konala dne 13. března 2000 mezi společnostmi SLM, Redaelli, ITC, Itas, CB, Tréfileurope Italia, DWK, Tycsa a Trame se rozebírala situace v Nizozemsku a ve Švýcarsku. Dne 15. května 2000 společnost Tréfileurope za přítomnosti společností SLM, ITC, Itas, Tréfileurope Italia, CB, SLM, Trame a DWK prohlásila, že evropský klub i klub Italia jsou v krizi. A nakonec dne 12. června 2000 se společnost SLM zúčastnila setkání se společnostmi Redaelli, ITC, ITAS, Tréfileurope Italia, CB, Trame, Tycsa a DWK, na kterém bylo konstatováno, že si evropský klub stěžuje na společnost Tycsa [...].

(650) Je tudíž dostatečně doloženo, že Společnost SLM minimálně od 29. listopadu 1999 věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC, a zabránit tak poklesu cen.“

- 130 V odpovědi na vyjádření společnosti SLM ohledně její účasti v klubu Italia před koncem roku 1999 kromě toho Komise uvedla následující:

„(863)

Společnost SLM zpochybňuje svoji účast na kartelové dohodě a konkrétně v klubu Italia do konce roku 1999. Její účast v klubu Italia je ovšem v období od 10. února 1997 jednoznačně prokázána listinnými důkazy a několika žádostmi o shovívavost, které podaly společnosti ITC, Tréfileurope a CB [...]. Společnost SLM také tvrdí, že navzdory své účasti na některých setkáních klubu Italia přijala agresivní obchodní politiku, že nesouhlasila s žádnou protiprávní dohodou a že údaje, které sdílela se svými konkurenty, byly sice hodnověrné, ovšem nikdy nebyly skutečné a pravdivé. V tomto ohledu postačuje zopakovat, že jakýkoliv přímý nebo nepřímý kontakt mezi soutěžiteli, jehož cílem nebo důsledkem je ovlivnit chování skutečného či potenciálního soutěžitele na trhu, nebo takovému soutěžiteli vyjevit způsob chování na trhu, který přijali nebo chtějí přijmout, je zakázaný [...]. Pouhá účast na setkáních protisoutěžního obsahu tudíž postačuje ke vzniku odpovědnosti. Skutečnost, že společnost SLM nedodržovala kartelové dohody, není podstatná. Podvody jsou totiž neoddělitelnou součástí každé kartelové dohody [...]. Společnost SLM nadto sama připouští, že cílem její účasti na setkáních bylo rozšířit svojí klientelu nebo si ji alespoň zachovat.“

- 131 V odpovědi na vyjádření společnosti SLM ohledně evropského klubu Komise uvedla následující:

„(864)

Společnost SLM vedle toho zpochybňuje, že by se v období od 11. září 2000 do 19. září 2002 podílela na začleňování italských výrobců do evropského klubu. V tomto ohledu tvrdí, že se zúčastnila pouze devíti z jedenapadesáti setkání evropského klubu, a to ve velmi pozdní fázi a pouze na základě naléhání ze strany ostatních italských výrobců. Společnost SLM rovněž tvrdí, že na účasti v evropském klubu neměla žádný zájem, jelikož neměla osvědčení vyžadovaná pro většinu dotčených zemí. Společnost SLM je nakonec přesvědčena, že její účast na setkáních evropského klubu byla důsledkem nedbalosti.

(865)

Komise konstatuje, že jen za období dvou let (od 11. září 2000 do 19. září 2002) se společnost SLM v pravidelných intervalech zúčastnila devíti setkání evropského klubu [...]. Je třeba poznamenat, že její účast se nadto očekávala na dalších dvou setkáních (23. července 2001 a 25. července 2001). Je tudíž prokázáno, že společnost SLM byla od fáze rozšíření evropského klubu jeho pravidelnou účastnicí. Důvody nebo zájmy, pro které se společnost SLM účastnila kartelových setkání, nebo skutečnost, že neměla osvědčení pro některé země, ba dokonce pro většinu z nich, nejsou za těchto okolností podstatné. I kdyby společnost SLM neměla osvědčení pro všechny země, na něž se vztahovala kartelová dohoda, její účast na setkáních mohla ovlivnit její chování a zejména její rozhodnutí požádat o osvědčení [...]. Evropský klub se každopádně vztahoval na Itálii a několik dalších zemí, ve kterých společnost SLM uskutečňovala prodej, takže měla na diskuzích jistě zájem. Komise nakonec znovu podotýká, že údajná nedbalost neumožňuje podniku, aby se vyhnul odpovědnosti za účast na kartelové dohodě. Komise tudíž dospěla k závěru, že společnost SLM musí být považována za odpovědnou za svoji účast v evropském klubu v období od 11. září 2000 do 19. září 2002.

(866)

Prokázáno je v každém případě i to, že se společnost SLM od 10. února 1997 účastnila klubu Italia [...]. Společnost SLM tudíž musí být považována za odpovědnou za svoji účast na kartelové dohodě v období od 10. února 1997 do 19. září 2002.“

Situace společnosti Ori Martin

¹³² Poté, co Komise v bodě 866 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že je společnost SLM odpovědná za svoji účast na kartelové dohodě v období od 10. února 1997 do 19. září 2002, o situaci společnosti Ori Martin uvedla následující:

- „(867) Od 1. ledna 1999 je společnost SLM ze 100 % ovládána společností Ori Martin SA (která dne 31. října 2001 převedla 2 % na společnost Ori Martin Lux SA).
- (868) Komise se na základě toho, že společnost SLM byla v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 (téměř) ze 100% vlastněna společností Ori Martin, domnívá, že společnost Ori Martin vykonávala nad společností SLM rozhodující vliv.
- (869) Společnost Ori Martin v odpovědi na oznámení námitek nezpochybňuje skutečnosti posouzené Komisí, ale setrvává na názoru, že ji nelze považovat za společně a nerozdílně odpovědnou se společností SLM. Zejména tvrdí, že Komise dostatečně neprokázala, že vykonávala nad společností SLM rozhodující vliv. Uvádí, že taková domněnka je v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti, a namítá, že Komise neprokázala přímé či nepřímé zapojení společnosti Ori Martin do protiprávního jednání.
- (870) Podle ustálené judikatury platí [...] že se Komise může domnívat, že mateřské společnosti vykonávají nad svojí stoprocentně vlastněnou dceřinou společností rozhodující vliv. Pokud je taková domněnka uplatněna, je na mateřské společnosti, aby ji vyvrátila, a to tak, že předloží důkazy, které prokazují, že její dceřiná společnost samostatně rozhodovala o svém chování na trhu. Neschopnost mateřské společnosti předložit dostatečné důkazy domněnku potvrzuje a poskytuje dostatečný základ k přičtení odpovědnosti.
- (871) Požadavek neexistence přímého zapojení mateřské společnosti do protisoutěžního chování a její údajná nevědomost nejsou relevantní. Na rozdíl od tohoto tvrzení je třeba uvést, že přičtení odpovědnosti mateřské společnosti za protiprávní jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost, vyplývá ze skutečnosti, že tyto dva subjekty tvoří z hlediska pravidel Společenství v oblasti hospodářské soutěže jediný podnik, a nikoliv z prokázání účasti mateřské společnosti na protiprávním jednání či z toho, že o něm věděla.
- (872) V souvislosti se zásadou osobní odpovědnosti Komise nakonec konstatuje, že článek 101 [SFEU] je určen „podnikům“, které se mohou skládat z několika právních subjektů. Zásada osobní odpovědnosti není v této souvislosti porušena, pokud jsou jednotlivé právní subjekty považovány za odpovědné na základě okolností, které se vztahují k jejich vlastní úloze a chování v rámci téhož podniku. V případě mateřských společností je odpovědnost prokázána na základě jejich výkonu skutečné kontroly nad obchodní politikou dceřiných společností, kterých se objektivně týkají skutkové okolnosti (viz oddíl 13).
- (873) Společnost Ori Martin kromě toho tvrdí, že na společnost SLM, která v odvětví APC vždy vykonávala svoji činnost samostatně, nevykonávala rozhodující vliv. Svědčí o tom skutečnost, že neměla povinnost podávat společnosti Ori Martin, která nadto byla finanční holdingovou společností, a nerozhodovala tudíž o její obchodní politice, zprávy.
- (874) Komise poznamenává, že pouhá skutečnost, že je určitý podnik finanční holdingovou společností, nevylučuje, že vykonává na své dceřiné společnosti rozhodující vliv. I společnost Ori Martin měla jakožto akcionář ve své dceřiné společnosti SLM určité zájmy a úlohy, a to s cílem ochrany svých finančně-majetkových zájmů. Zatímco společnost Ori Martin tvrdí, že nepůsobila v odvětví, na které se vztahovala kartelová dohoda, Komise konstatuje, že její dceřiná společnost Ori Martin SpA sama působila v odvětví oceli, a že obchodní činnosti

společnosti SLM byly tudíž propojeny s obchody skupiny. Za těchto podmínek nelze společnost Ori Martin kvalifikovat jako pouhou holdingovou společnost a je třeba konstatovat, že tato společnost se v žádném případě nemůže vyhnout své odpovědnosti.

- (875) Toto rozhodnutí je tudíž určeno společností SLM a Ori Martin. Společnost SLM nese odpovědnost za období od 10. února 1997 do 19. září 2002. Společnost Ori Martin je společně a nerozdílně odpovědná za protiprávní jednání společnosti SLM v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002.“

Výpočet výše pokuty uložené společností SLM a Ori Martin

¹³³ Komise vypočítala výši pokuty uložené společností SLM a Ori Martin podle metodiky obsažené v pokynech z roku 2006 (napadené rozhodnutí, body 920 až 926 odůvodnění).

¹³⁴ Komise použila následující výpočtové prvky:

- zohledněná hodnota tržeb byla stanovena na 15,86 milionu eur (první pozměňovací rozhodnutí, bod 5 odůvodnění);
- procentuální podíl hodnoty tržeb společnosti SLM zohledněný při výpočtu základní částky je 19 % (napadené rozhodnutí, bod 953 odůvodnění);
- na základě doby trvání účasti na kartelové dohodě – 5 let a 7 měsíců v případě společnosti SLM a 3 roky a 8 měsíců v případě společnosti Ori Martin – je použit násobící koeficient 5,58 v případě společnosti SLM a 3,66 v případě společnosti Ori Martin (první pozměňovací rozhodnutí, bod 7 odůvodnění);
- ke stanovení dodatečné částky použila Komise koeficient 19 % (napadené rozhodnutí, bod 962 odůvodnění);
- základní částka byla stanovena na 19,8 milionu eur (první pozměňovací rozhodnutí, bod 9 odůvodnění);
- nebyla zohledněna žádná přitěžující či polehčující okolnost;
- výše pokuty byla před uplatněním 10 % hranice obratu stanovena na 19,8 milionu eur (první pozměňovací rozhodnutí, bod 10 odůvodnění);
- žádost společnosti SLM o snížení pokuty na základě sdělení o shovívavosti byla zamítnuta (napadené rozhodnutí, body 1126 až 1129 odůvodnění);
- výše pokuty stanovená po zohlednění 10 % hranice byla snížena na 15,956 milionu eur, aby pokuta, za níž odpovídá pouze společnost SLM, odpovídala 10 % hranici obratu společnosti (druhé pozměňovací rozhodnutí, body 17 a 19 odůvodnění);
- žádost společnosti SLM o snížení pokuty za účelem zohlednění její schopnosti zaplatit pokutu byla zamítnuta na základě částky původně stanovené v napadeném rozhodnutí (napadené rozhodnutí, body 1169 až 1172 odůvodnění);
- konečná výše pokuty, která byla společnosti SLM uložena na základě její účasti na kartelové dohodě v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002, je 15,956 milionu eur – společnost Ori Martin je za tuto pokutu solidárně odpovědná do výše 14 milionů eur (napadené rozhodnutí, články 1 a 2 a druhé pozměňovací rozhodnutí, bod 21 odůvodnění a čl. 1 bod 2) a společnost SLM je na

základě své účasti na kartelové dohodě v období od 10. února 1997 do 31. prosince 1998 sama odpovědná za zaplacení částky 1,956 milionu eur (napadené rozhodnutí, články 1 a 2 a druhé pozměňovací rozhodnutí, čl. 1 bod 2).

b) Připomenutí zásad

- 135 Z článku 49 odst. 3 Listiny základních práv vyplývá, že výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.
- 136 Článek 101 odst. 1 SFEU a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP v tomto ohledu výslovně stanovují, že neslučitelné s vnitřním trhem jsou dohody a jednání ve vzájemné shodě, které přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky či omezují nebo kontrolují výrobu či odbyt. Protiprávní jednání tohoto typu, zejména jedná-li se o horizontální kartelové dohody, kvalifikuje judikatura jako zvláště závažná, neboť mají přímý dopad na podstatné parametry hospodářské soutěže na dotčeném trhu (rozsudek ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise, T-141/94, Recueil, EU:T:1999:48, bod 675).
- 137 Článek 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 stanoví, že Komise může uložit pokutu podnikům, které se podílejí na takovém protiprávním jednání, nepřesáhne-li pokuta u každého podniku podílejícího se na protiprávním jednání 10 % celkového obrátu za předchozí hospodářský rok. V článku 23 odst. 3 uvedeného nařízení je rovněž uvedeno, že při stanovování výše ukládané pokuty se přihlíží k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání.
- 138 Z ustálené judikatury v této souvislosti vyplývá, že při stanovování výše pokut je třeba vzít v úvahu všechny okolnosti, které se zohledňují při vyhodnocování závažnosti výše uvedených protiprávních jednání, jako je zejména role jednotlivých účastníků v rámci protiprávního jednání a nebezpečí, které představují protiprávní jednání tohoto druhu pro cíle Unie. Pokud se protiprávního jednání dopustilo několik podniků, je třeba posoudit závažnost účasti každého z nich (viz rozsudek ze dne 8. července 1999, Hercules Chemicals v. Komise, C-51/92 P, Recueil, EU:C:1999:357, bod 110 a citovaná judikatura).
- 139 Obdobně platí, že při vyhodnocování závažnosti protiprávního jednání, popřípadě při stanovování pokuty je nutno zohlednit skutečnost, že se určitý podnik nepodílel na všech prvcích zakládajících kartelovou dohodu nebo že měl v těch jejích aspektech, na kterých se podílel, vedlejší úlohu (rozsudky ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, EU:C:1999:356, bod 90, a ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, EU:C:2004:6, bod 86).
- 140 Pokud se zejména jedná o jediné protiprávní jednání ve smyslu komplexního protiprávního jednání zahrnujícího soubor dohod a jednání ve vzájemné shodě na různých trzích, na nichž nemusí působit všichni pachatelé, kteří mohou mít jen částečné povědomí o celkovém plánu, sankce musí být individualizovány v tom smyslu, že se musí vztahovat k jednání dotýcných podniků a jejich charakteristikám (obdobně viz rozsudek ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, C-76/06 P, Sb. rozh., EU:C:2007:326, bod 44).
- 141 Zásada proporcionality v této souvislosti vede k tomu, že pokuta se stanovuje přiměřeně k okolnostem, které je třeba zohlednit jak při vyhodnocování objektivní závažnosti protiprávního jednání jako takového, tak při vyhodnocování relativní závažnosti účasti sankcionovaného podniku na protiprávním jednání (v tomto smyslu a s ohledem na rozlišování mezi objektivní závažností protiprávního jednání ve smyslu bodů 22 a 23 pokynů z roku 2006 a relativní závažností účasti sankcionovaného podniku na protiprávním jednání, která se posuzuje s ohledem na okolnosti vlastní tomuto podniku ve smyslu bodu 27 a následujících těchto pokynů, viz rozsudek ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh., EU:T:2006:270, body 226 až 228 a citovaná judikatura).

- ¹⁴² V oblasti sankcí ukládaných za porušení práva hospodářského soutěže týkajícího se kartelových dohod tak musí Komise dbát na individualizaci trestů v závislosti na protiprávním jednání, přičemž musí zohlednit specifickou situaci každého pachatele (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. září 2011, *Lucite International a Lucite International UK v. Komise*, T-216/06, EU:T:2011:475, body 87 a 88; a ze dne 14. května 2014, *Donau Chemie v. Komise*, T-406/09, Sb. rozh., EU:T:2014:254, bod 92). Pachatel, který není shledán odpovědným za určité části jediného protiprávního jednání, tedy nemohl hrát při provádění těchto částí žádnou roli. Vzhledem k omezenému rozsahu protiprávního jednání, které je mu vytýkáno, je porušení práva hospodářské soutěže nutně méně závažné než porušení, jež se přičítá pachatelům, kteří se podíleli na všech částech protiprávního jednání.
- ¹⁴³ V praxi lze individualizaci trestu s ohledem na protiprávní jednání provést v různých fázích stanovování výše pokuty, jak tomu bylo i v napadeném rozhodnutí.
- ¹⁴⁴ Zprvce Komise může zohlednit konkrétní okolnosti účasti podniku na protiprávním jednání ve fázi vyhodnocování objektivní závažnosti jediného protiprávního jednání. V projednávaném případě bylo v této fázi zohledněno jednak věcné omezení (případ společnosti Fundia, která se podílela pouze na koordinaci týkající se společnosti Addtek) nebo zeměpisné omezení (případ společností Socitrel, Fapricela a Proderac, které se účastnily pouze klubu Španělsko, jež měl dopad jen na Španělsko a Portugalsko) účasti na jediném protiprávním jednání, a jednak pozdější zjištění o jeho celoevropském rozsahu (v případě výše uvedených podniků to bylo v květnu 2001).
- ¹⁴⁵ Zadruhé Komise může zohlednit konkrétní okolnosti účasti podniku na protiprávním jednání ve fázi posuzování polehčujících okolností uvedených v bodě 29 pokynů z roku 2006 v rámci celkové úvahy o všech důležitých okolnostech (viz bod 27 pokynů z roku 2006). I když žádný podnik nebyl schopen předložit důkaz o spáchání protiprávního jednání z nedbalosti, Komise uznala, že role společností Proderac a Trame (Emme) byla podstatně omezenější než role ostatních účastníků kartelové dohody, a že jim tudíž musí být přiznáno snížení pokuty (v tomto případě o 5 %).
- ¹⁴⁶ Zatřetí Komise může zohlednit konkrétní okolnosti účasti podniku na protiprávním jednání ve fázi následující po fázi vyhodnocování objektivní závažnosti protiprávního jednání nebo polehčujících okolností, kterých se dovolávají dotčené podniky. V bodě 36 pokynů z roku 2006 je v této souvislosti uvedeno, že Komise může v některých případech uložit symbolickou pokutu a – jak je uvedeno v bodě 37 těchto pokynů – může se také odchýlit od vysvětlené obecné metodiky stanovování výše pokut, a to s ohledem na konkrétní okolnosti dané situace.
- ¹⁴⁷ V projednávaném případě Komise při stanovování výše pokuty nezohlednila, specifickou situaci, již namítaly žalobkyně, jak v počáteční fázi vyhodnocování závažnosti protiprávního jednání jako takového, tak ani v pozdější fázi posuzování polehčujících okolností, či v žádné jiné fázi.
- ¹⁴⁸ Vzhledem k tomu, že nebyla dána žádná polehčující či zvláštní okolnost, Komise tudíž ve vztahu k žalobkyním uplatnila stejný vzorec jako při sankcionování podniků, které se podílely na všech prvcích zakládajících globální kartelovou dohodu, a nejen na některých z nich. Jedná se o tento vzorec: 19 % hodnoty tržeb APC dotčeného podniku v rámci EHP (na základě závažnosti protiprávního jednání jako takového) vynásobených počtem let a měsíců účasti na protiprávním jednání (doba trvání individuální účasti společnosti SLM na protiprávním jednání, resp. doba, o níž se má za to, že v ní společnost Ori Martin vykonávala rozhodující vliv na společnost SLM), k čemuž se přičítá 19 % hodnoty tržeb APC dotčeného podniku v rámci EHP jako dodatečná částka (dodatečná částka).
- ¹⁴⁹ Výsledek tohoto výpočtu, tj. pokuta ve výši 19,8 milionů eur, byl v případě žalobkyň snížen na částku 15,956 milionů eur, aby pokuta, za níž odpovídá pouze společnost SLM, odpovídala 10% hranici obratu společnosti.

- 150 Právě s ohledem na výše uvedené úvahy je třeba posoudit výtky společností SLM a Ori Martin, podle nichž Komise při stanovení výše pokuty řádně nezohlednila zvláštní okolnosti účasti společnosti SLM na protiprávním jednání.

2. Ke všeobecnému nedostatku odůvodnění a ke všeobecné výtce předpojatosti

- 151 Společnost SLM na úvod poznamenává, že nerozumí tomu, jak Komise dospěla k dané výši pokuty, ani tomu, jak ji rozdělila mezi ní a společnost Ori Martin. Takové porušení povinnosti uvést odůvodnění by mělo vést ke zrušení napadeného rozhodnutí a jeho změně.
- 152 Vše nicméně nasvědčuje tomu, že vysvětlení, která Komise uvedla v napadeném rozhodnutí a která jsou shrnuta v bodech 133 a 134 výše, umožňují společnosti SLM pochopit jednotlivé skutečnosti, které byly zohledněny při stanovování výše pokuty. Z napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že Komise v něm uvádí důvody, na základě kterých se lze domnívat, že společnosti SLM a Ori Martin jsou solidárně odpovědné za zaplacení části pokuty, kterou se postihuje účast společnosti SLM na protiprávním jednání v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 (napadené rozhodnutí, body 867 až 875 odůvodnění a bod 132 výše).
- 153 Společnost SLM kromě toho Komisi vytýká, že v situacích, kdy informace, které měla Komise k dispozici, nebyly v souladu s její obviňující konstrukcí, vždy rozhodla v neprospěch společnosti SLM.
- 154 S ohledem na informace uvedené v napadeném rozhodnutí, a zejména v jeho přílohách 2 a 3, v nichž je vyložen obsah jednotlivých důkazů, které Komise shromáždila v souvislosti s curyšským/evropským klubem a klubem Italia, v tomto ohledu nepostačuje namítat předpojaté či nespravedlivé chování Komise, a to jen na základě skutečnosti, že před vysvětlením, které navrhla společnost SLM, upřednostnila jiné vysvětlení. Předpojatost nelze dovozovat jen z toho, že správní řízení skončilo pro společnost SLM nepříznivě.
- 155 Žalobní důvody uplatněné společností SLM, které se týkají všeobecného nedostatku odůvodnění a všeobecné výtce předpojatosti, tudíž musí být zamítnuty jako neopodstatněné.

3. Ke skutečnostem zohledněným při vymezení základní částky pokuty (hodnota tržeb, závažnost, doba trvání, dodatečná částka)

- 156 Co se týče skutečností zohledněných při vymezení základní částky pokuty, je třeba posoudit tyto výtky: výtku, kterou společnost SLM uvedla v rámci čtvrtého žalobního důvodu stran hodnoty tržeb souvisejících s protiprávním jednáním; pátý žalobní důvod vznesený společností SLM, jakož i první a druhou výtku společnosti Ori Martin, které se týkají posouzení závažnosti protiprávního jednání a stanovení dodatečné částky; šestý žalobní důvod vznesený společností SLM, který se – v rámci námítky porušení zásady proporcionality a zásady rovného zacházení – rovněž týká posouzení závažnosti protiprávního jednání, a sedmý žalobní důvod vznesený společností SLM, který se týká posouzení doby trvání protiprávního jednání.

a) K hodnotě tržeb souvisejících s protiprávním jednáním

Argumenty účastnic řízení

- 157 Společnost SLM poznamenává, že z bodu 865 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se účastnila evropského klubu až od září 2000. Pokud jde o předcházející období, při stanovování výše pokuty tudíž neměl být zohledněn prodej uskutečněný mimo Itálii. Napadené rozhodnutí by mělo být změněno tak, aby v něm byla zohledněna hodnota prodeje uskutečněného mimo Itálii pouze v období, kdy se společnost SLM účastnila evropského klubu.

- 158 Komise tvrdí, že se společnost SLM minimálně od roku 1995 až do září 2002 zúčastňovala souběžně s celoevropskými dohodami protisoutěžních setkání týkajících se jak Itálie, tak vývozu z Itálie do zbytku Evropy. Je tudíž objektivně odůvodněné stanovit základní částku s ohledem na hodnotu tržeb společnosti SLM v Evropě.

Závěry Tribunálu

- 159 Z bodu 13 pokynů z roku 2006 vyplývá, že „[p]ři určování základní výše udělované pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby v příslušné zeměpisné oblasti uvnitř EHP, které přímo nebo nepřímo souvisejí s protiprávním jednáním“. V tomtéž bodě Komise upřesnila, že „pro výpočet obvykle použije tržby podniku během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednání[...]“. Jak totiž vyplývá z bodu 37 pokynů z roku 2006, „[p]řestože je v těchto pokynech vysvětlena obecná metodika stanovování výše pokut, konkrétní okolnosti dané věci [...] mohou být důvodem k tomu, aby se Komise odchýlila od této metodiky“.
- 160 V projednávaném případě je třeba zaprvé uvést, že při vymezení zeměpisné oblasti, která je relevantní pro stanovení hodnoty tržeb, Komise vycházela zejména ze zeměpisné oblasti, na niž se vztahoval curyšský klub a následně evropský klub.
- 161 V bodě 932 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise v této souvislosti uvedla, že „[o]d roku 1984 do roku 1995 (období curyšského klubu) pokrývala [tato oblast] Německo, Francii, Itálii, Nizozemsko, Belgie, Lucembursko, Španělsko a Rakousko“, že „[o]d roku 1992 (na základě dohod klubu España), zahrnovala rovněž Portugalsko“ a že „[o]d roku 1996 do roku 2002 (období krize curyšského klubu, v okamžiku, kdy byla připravena dohoda evropského klubu v oblasti kvót, období evropského klubu a období rozšíření) pokrývala zeměpisná oblast tytéž země jako v době curyšského klubu, včetně Portugalska, jakož i Dánska, Švédska, Finska a Norska“.
- 162 Za účelem zohlednění vývoje dotčené zeměpisné oblasti v průběhu času však Komise upřesnila, že ze zohledněné hodnoty tržeb vylučuje prodeje uskutečněné v Portugalsku za období před 15. prosincem 1992, jakož i prodeje uskutečněné v Dánsku, Finsku, Švédsku a Norsku za období před 9. lednem 1996. Za účelem zohlednění přistoupení k Unii, resp. vstupu Dohody o EHP v platnost Komise rovněž uvedla, že nezohlední prodeje, které se uskutečnily před 1. lednem 1986 ve Španělsku a před 1. lednem 1994 v Rakousku, Finsku, Švédsku a Norsku. Pokud jde kromě toho o společnost Fundia, jejíž účast na kartelové dohodě se omezovala na koordinaci v souvislosti se společností Addtek, Komise uvedla, že zohlednila pouze prodeje uskutečněné společností Fundia vůči tomuto zákazníkovi (napadené rozhodnutí, body 932, 933 a 935 odůvodnění).
- 163 S cílem rozlišit dvě či více situací při stanovování hodnoty tržeb, která se měla vzít v úvahu, Komise tedy v napadeném rozhodnutí zohlednila určité skutečnosti související s vývojem kartelové dohody v průběhu času, se změnou rozsahu působnosti použitelných pravidel nebo se způsoby účasti podniku na protiprávním jednání. Takový postup se jeví o to nezbytnější v případě jediného, ve skutečnosti komplexního protiprávního jednání – jaké bylo sankcionováno v napadeném rozhodnutí – které tvoří „souhrn dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví APC na vnitřním trhu a od 1. ledna 1994 v rámci EHP“ v období od 1. ledna 1984 do 19. září 2002.
- 164 Zadruhé ze spisu vyplývá, že hodnota tržeb, na základě které Komise stanovila výši pokuty, tj. 15,863 milionu eur, odpovídá hodnotě prodeje APC, které společnost SLM uskutečnila v roce 2001 v různých státech, v souvislosti s nimiž byla požádána o poskytnutí informací (tj. Německo, Francie, Itálie, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Španělsko, Portugalsko, Dánsko, Rakousko, Švédsko, Finsko a Norsko).
- 165 Ze zeměpisného hlediska se téměř veškerý prodej společnosti SLM uskutečnil v Itálii (přibližně 96,5 % celkového prodeje), přičemž zbytek se uskutečnil v Rakousku, v Německu nebo ve Francii (přibližně 3,5 % celkového prodeje).

- 166 Ze spisu rovněž vyplývá, že společnost SLM získala technická schválení nezbytná k uvedení APC na trh v Evropě – kromě Itálie – až v srpnu 2000, pokud jde o Německo a Francii, v červenci 2001, pokud jde o Rakousko, a v lednu 2002, pokud jde o Nizozemsko. Až po ukončení protiprávního jednání, získala společnost SLM nezbytná technická schválení pro Španělsko, a to v červenci 2006, a pro Belgii, v dubnu 2007.
- 167 V odpovědi na žádost Komise o informace ze dne 9. září 2009 společnost SLM rovněž uvedla, že prodeje uskutečněné v Rakousku před schválením jejích výrobků, ke kterému došlo v červenci 2001, byly určeny „rakouským obchodním klientům, kteří tyto výrobky prodávali dále do jiných zemí, než je Rakousko“. Z informací poskytnutých Komisi skutečně vyplývá, že společnost SLM uskutečnila v letech 1999 a 2000 v Rakousku nějaké prodeje.
- 168 Zatřetí, jak namítá společnost SLM, je nutné uvést, že se Komise v posuzované věci domnívala, že ačkoliv se společnost SLM účastnila klubu Italia od 10. února 1997 do 19. září 2002 a od 29. listopadu 1999 věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému, její účast v evropském klubu byla konstatována až od 11. září 2000 (napadené rozhodnutí, body 650, 865 a 866 odůvodnění).
- 169 Za účelem zohlednění způsobů účasti společnosti SLM na protiprávním jednání je nutno rozlišovat dvě období: první období trvající od 10. února 1997 do 10. září 2000, které odpovídá účasti společnosti SLM pouze v klubu Italia, a druhé období trvající od 11. září 2000 do 19. září 2002, během něhož se společnost SLM účastnila klubu Italia i evropského klubu.
- 170 Co se týče druhého období, s ohledem na zeměpisnou oblast, které se týkala účast společnosti SLM v klubu Italia a v evropském klubu, je objektivně odůvodněné stanovit výši pokut s přihlédnutím k hodnotě tržeb společnosti SLM v Evropě. Vše nasvědčuje tomu, že společnost SLM v tomto období skutečně uskutečňovala prodej nejen v Itálii, ale také v Rakousku, Německu a Francii.
- 171 Co se však týče prvního období, je třeba ověřit, zda se na základě zeměpisné oblasti, které se týkala účast společnosti SLM v klubu Italia, lze domnívat, že je objektivně odůvodněné stanovit výši pokuty s přihlédnutím k hodnotě prodejů společnosti SLM v Evropě.
- 172 Tato otázka se netýká prodejů uskutečněných v Itálii, které představují 96,5 % hodnoty tržeb společnosti SLM zohledněných při stanovování výše pokuty, jelikož tyto prodeje byly během prvního období jednoznačně předmětem klubu Italia.
- 173 Pokud jde o Rakousko, které představuje přibližně 2 % hodnoty prodejů společnosti SLM zohledněných při stanovování výše pokuty, je nutno poukázat na to, že na základě žádné skutečnosti uvedené v posuzované věci nelze doložit, že se o tomto státu v rámci klubu Italia v období od 10. února 1997 do 10. září 2000 diskutovalo v přítomnosti společnosti SLM. Tribunál na jednání vyzval Komisi, aby označila důkazy, které mohou prokázat, že v průběhu účasti společnosti SLM na protiprávním jednání byly kvóty pro vývoz z Itálie do Rakouska anebo citlivé obchodní informace týkající se prodejů APC v Rakousku připomenuty v přítomnosti zástupců společnosti SLM, a Komise odpověděla, že takové důkazy není schopna předložit.
- 174 Za těchto okolností nelze při stanovování výše pokuty s přihlédnutím k závažnosti a době trvání protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost SLM, zohlednit hodnotu prodejů uskutečněných ve státě, o kterém se v rámci klubu Italia nediskutovalo v její přítomnosti, v průběhu celé doby trvání její účasti na kartelové dohodě. Hodnotu prodejů společnosti SLM uskutečněných v Rakousku tedy lze zohlednit pouze ve vztahu k době odpovídající období, během něhož se společnost SLM účastnila evropského klubu.

- 175 Pokud jde o Německo a Francii, které představují přibližně 1,5 % hodnoty prodeje společnosti SLM zohledněné při stanovování výše pokuty, Komise správně poznamenává, že klub Italia neměl pouze tuzemský rozměr, ale měl i zahraniční rozměr, a to v tom smyslu, že za účelem stanovení kvót pro vývoz z Itálie nebo výměny citlivých obchodních informací o situaci v Německu, ve Francii nebo v jiných státech několikrát proběhly diskuze v přítomnosti či nepřítomnosti zástupce společnosti SLM.
- 176 Co se týče období od 10. února 1997 do 10. září 2000, na základě toho, co je uvedeno o setkáních klubu Italia v příloze 3 napadeného rozhodnutí, se zdá, že dne 15. dubna 1997 bylo v přítomnosti zástupce SLM předmětem diskuzí mimo jiné „stanovení cen surovin a prodejních cen ve Francii, Španělsku a Německu (v Německu od září 1997 do ledna 1998“. Rovněž na setkání dne 22. října 1997 si jeho účastníci tentokrát v nepřítomnosti zástupce společnosti SLM „vyměnili informace o cenách v Německu, Belgii a Nizozemsku“ a účastníci setkání, které se konalo dne 29. listopadu 1999, „diskutovali o svých potřebách[,] o španělském trhu [a o] cenách uplatňovaných ve Španělsku a Portugalsku“. Kromě toho na setkání, které se konalo dne 21. února 2000, na němž zástupce společnosti SLM byl přítomen, se diskutovalo o „zvýšení cen o +40 % v Německu“.
- 177 Je třeba nicméně uvést, že i když se v průběhu období od 10. února 1997 do 10. září 2000 hovořilo o situaci v Německu a ve Francii jen ojediněle, rovněž se zdá, že společnost SLM mohla v těchto státech prodávat své výrobky až od srpna 2000 a že tento prodej probíhal – s ohledem na informace, které v tomto směru poskytla Komise společnost SLM v odpovědi na žádost o informace ze dne 9. září 2009 – v Německu až v roce 2000 a ve Francii až v roce 2001.
- 178 Za těchto okolností nelze při stanovení výše pokuty s přihlédnutím k závažnosti a době trvání protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost SLM, zohlednit hodnotu prodeje uskutečněných ve státech, ve kterých tato společnost původně nepůsobila, protože v nich mimo jiné nebyla oprávněna uvádět své výrobky na trh, v průběhu celé doby trvání její účasti na kartelové dohodě. Hodnotu prodeje, které společnost SLM uskutečnila v Německu a ve Francii, tudíž lze zohlednit pouze od data, kdy byly tyto prodeje zahájeny, tj. v Německu v roce 2000 a ve Francii v každém případě v roce 2001.
- 179 Závěrem je tedy třeba shrnout, že s ohledem na komplexní povahu dotčeného protiprávního jednání, které se skládá z několika různých složek, včetně klubu Italia a evropského klubu, a za účelem zohlednění specifických způsobů účasti společnosti SLM na protiprávním jednání, které jí je vytýkáno, není objektivně odůvodněné zohlednit jako výchozí bod pro stanovení výše pokuty s přihlédnutím k závažnosti a době trvání protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost SLM, veškeré tržby této společnosti v Evropě.
- 180 Důsledky výše uvedeného na stanovení výše pokuty budou posouzeny následně na základě pravomoci Tribunálu provádět soudní přezkum v plné jurisdikci.

b) K podílu tržeb stanovenému v závislosti na stupni závažnosti protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

- 181 Společnosti SLM a Ori Martin tvrdí, že rozhodnutí Komise stanovit podíl tržeb zohledněný při vyhodnocování stupně závažnosti protiprávního jednání na 19 % není dostatečně odůvodněné a porušuje zásadu proporcionality, zásadu rovného zacházení, jakož i zásadu personalit trestů. Zaprvé, v této fázi měla být zohledněna skutečnost, že společnost SLM nebyla součástí evropského rozměru kartelové dohody, a to alespoň do září 2000. Společnost SLM se neúčastnila curyšského klubu, klubu España, jižní dohody, severní dohody na skandinávském trhu, ani na zadávání veřejných zakázek společností Addtek. Společnost SLM ani nepatřila ke stálým členům evropského klubu a nikdy nehrála v rámci kartelové dohody koordinační roli. Výše 19 % měla být stanovena pouze pro podniky, které byly původci kartelové dohody a ve značné míře se podílely na jejím provádění.

Zadruhé žalobkyně jsou přesvědčeny, že Komise měla při vyhodnocování závažnosti zohlednit také konkrétní dopady protiprávního jednání. Zatřetí kromě toho, že pokuty uložené jako sankce za předmětné protiprávní jednání jsou mnohem vyšší než pokuty uložené jako sankce za kartelové dohody v minulosti a že jsou vyšší než obrat v daném odvětví v roce 2001, sankce uložená společnosti SLM je třiapůlkrát vyšší než sankce uložená společnosti Redaelli, která se kartelové dohody účastnila na evropské i italské úrovni od roku 1984; dále je šestkrát vyšší než sankce uložená společnosti Emme, v jejímž případě byly obsah i doba trvání účasti na kartelové dohodě podobné jako v případě společnosti SLM; sedmkrát vyšší než sankce uložená společnosti CB a čtyřikrát vyšší než sankce uložená společnosti ITC, přičemž posledně dvě uvedené společnosti se podílely na kartelové dohodě ve větší míře než společnost SLM. Tribunál by tedy měl pokutu podstatně snížit, a zohlednit tak skutečnou úlohu společnosti SLM v rámci protiprávního jednání, jakož i neexistenci konkrétních důsledků její účasti na kartelové dohodě pro trh, a zajistit tak stejné zacházení se společností SLM a ostatními sankcionovanými podniky.

182 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

183 V rámci jednotlivých výše uvedených výtek je napadán výsledek posouzení závažnosti protiprávního jednání, které Komise provedla s přihlédnutím k obecné metodice uvedené v pokynech z roku 2006.

184 Body 19 až 23 pokynů z roku 2006 v tomto ohledu stanoví:

„(19)

Základní výše pokuty bude souviset s určitým podílem tržeb a záviset na stupni závažnosti protiprávního jednání vynásobeným počtem let, během nichž k takovému jednání docházelo.

(20) Vyhodnocení závažnosti se provede individuálně pro každý typ protiprávního jednání a přihlédne se přitom ke všem důležitým okolnostem případu.

(21) Podíl tržeb, k němuž se bude přihlížet, se obvykle bude nacházet na stupnici do 30 %.

(22) Při rozhodování o tom, zda by se podíl tržeb, k němuž se bude v daném případě přihlížet, měl[...] nacházet ve spodní nebo horní části této stupnice, vezme Komise v úvahu určitý počet ukazatelů, například povahu protiprávního jednání, kumulovaný podíl všech stran na trhu, zeměpisný rozsah protiprávního jednání, implementování či neimplementování protiprávního jednání.

(23) Mezi nejzávažnější omezení hospodářské soutěže patří horizontální dohody o stanovení cen, rozdělení trhů a omezení produkce, které jsou obvykle tajné. Politika hospodářské soutěže je musí přísně trestat. Podíl tržeb, k němuž se u takového protiprávního jednání přihlíží, se proto bude většinou nacházet v horní části stupnice.“

185 V bodě 953 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise dospěla k závěru, že na stupnici do 30 % představuje podíl tržeb společnosti SLM, který bude zohledněn při vyhodnocení závažnosti protiprávního jednání, 19 %.

186 Jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí, tento podíl byl stanoven s přihlédnutím ke čtyřem faktorům, které jsou příkladmo uvedeny v bodě 22 pokynů z roku 2006.

- 187 Zaprvé, co se týče povahy protiprávního jednání, Komise uvedla, že „všechny podniky – s výjimkou společnosti Fundia – se podílely na rozdělení trhu (stanovení kvót), přidělování zákazníkům a horizontálním určování cen“ a že „tyto dohody patří mezi nejškodlivější omezení hospodářské soutěže, která narušují stěžejní parametry hospodářské soutěže“ (napadené rozhodnutí, bod 939 odůvodnění).
- 188 Zadruhé, co se týče kumulovaného podílu podniků, u kterých bylo možné prokázat spáchání protiprávního jednání, na trhu, Komise se domnívala, že tento podíl lze „odhadnout přibližně na 80 %“ (napadené rozhodnutí, bod 946 odůvodnění).
- 189 Zatřetí, co se týče zeměpisného rozsahu protiprávního jednání, Komise zdůraznila, že ten se „postupem času rozvíjel“, že „od roku 1984 do roku 1995 zahrnoval Německo, Francii, Itálii, Nizozemsko, Belgii, Lucembursko, Španělsko a Rakousko“ a že „od roku 1996 až do roku 2002 se protiprávní jednání vztahovalo na stejné země, jakož i na Portugalsko, Dánsko, Švédsko, Finsko a Norsko“ (napadené rozhodnutí, bod 947 odůvodnění).
- 190 Začtvrté, co se týče provádění protiprávního jednání, Komise poznamenala, že „i když nebyly dohody vždy úspěšné, ve skutečnosti byly provedeny“ (napadené rozhodnutí, bod 950 odůvodnění).
- 191 Argumentaci žalobkyně je třeba posoudit s ohledem na tato konstatování.
- 192 Zaprvé společnosti SLM a Ori Martin namítají, že při stanovování podílu tržeb měla Komise zohlednit, že společnost SLM nesla za protiprávní jednání v porovnání s ostatními podniky, které se na kartelové dohodě podílely v mnohem větší míře nebo mnohem déle, menší odpovědnost. Žalobkyně tímto způsobem tvrdí, že Komise nedostatečně individualizovala své odůvodnění s cílem zohlednit zvláštní okolnosti účasti společnosti SLM na protiprávním jednání.
- 193 S přihlédnutím k obecné metodice uvedené v pokynech z roku 2006 se nicméně jeví, že Komise zpravidla takovou individualizaci sankce neprovádí v počáteční fázi stanovování základní částky, nýbrž v pozdější fázi úprav uvedené částky, či dokonce v ještě pozdější fázi, jeví-li se to jako nezbytné.
- 194 Je nutno konstatovat, že ve fázi stanovování základní částky Komise nezacházela s podniky, které vystupovaly jako vedoucí či koordinátoři jednotlivých aspektů jediného protiprávního jednání, jinak než s podniky, které se k němu pouze připojily. Komise ani nepovažovala za účelné rozlišovat podniky, které se nejprve účastnily pouze klubu Italia, od podniků, které se účastnily zároveň klubu Italia a curyšského klubu nebo evropského klubu, jelikož se domnívala, že „zeměpisný rozsah klubu Italia se ve velké míře kryje se zeměpisným rozsahem celoevropských dohod“ (napadené rozhodnutí, bod 949 odůvodnění).
- 195 Žalobkyně v projednávaném případě nezpochybňují žádné ze čtyř konstatování, které Komise uvedla jako odůvodnění svého rozhodnutí stanovit podíl tržeb zohledněný při vyhodnocování stupně závažnosti protiprávního jednání na 19 %, jako takové. Všechna tato konstatování jsou objektivně doložena se zřetelem na skutečnosti obsažené ve spise, na které je v napadeném rozhodnutí v této souvislosti odkázáno, a vztahují se k danému protiprávnímu jednání obecně, a nikoli konkrétně ke společnosti SLM.
- 196 Pokud jde o stanovení podílu tržeb zohledněného při vyhodnocování stupně závažnosti protiprávního jednání, nelze kromě toho tvrdit, že Komise nezohlednila skutečnost, že se společnost SLM neúčastnila curyšského klubu nebo jiných aspektů protiprávního jednání, jelikož tento podíl byl použit až od okamžiku, kdy se společnost SLM začala podílet na protiprávním jednání, a vztahuje se jen na tržby společnosti SLM související s protiprávním jednáním (v tomto ohledu viz body 159 až 180 výše).
- 197 První výtku je tedy nutno zamítnout jako neopodstatněnou.

- 198 Zadruhé, pokud jde o případný dopad argumentu, podle něhož neměla kartelová dohoda na trhu předpokládané účinky, je třeba podotknout, že Komise v posuzované věci uvedla, že v případě dohod a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je omezit hospodářskou soutěž, je zohlednění jejich konkrétních účinků na trhu nadbytečné. Komise však v projednávaném případě uvedla, že takové účinky lze předpokládat, jelikož bylo prokázáno, že výše uvedené dohody byly alespoň částečně provedeny (napadené rozhodnutí, body 676 až 681 odůvodnění).
- 199 V každém případě je třeba uvést, že Komise při stanovování podílu tržeb zohledněného při vyhodnocování stupně závažnosti protiprávního jednání nepoukázala na účinky protiprávního jednání na trhu, nýbrž pouze na skutečnost, že protiprávní jednání bylo prováděno.
- 200 Je ostatně nutno konstatovat, že podíl tržeb, který Komise v projednávaném případě použila, se nachází na počátku stupnice (od 15 do 30 %), i když v pokynech z roku 2006 Komise poté, co uvedla, že takový typ kartelové dohody, o jakou jde v projednávaném případě, patří mezi nejzávažnější omezení hospodářské soutěže a musí být přísně sankcionován, upřesnila, že v takovém případě se zohledněný podíl tržeb bude obvykle nacházet v horní části stupnice.
- 201 Za těchto podmínek se lze domnívat, že pokud by Komise skutečně zjistila konkrétní účinky, použila by podíl, který by byl vyšší než 19 %.
- 202 Druhou výtku je tedy nutno zamítnout jako irelevantní, a to vzhledem k míře závažnosti, kterou Komise v posuzované věci zohlednila, a ke skutečnostem, které uvedla k jejímu odůvodnění.
- 203 Zatřetí je třeba hned na úvod zamítnout výtku, která je založena na všeobecné nepřiměřenosti pokut uložených jako sankce za protiprávní jednání vzhledem k předcházející praxi Komise či hodnotě odvětví APC v Evropě. Taková otázka, která se týká politiky hospodářské soutěže, již Komise uplatňuje s cílem stíhat kartelové dohody, překračuje rámec soudního přezkumu napadeného rozhodnutí. V projednávaném případě není namístě vyjadřovat se k celkové výši pokut, které Komise uložila v průběhu času nebo zkoumat absolutní hodnotu celkové výše sankcí uložených za kartelové dohody v oblasti APC.
- 204 Pokud jde stejně tak o výtku, která je založena na údajných odlišnostech mezi společnostmi SLM a jinými podniky sankcionovanými napadeným rozhodnutím, je třeba uvést, že soudní přezkum se v této fázi týká posouzení, které Komise provedla v napadeném rozhodnutí, když stanovila podíl tržeb zohledněných při posuzování stupně závažnosti protiprávního jednání na 19 %. Toto posouzení přitom neprovedla s přihlédnutím ke konečnému výsledku – výši pokuty, která byla nakonec uložena po případné úpravě s cílem zohlednit určité okolnosti – ale v pozdější fázi, a to ve fázi stanovení podílu tržeb, který se má zohlednit při stanovení základní částky pokuty. Konečná výše pokuty tedy závisí na faktorech, které jsou charakteristické pro každý z těchto podniků, jako je například spolupráce na základě sdělení o shovívavosti nebo maximální právními předpisy stanovená hranice 10 % celkového obrátu. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě nebyly uvedeny argumenty, na jejichž základě by bylo možné konstatovat, že situace společností Redaelli, CB či ITC je, co se týče faktorů, které Komise zohlednila při posuzování situace těchto podniků, srovnatelná se situací společnosti SLM, tuto výtku je nutno zamítnout jako neopodstatněnou.
- 205 Co se nakonec týče výtky vycházející z nedostatku odůvodnění, je třeba poznamenat, že v rozhodnutí jsou právně dostačujícím způsobem vyloženy okolnosti, které byly zohledněny při stanovení podílu tržeb společnosti SLM, jež byl vzat v úvahu při posuzování závažnosti protiprávního jednání (napadené rozhodnutí, body 936 až 953 odůvodnění).

- 206 Článek 296 SFEU ostatně nelze vykládat tak, že Komisi ukládá, aby ve svých rozhodnutích objasnila důvody, proč v souvislosti s výpočtem výše pokuty nepoužila jiná hlediska, která jsou ve vztahu k hlediskům použitým v napadeném rozhodnutí alternativní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. května 2010, IMI a další v. Komise, T-18/05, Sb. rozh., EU:T:2010:202, bod 153 a citovaná judikatura).
- 207 Z výše uvedeného vyplývá, že výtky žalobkyň týkající se podílu tržeb stanoveného v závislosti na stupni závažnosti protiprávního jednání musí být zamítnuty.

c) K době trvání účasti společnosti SLM na kartelové dohodě

Argumenty účastnic řízení

- 208 Společnost SLM se domáhá toho, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno v rozsahu, v němž jí připisuje účast v klubu Italia od února 1997, a nikoliv od až konce roku 1999. Komise zejména nezohlednila několik zásadních okolností, které okamžik zahájení účasti společnosti SLM v klubu Italia vyvrací. Zaprvé na setkání, které se konalo dne 10. února 1997, nebyl přítomen žádný zástupce společnosti SLM. Zadruhé na následujícím setkání, které se konalo dne 4. března 1997, bylo uvedeno, že se společnost SLM dosud nerozhodla připojit se ke klubu Italia, a společnost Redaelli kromě toho prohlásila, že společnost SLM nepřistoupila k dohodě o rozdělení italského trhu. Zatřetí na jednání, které se konalo v dubnu 1998, bylo uvedeno, že společnost SLM, která opět nebyla přítomna, uplatňuje agresivní politiku. Začtvrté ze žádosti společnosti Redaelli o shovívavosti ze dne 20. března 2003 podle společnosti SLM vyplývá, že se setkání začala účastnit až od konce roku 1999, což potvrdila i společnost Tréfileurope. Zapáté kontrol provedených v období od března 2000 – a nikoliv předcházejícího období – se týkají pouze faktury vystavené osobou pověřenou kontrolami, které byly nalezeny v souvislosti se společností SLM.
- 209 Komise tuto argumentaci zpochybňuje. Připomíná pojetí a obsah jediného protiprávního jednání, ke kterému docházelo od založení curyšského klubu v roce 1984 a na kterém se společnost SLM podílela od 10. února 1997 tak, že se připojila k již prováděnému plánu. Pokud jde o setkání, které se konalo dne 10. února 1997, jednalo se o první přímou účast společnosti SLM na kartelové dohodě, což vyplývá z přidělení kvót a oznámení údajů ze strany zástupce společnosti SLM.

Závěry Tribunálu

- 210 Společnost SLM nezpochybňuje svoji účast v klubu Italia od konce roku 1999. Uznala ji krátce poté, co Komise v září 2002 provedla kontroly. V řízení před Tribunálem společnost SLM nezpochybňuje ani účast na poslední fázi evropského klubu, tedy fázi, během které došlo k jejímu začlenění do klubu Italia a která probíhala od září 2000 do 19. září 2002.
- 211 Společnost SLM naproti tomu zpochybňuje, že by se účastnila klubu Italia v období od 10. února 1997 do konce roku 1999. Je přesvědčena, že nelze konstatovat, že se v tomto období podílela na kartelové dohodě.
- 212 Jak již bylo uvedeno, z čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání.
- 213 V bodě 24 pokynů z roku 2006 Komise v tomto ohledu uvedla: „[a]by se řádně přihlédlo k trvání účasti jednotlivých podniků na protiprávním jednání, vynásobí se částka určená podle hodnoty tržeb [...] počtem let, během nichž se daný podnik na takovém jednání podílel“. V tomtéž bodě Komise upřesnila, že „[o]bdobí kratší než šest měsíců se bude počítat jako půl roku, období delší než šest měsíců, ale kratší než jeden rok, se bude počítat jako jeden celý rok“.

- 214 Jak je ovšem v projednávaném případě uvedeno v bodě 956 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise raději zohlednila skutečnou dobu trvání účasti na protiprávním jednání, kterou vyjádřila v letech a měsících se zaokrouhlením na celý měsíc, než aby provedla zaokrouhlení období způsobem, který je navržen v pokynech.
- 215 Z judikatury kromě toho vyplývá, že Komise musí prokázat nejen existenci kartelové dohody, ale i dobu jejího trvání. Pokud jde konkrétně o prokázání porušení čl. 101 odst. 1 SFEU, Komise je povinna prokázat protiprávní jednání, která zjistila, a předložit řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání (viz rozsudek ze dne 17. května 2013, *Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise*, T-147/09 a T-148/09, Sb. rozh., EU:T:2013:259, bod 50 a citovaná judikatura).
- 216 Pochybnosti soudu v tomto ohledu musí být ku prospěchu podniku, kterému je rozhodnutí konstatující protiprávní jednání určeno. Soudce tedy nemůže učinit závěr, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala předmětné protiprávní jednání, jestliže má o této otázce stále ještě pochybnosti, zejména v rámci žaloby směřující ke zrušení nebo změně rozhodnutí, kterým je uložena pokuta. Za této situace je totiž nezbytné uplatnit zásadu presumpce neviny, která je jedním ze základních práv chráněných právním řádem Unie a je zakotvena v čl. 48 odst. 1 Listiny základních práv. Vzhledem k povaze předmětných protiprávních jednání, jakož i k povaze a stupni přísnosti sankcí za ně ukládaných se zásada presumpce neviny uplatní zejména na řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže vztahujících se na podniky, jež mohou vést k uložení pokut nebo penále. Je tedy nezbytné, aby Komise za účelem založení pevného přesvědčení, že došlo k tvrzenému protiprávnímu jednání, uvedla přesné a shodující se důkazy (viz rozsudek *Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise*, bod 215 výše, EU:T:2013:259, bod 50 a citovaná judikatura).
- 217 Těmito kritériím však nemusí nutně odpovídat každý z důkazů předložených Komisí ve vztahu ke každému jednotlivému prvku protiprávního jednání. Stačí, když soubor nepřímých důkazů, jehož se orgán dovolává, tomuto požadavku odpovídá jako celek (viz rozsudek *Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise*, bod 215 výše, EU:T:2013:259, bod 51 a citovaná judikatura).
- 218 Mimoto je běžné, že se činnosti, s nimiž jsou spojeny protisoutěžní dohody, odehrávají tajně, setkání jsou utajovaná a související dokumentace je omezena na minimum. Z toho vyplývá, že i když Komise objeví písemnosti výslovně prokazující protiprávní kontakty mezi subjekty, jako jsou zápisy ze setkání, jsou tyto obvykle útržkovité a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí. Proto ve většině případů musí být protisoutěžní jednání nebo dohoda vyvozeny z určitých shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které v případě, že neexistuje jiné logické vysvětlení, mohou jako celek představovat důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže (viz rozsudek *Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise*, bod 215 výše, EU:T:2013:259, bod 52 a citovaná judikatura).
- 219 Judikatura konečně vyžaduje, aby se Komise, pokud neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat dobu trvání protiprávního jednání, opřela alespoň o důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutkovým okolnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty (viz rozsudek *Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise*, bod 215 výše, EU:T:2013:259, bod 53 a citovaná judikatura).
- 220 V projednávaném případě měla Komise za to, že se společnost SLM podílela na protiprávním jednání v období od 10. února 1997 do 19. září 2002 (napadené rozhodnutí, článek 1 a body 862 a 899 odůvodnění, jakož i body 127 až 131 výše).
- 221 Způsoby účasti společnosti SLM na kartelové dohodě byly podle názoru Komise následující:
- v období od 10. února 1997 do 19. září 2002 se společnost SLM účastnila klubu Italia (napadené rozhodnutí, bod 866 odůvodnění a body 127, 128 a 130 výše);

- minimálně od 29. listopadu 1999 společnost SLM věděla nebo musela vědět o tom, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC na celoevropské úrovni, a zabránit tak poklesu cen (napadené rozhodnutí, body 649 a 650 odůvodnění a bod 129 výše), toto povědomí se přitom týkalo jednotlivých aspektů jediného a trvajících protiprávního jednání, včetně skandinávského aspektu, o kterém se diskutovalo na setkání dne 29. listopadu 1999;
 - za období od 11. září 2000 do 19. září 2002 byla společnosti SLM přičtena odpovědnost za účast v evropském klubu (napadené rozhodnutí, bod 865 odůvodnění a bod 131 výše).
 - Ke skutečnostem, které předcházely setkání, jež se konalo dne 10. února 1997
- 222 Než Komise v napadeném rozhodnutí poukázala na setkání, které se konalo dne 10. února 1997, uvedla, že má k dispozici řadu informací, na jejichž základě lze dovodit, že společnost SLM věděla o existenci klubu Italia (napadené rozhodnutí, bod 474 odůvodnění a bod 128 výše).
- 223 Vše nicméně nasvědčuje tomu, že žádný z poznatků, které Komise v této souvislosti uvedla, není sám o sobě, ani v souvislosti s ostatními poznatky, přesvědčivý.
- 224 První poznatek, který Komise zmínila v bodě 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí, souvisí se dvěma informacemi obsaženými v dokumentu s rukou psanými poznámkami společnosti ITC týkajícími se setkání klubu Italia dne 18. prosince 1995, na kterém společnosti Redaelli, CB, Itas a ITC určily ceny, které se měly uplatňovat od roku 1996 v každém čtvrtletí. Podle tohoto dokumentu a jeho výkladu ze strany Komise měly být o těchto nových cenách informovány třetí podniky. Jednalo se o „zahraniční subjekty/společnost Trame/společnost SLM“ nebo „[zástupce společností Tréfileurope, Trame a DWK]/společnost SLM“ (napadené rozhodnutí, bod 429 odůvodnění). I když tento dokument může sloužit jako důkaz záměru čtyř hlavních členů klubu Italia (společností Redaelli, CB, Itas a ITC) rozšířit působnost své dohody, k prokázání, že se skutečně postupovalo v souladu s tímto prohlášením záměru, a že tudíž alespoň společnost SLM věděla o nových cenách stanovených společnostmi Redaelli, Itas, CB a ITC, jsou nezbytné další důkazy. Takové důkazy ale v projednávaném případě chybí.
- 225 Druhý poznatek, který Komise zmiňuje, souvisí s tabulkami, ve kterých byl uveden rozpis přidělení tun na zákazníka a byli v nich vyjmenováni hlavní dodavatelé na italském trhu v roce 1997, a které byly rozdány na setkání klubu Italia dne 17. prosince 1996. Podle toho, co uvedla Komise v bodě 417 odůvodnění napadeného rozhodnutí, „v tabulkách programu Excel byly uvedeny i podniky Austria Draht, Trame, SLM a DWK, ale kolonky s totožností jejich zákazníků a povoleným prodejem zůstaly prázdné“. V bodě 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise rovněž uvedla, že „[i] když byly kolonky týkající se společnosti SLM prázdné, zohlednění tohoto podniku v tabulce naznačuje, že mezi účastníky muselo dojít k diskuzím nebo byly tyto diskuze alespoň plánovány“. Vzhledem k tomu, že neexistují důkazy, které by mohly prokázat, že se společnost SLM skutečně účastnila diskuzí, které se jí týkaly, i v tomto případě nelze výše zmíněný dokument vyložit v tom smyslu, že tomu tak opravdu bylo.
- 226 Třetí poznatek, který Komise zmínila v bodě 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí, souvisí s poznámkami o situaci společnosti SLM uvedenými v rukou psaných poznámkách společnosti ITC o setkáních klubu Italia ve dnech 17. (ve skutečnosti 19.) a 27. ledna 1997. Takové poznámky neprokazují, že společnost SLM věděla o klubu Italia, ještě než se ho začala účastnit. Pouhá skutečnost, že členové kartelové dohody zmínily konkurenční podnik při psaní poznámek nebo na jednání, totiž nepostačuje k tomu, aby se z tohoto podniku stal účastník kartelové dohody. V projednávaném případě je nadto obtížné zjistit, čeho se týkají zmínky o společnosti SLM. Pokud jde o poznámky týkající se setkání, které se konalo dne 19. ledna 1997 – u kterých společnost ITC uznala, že jsou částečně nečitelné – se zdá, že zmínka o společnostech „SLM/Trame“ byla uvedena v souvislosti s pokusem označit dodavatele určitého zákazníka; bezprostředně po této zmínce však

následuje otazník. Pokud jde o poznámky týkající se setkání, které se konalo dne 27. ledna 1997, o společnosti SLM je zde uvedeno několik poznámek, ne všechny jsou ale srozumitelné. Nejjednoznačnější se zdá být poznámka, že společnost SLM nabídla určitému zákazníkovi „920“ a že společnost Trame předložila jinou nabídku. V této souvislosti je ovšem třeba uvést, že v jiných rukou psaných poznámkách společnosti ITC týkajících se ledna 1997 (ve kterých se rovněž poukazuje na výše uvedených „920“) se lze dočíst, že zákazník San Michele uvedl, že „společnost SLM mu předložila písemnou nabídku na 940“. Tato zmínka dokládá tvrzení společnosti SLM uvedené v jejích vyjádřeních, že její konkurenti mohli prostřednictvím společných zákazníků získat řadu informací o množství prodaných výrobků a o cenách, které tato společnost uplatňovala. Kromě toho je nutno konstatovat, že nabídnutá cena byla podle všeho mnohem nižší než cena, o kterou usilovali členové klubu Italia (na jednání, které se konalo dne 18. listopadu 1995, se plánované ceny pohybovaly mezi 1300 a 1400, v rukou psaných poznámkách společnosti ITC ze dne 27. ledna 1997 jsou uvedeny nabídky společnosti Redaelli na 1090).

227 Z výše uvedeného vyplývá, že jednotlivé skutečnosti, které předcházely setkání, jež se konalo dne 10. února 1997, a které jsou uvedeny v bodě 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí, nemohou prokázat, že „o tom, že [společnost SLM] věděla o italské dohodě od 18. prosince 1995 [...] svědčí vícero poznatků“. Komise však odpovědnost společnosti SLM v období před 10. únorem 1997 nekonstatovala.

– Ke skutečnostem týkajícím se setkání, které se konalo dne 10. února 1997

228 Za účelem prokázání počátku účasti společnosti SLM v klubu Italia Komise konstatovala, že „k prvnímu prokázanému přidělení kvóty společnosti SLM došlo na setkání dne 10. února 1997“ (napadené rozhodnutí, bod 474 odůvodnění a bod 128 výše).

229 V kolonce týkající se tohoto setkání, která se nachází v příloze 3 napadeného rozhodnutí, Komise uvedla, že se toto setkání konalo pravděpodobně v prostorách společnosti Redaelli za přítomnosti zástupců společností Redaelli, CB, Itas a ITC. Společnost SLM mezi účastníky tohoto setkání zmíněna není.

230 Podle důkazů, které Komise zmínila ve výše uvedené kolonce, se kromě toho setkání klubu Italia dne 10. února 1997 týkalo následujících otázek:

- „společnost ITC. Rukou psané poznámky pana [A.] o setkání týkajícím se výměny informací o nákupu hlavních zákazníků a o uplatňovaných cenách“ („zmínky o výměně informací“);
- „Poznámky, které se týkají přidělování kvót určitým (vyjmenovaným) zákazníkům mezi společnostmi SLM na jedné straně a společnostmi Redaelli, CB, Tycsa, ITC/[A.] na straně druhé“, jakož i skutečnost, že „tyto informace poskytly společnosti CB (pan [C.]) a Itas (pan [Am.]), které získaly údaje o společnosti SLM od samotného pana [Ch.], který byl jejím zástupcem“ („zmínky o přidělování ‚kvót‘“);
- „Je odkázáno i na [osobu pověřenou kontrolami]: ‚[Pr.]: č. 1 společnost Redaelli č. 2 společnost Tréfileurope č. 3 společnost Itas č. 4 společnost CB č. 5 společnost Italcables“ („zmínka o osobě pověřené kontrolami“);
- „Odkázáno je kromě toho i na skutečnost, že společnost Trame [...] prodá 930 tun do zahraničí [...]“ (tato informace nemá na posuzovanou věc vliv);
- „Pan [A. (ITC)] si také poznamenal telefonní čísla pánů [K. (společnost Tréfileurope)], [T. (společnost DWK)], [Ch. (společnost SLM)], [C. (společnost CB)] a [Pr.]. Příští setkání dne 17. 2. 1997“ („zmínka o telefonním čísle zástupce společnosti SLM“).

- 231 Tyto informace pocházejí jednak z dokumentu obsahujícího rukou psané poznámky společnosti ITC o setkání, o které se jedná v projednávaném případě, a jednak ze žádosti o shovívavost, kterou podala společnost ITC dne 21. září 2002. Komise má tedy v tomto směru k dispozici pouze jeden zdroj informací, a to společnost ITC, což mohla uvést v odpovědi na otázku položenou Tribunálem v rámci organizačních procesních opatření.
- 232 Tvrzení Komise v napadeném rozhodnutí, že „účast [společnosti SLM] v klubu Italia je ovšem v období od 10. února 1997 jednoznačně prokázána listinnými důkazy a několika žádostmi o shovívavost, které podaly společnosti ITC, Tréfileurope a CB“ (napadené rozhodnutí, bod 863 odůvodnění a bod 130 výše) se tedy může jevit jako klamavé, jelikož uvedená skutečnost vyplývá pouze z žádosti o shovívavost, kterou podala společnost ITC. Prohlášení společností Tréfileurope a CB v rámci žádostí o shovívavost, která souvisela se společností SLM, se totiž netýkala počátku její účasti v klubu Italia, ale bylo v nich uvedeno pouze to, že se společnost SLM klubu Italia účastnila. Z žádostí společností Redaelli a Tréfileurope o shovívavost nadto vyplývá, že klub Italia existoval ve dvou obdobích – v prvním období byl tvořen pouze tvrdým jádrem složeným ze společností Redaelli, CB, Itas, ITC a Tréfileurope, a ve druhém období se k těmto podnikům připojily další podniky, včetně společnosti SLM.
- 233 Pochybnosti soudu nemůže rozptýlit ani výklad důkazů, který Komise podala v bodě 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí v souvislosti se setkáním klubu Italia, jež se konalo dne 10. února 1997.
- 234 Zprvé, co se týče obsahu zmínek o přidělování kvót, je třeba uvést, že výraz „přidělování kvót“, který Komise použila, je nejednoznačný, jelikož je obtížné určit, zda množství, které je zmíněno v rukou psaných poznámkách společnosti ITC v souvislosti se společností SLM a ostatními dodavateli, odpovídá množství, které již bylo dodáno, nebo množství, které se teprve dodat má. V žádosti společnosti ITC o shovívavost je v této souvislosti uvedeno, že se jednalo o zásilky odeslané společností SLM.
- 235 V projednávaném případě nelze vyloučit, že cílem diskuzí, které vedli na setkání dne 10. února 1997 zástupci společností Redaelli, CB, Itas a ITC, nebylo zaručit prodeje společnosti SLM, která na tomto setkání nebyla přítomna, ale spíš označit zákazníky této společnosti a vyhodnotit její relativní význam jakožto dodavatele těchto zákazníků v porovnání s významem členů klubu Italia. Tato hypotéza by ostatně mohla vysvětlovat, proč jsou zmínky o přidělování kvót rozděleny do dvou kolonek, přičemž jedna se týká společnosti SLM a druhá společností Redaelli, CB, Tycsa a ITC.
- 236 Zadruhé, co se týče původu informací o společnosti SLM uvedených ve zmínkách o přidělování kvót, z bodu 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že „v poznámkách společnosti ITC je výslovně uvedeno, že společnosti CB a ITC získaly od [zástupce společnosti SLM] informace o prodeji týkající se společnosti SLM“. Ze znění poznámek společnosti ITC, které byly vyhotoveny pravděpodobně v době rozhodné z hlediska skutkového stavu, ovšem taková informace jednoznačně nevyplývá. Lze pouze konstatovat, že v úvodu těchto poznámek je zmíněna „společnost SLM“ a jméno jednoho z jejích zástupců napsané velkými písmeny a následně jsou zde uvedeny zmínky o přidělování kvót. Společnost ITC uvedla v žádosti o shovívavost, že informace o společnosti SLM poskytli zástupci společností CB a Itas, kteří zmínili, že je získali od výše uvedeného zástupce společnosti SLM.
- 237 Obvinění společnosti SLM se tudíž jeví jako nepřímé, neboť je založeno na informacích, které zástupci společnosti ITC poskytli zástupci společností CB a Itas. Za účelem doložení opodstatněnosti tohoto obvinění se mohla Komise pokusit u společností CB a ITAS ověřit, zda informace, které poskytla společnost ITC po více než pěti letech od doby, kdy se odehrály rozhodné skutkové okolnosti, skutečně odpovídají obsahu tohoto setkání. Důkazy, které má Komise v projednávaném případě k dispozici, nemohou zcela vyloučit věrohodnost stanoviska společnosti SLM, která zpochybňuje, že by takové informace pocházely od ní, a tvrdí, že se daly snadno získat od zákazníků nebo konkurentů (jak bylo v jiné situaci konstatováno v bodě 226 výše).

- 238 Zatřetí vzhledem k dalším informacím uvedeným v rukou psaných poznámkách společnosti ITC se rovněž může zdát jako nekonzistentní přidělit kvóty společnosti SLM, aniž je zároveň – což bylo učiněno v případech společností Redaelli, Tréfileurope, CB, Itas a ITC – zajištěno, že tyto kvóty prověří osoba pověřená kontrolami. Stejně tak je nutno podotknout, že i když zmínka o telefonním čísle zástupce společnosti SLM může svědčit o tom, že ho bylo možné po setkání kontaktovat, není toho důkazem a lze ji vysvětlit i případným úmyslem členů klubu Italia přibrat k sobě společnost SLM v budoucnu, až by tito členové byli schopni lépe vyhodnotit úlohu, kterou tento dodavatel hrál na italském trhu.
- 239 Nakonec je nutno v každém případě poukázat i na to, že – tak jako v případě důkazů, které předcházely setkání ze dne 10. února 1997 – Komise není schopna uvést žádnou skutečnost, která by mohla právně dostačujícím způsobem doložit, že si společnost SLM byla vědoma své účasti v klubu Italia vzhledem k diskuzím, které vedli jeho členové o její situaci.
- 240 Z výše uvedeného vyplývá, že důkazy týkající se setkání, které se konalo dne 10. února 1997, nejsou – vzhledem k tomu, že není dána žádná skutečnost, která by mohla potvrdit jeho obsah – dostatečné pro učinění závěru, že se společnost SLM začala účastnit klubu Italia od tohoto data.
- Ke skutečnostem následujícím po setkání, které se konalo dne 10. února 1997
- 241 Komise k odůvodnění svého posouzení počátku účasti společnosti SLM v klubu Italia a doby jejího trvání přihlédla i ke skutečnostem, které nastaly po setkání, jež se konalo dne 10. února 1997 (napadené rozhodnutí, bod 474 odůvodnění a bod 128 výše).
- 242 Konkrétně Komise v napadeném rozhodnutí odmítla několik argumentů, které společnost SLM opakuje i v řízení před Tribunálem. Jde o to, že společnost SLM má nadále pochybnosti, které zmiňuje společnost ITC v žádosti o shovívavost a které se týkají poznámek o setkání klubu Italia psaných rukou, jež se konalo dne 4. března 1997, dále jde o argument založený na tom, že osoba pověřená kontrolami nevystavila faktury týkající se společnosti SLM před rokem 2000, jakož i o obsah prohlášení společnosti Redaelli uvedeného v její žádosti o shovívavost ze dne 20. března 2003 (napadené rozhodnutí, body 477 a 478 odůvodnění a bod 128 výše).
- 243 Pokud jde o tvrzení společnosti ITC ohledně poznámek psaných rukou o setkání klubu Italia, které se konalo dne 4. března 1997 a na němž byly zastoupeny společnosti Redaelli, CB, Itas, ITC a Tréfileurope a byl na něm přítomen i zaměstnanec osoby pověřené kontrolami, tato společnost uvedla, že „během setkání byli výrobci informováni o tom, že [...] společnosti Trame a DWK se chtějí zúčastnit a příště přijdou, zatímco společnost SLM má stále pochybnosti“ (Durante l'incontro i produttori vengono informati che [...] Trame et DWK vogliono partecipare ed interverranno la prossima volta, mentre la SLM è ancora in dubbio). Podle názoru Komise rozhodně nelze pochybnosti společnosti SLM vykládat jako přerušení její účasti v klubu Italia.
- 244 Tribunál ovšem takový výklad nepovažuje za přesvědčivý, jelikož Komise v této fázi stále není schopna právně dostačujícím způsobem doložit, že se společnost SLM klubu Italia v té době účastnila. Výše citované tvrzení společnosti ITC naopak nasvědčuje tomu, že společnost SLM v březnu 1997 ještě stále nevyjádřila souhlas s připojením se ke klubu Italia.
- 245 Účast společnosti SLM v klubu Italia však jasně plyne z informací o setkání ze dne 15. dubna 1997, kterého se účastnil zástupce společnosti SLM a na kterém probíhala „diskuze o prodeji výrobků společnosti Redaelli určitým zákazníkům a o nabídkách, které předložily zákazníkům společnosti SLM a CB, o zákaznících a o prodejních kvótách“, byl zde proveden „podrobný přehled prodeje [...] společnosti SLM [...]“ a proběhla zde „diskuze o přidělování kvót (s uvedením konkrétního procentuálního podílu) týmž podnikům“ (napadené rozhodnutí, příloha 3).

246 Z toho, co je v napadeném rozhodnutí uvedeno o setkání klubu Italia, které se konalo dne 30. září 1997 za přítomnosti zástupce společnosti SLM, rovněž vyplývá, že se hovořilo o „vymezení prodejních kvót, minimálních cen a kritérií pro stanovení těchto kvót“. Setkání, které se konalo dne 22. prosince 1997 a u něhož není uvedeno, zda se ho společnost SLM účastnila, se týkalo podobných skutečností souvisejících se společností SLM jako setkání, která se konala dne 11. ledna 1998, 29. ledna 1998, 1. února 1998, 5. března 1998, 12. dubna 1998, 19. dubna 1998, 21. června 1998, 3. září 1998, 27. září 1998, 15. listopadu 1998, 29. listopadu 1998, 14. prosince 1998, 20. ledna 1999, 6. února 1999, 24. února 1999, 11. března 1999, 30. března 1999, 18. května 1999, 15. června 1999, 30. června 1999, 16. července 1999, 7. září 1999, 5. října 1999, 19. října 1999, 29. listopadu 1999, 4. prosince 1999, 14. prosince 1999 a 18. ledna 2000, přičemž v tomto případě byla účast společnosti SLM zmíněna.

247 Další setkání, která následovala, a to až do setkání, které se konalo dne 16. září 2002 v Miláně (Itálie), proběhla za přítomnosti zástupce společnosti SLM a diskutovalo se na nich zejména o kvótách nebo cenách.

248 Skutečnost, že v nespecifikované době v roce 1998 bylo v tabulce, kterou měla k dispozici společnost Tréfileurope, zmíněno přidělování zákazníkům v roce 1998 a byla zde uvedena i společnost SLM, ovšem nebyly zde zmíněny informace týkající se této společnosti – což je patřičně uvedeno v příloze 3 napadeného rozhodnutí, za těchto okolností nemůže zpochybnit závěr, který lze vyvodit ze všech výše uvedených skutečností, tedy že Komise podle názoru Tribunálu dostatečně průkazným způsobem doložila, že se společnost SLM účastnila diskuzí klubu Italia, jejichž cíl byl jasně protisoutěžní, od 15. dubna 1997.

249 Ke zpochybnění výše uvedeného závěru nepostačuje ani skutečnost, že osoba pověřená kontrolami nepředložila před rokem 2000 faktury týkající se společnosti SLM, a obsah prohlášení společnosti Redaelli učiněného v její žádosti o shovívavost, z něhož vyplývá, že se společnost SLM neúčastnila klubu Italia od začátku jeho fungování.

250 Na okraj je třeba kromě toho uvést, že jak tvrdí společnost SLM, Komise konstatovala její účast v evropském klubu pouze v období od 11. září 2000 do 19. září 2002 (napadené rozhodnutí, bod 865 odůvodnění a bod 131 výše) a doložila, že společnost SLM až od 29. listopadu 1999 věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC na celoevropské úrovni, a zabránit tak poklesu cen (napadené rozhodnutí, bod 650 odůvodnění a bod 129 výše). Tyto skutečnosti totiž svědčí o specifičnosti účasti společnosti SLM na protiprávním jednání, která není stejná jako účast ostatních podniků, které se jako například společnosti Redaelli nebo Tréfileurope, účastnily jednotlivých složek jediného protiprávního jednání déle nebo ve větším rozsahu.

– Závěr

251 Z výše uvedeného vyplývá, že účast společnosti SLM v klubu Italia nelze dostatečným způsobem doložit od 10. února 1997, nýbrž až od 15. dubna 1997, přičemž tato účast je následně prokázána až do září 2002.

252 Napadené rozhodnutí je tudíž třeba v tomto ohledu zrušit a odečíst z doby trvání protiprávního jednání, které se vytýká společnosti SLM, dvouměsíční období od 10. února do 14. dubna 1997. Toto období nikterak neovlivňuje období zohledněné ve vztahu ke společnosti Ori Martin, jelikož odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost SLM, je jí připisována až od 1. ledna 1999.

253 Pokud jde o společnost SLM, je rovněž nutno připomenout následující:

- Komise konstatovala její účast v evropském klubu pouze v období od 11. září 2000 do 19. září 2002 (napadené rozhodnutí, bod 865 odůvodnění a bod 131 výše);

— od 29. listopadu 1999 tato společnost věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC na celoevropské úrovni, a zabránit tak poklesu cen (napadené rozhodnutí, bod 650 odůvodnění a bod 129 výše).

- 254 Tyto skutečnosti bude třeba vzít v úvahu i při výpočtu výše pokuty uložené společnosti SLM, jelikož vše nasvědčuje tomu, že Komise nerozlišila jednotlivé způsoby účasti společnosti SLM na kartelové dohodě: pouze v klubu Italia od dubna 1997 do konce listopadu 1999 a poté na celoevropské úrovni od prosince 1999 do září 2002.
- 255 Důsledky výše uvedeného na stanovení výše pokuty budou posouzeny následně na základě pravomoci Tribunálu provádět soudní přezkum v plné jurisdikci.

d) K dodatečně stanovenému podílu tržeb

Argumenty účastnic řízení

- 256 Společnosti SLM a Ori Martin uvádí tytéž argumenty, jaké uplatnily v souvislosti s posouzením závažnosti, pokud jde o stanovení dodatečné částky podle bodu 25 pokynů z roku 2006. Jsou přesvědčeny, že na základě žádného kritéria nelze pochopit, proč bylo rozhodnuto o zvýšení pokuty o 19 % hodnoty tržeb společnosti SLM. Toto rozhodnutí je nutno považovat za chybné, zejména vzhledem k omezené roli společnosti SLM. Přitěžující okolnost, která souvisí toliko s odrazujícím účinkem, je v obecné rovině nespravedlivá a lze ji přirovnat ke druhé sankci za tytéž skutky. Stanovení stejné procentuální hodnoty u všech podniků, kterým je rozhodnutí určeno – s výjimkou společností Fundia, Socitrel, Fapricela a Proderac – bez ohledu na jejich zapojení do protiprávního jednání a jejich úlohy, je podle žalobkyn v rozporu se zásadou rovného zacházení.
- 257 Komise tuto argumentaci zpochybňuje. V projednávaném případě pouze upravila základní částku pokuty s ohledem na horizontální povahu sankcionované kartelové dohody, tedy s ohledem na její specifickou závažnost, bez ohledu na rozsah získané protiprávní výhody. Nebyla tudíž uložena dvojí sankce.

Závěry Tribunálu

- 258 Bod 25 pokynů z roku 2006 stanoví:

„[B]ez ohledu na dobu účasti podniku na protiprávním jednání, Komise zahrne do základní výše pokuty částku v hodnotě 15 % až 25 % hodnoty tržeb [...], aby podniky odradila i jen od účasti na horizontálních dohodách o stanovení cen, rozdělení trhů a omezení produkce. Komise může tuto dodatečnou částku použít i v případě jiného protiprávního jednání. Komise při rozhodování o podílu tržeb, z kterého bude v konkrétním případě vycházet, přihlédne k určitému počtu faktorů, zejména k těm, které jsou uvedeny v bodě 22 [pokynů z roku 2006].“

- 259 V projednávaném případě z napadeného rozhodnutí vyplývá, že když Komise v bodě 957 odůvodnění připomněla obsah citovaného ustanovení, v bodě 962 odůvodnění konstatovala, že „vzhledem k okolnostem posuzovaného případu a zejména k faktorům rozebraným v oddíle 19.1.3 [týkajícím se závažnosti] je třeba dospět k závěru, že přiměřenou dodatečnou částkou je 16 % hodnoty tržeb v případě společnosti Fundia, 18 % v případě společností Socitrel, Fapricela a Proderac a 19 % v případě všech ostatních společností [včetně společnosti SLM].“
- 260 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že protiprávní jednání, na kterém se podílela společnost SLM, se vyznačuje horizontálními dohodami o stanovení cen, rozdělení trhu a omezení produkce, které jsou pro hospodářskou soutěž v rámci Unie nejškodlivější. V takovém případě přitom Komise uvedla, že za

účelem odrazení podniků od samotného zahájení protiprávního jednání zahrne do základní výše částku v hodnotě 15 % až 25 % hodnoty tržeb, což učinila i v posuzované věci, přičemž v případě společnosti SLM stanovila tuto částku na 19 %.

- 261 Takové úvahy, které byly vyloženy výše, nelze považovat za nespravedlivé a přirovnat je ke druhé sankci, jelikož se v nich pouze rozebírají skutečnosti, které chce vzít Komise do úvahy při stanovení výše pokuty. Pokud Komise v tomto směru uvede, že při stanovení základní částky pokuty považuje za vhodné zahrnout do pokuty zvláštní částku, která nezávisí na době trvání protiprávního jednání, s cílem odradit podniky od samotného zahájení protiprávních jednání, nepřekročí meze, které stanovují pravidla hospodářské soutěže uplatnitelná na podniky vymezené v článku 101 SFEU a v článku 23 nařízení č. 1/2003 o jejich provádění.
- 262 Tak jako v případě posouzení stupně závažnosti protiprávního jednání za účelem stanovení základní částky pokuty se skutečnosti, které Komise zohledňuje v této fázi své analýzy, týkají protiprávního jednání obecně. Až v pozdější fázi Komise musí upravit základní částku, a zohlednit tak případné polehčující okolnosti, včetně polehčujících okolností týkajících se omezené úlohy, na kterou poukazují žalobkyně.
- 263 Vzhledem k tomu, že společnost SLM neuvedla žádnou skutečnost, která by mohla zpochybnit úvahy Komise v souvislosti s povahou protiprávního jednání, s kumulovaným podílem dotčených podniků na trhu, se zeměpisným rozsahem a prováděním protiprávního jednání, které představují jednotlivé skutečnosti, jež byly v tomto ohledu zohledněny v napadeném rozhodnutí, je třeba dovodit, že Komisi nelze vytýkat, že považovala za vhodné zahrnout do základní částky pokuty zvláštní částku, která nezávisí na době trvání protiprávního jednání.
- 264 I když Komise konkrétně neodůvodní podíl tržeb, k němuž bylo přihlédnuto při stanovení dodatečné částky, postačuje, aby v této souvislosti uvedla pouhý odkaz na analýzu faktorů použitých pro posouzení závažnosti. Úvahy týkající se zkoumání – z hlediska odůvodnění – podílu, k němuž bylo přihlédnuto při stanovení hodnoty tržeb za účelem posouzení závažnosti protiprávního jednání, se totiž uplatní i tehdy, pokud jde o posouzení odůvodnění týkajícího se podílu, k němuž bylo přihlédnuto při stanovení dodatečné částky uplatněné za účelem odrazení (obdobně v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2013, Ziegler v. Komise, C-439/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:513, bod 124).
- 265 Z výše uvedeného vyplývá, že výtky žalobkyň týkající se toho, že Komise zohlednila při stanovení základní částky pokuty podle pokynů z roku 2006 dodatečnou částku, musí být zamítnuty.

4. Ke skutečnostem, které je třeba zohlednit při úpravě základní částky

- 266 V rámci skutečností zohledněných při úpravě základní částky pokuty je třeba posoudit následující výtky: zaprvé argumenty týkající se polehčujících okolností, kterých se dovolávaly společnosti SLM a Ori Martin, a zadruhé argumenty týkající se nároku na shovívavost, které uplatnila společnost SLM.

a) K polehčujícím okolnostem

Argumenty účastnic řízení

- 267 Společnosti SLM a Ori Martin tvrdí, že Komise ve vztahu ke společnosti SLM nesprávně nezohlednila polehčující okolnosti podle bodu 29 pokynů z roku 2006. Společnost SLM v tomto ohledu poukazuje na své nízké podíly na trzích v Evropě (3 %) a v Itálii (10 %), svojí omezenou účast na protiprávním jednání, která se odehrála v pozdější době, jakož i na to, že několik dní po kontrole uznala většinu vytýkaných skutků. Ostatní účastníci protiprávního jednání vždy považovali společnost SLM za

„outsidera“ kvůli jejím agresivním obchodním praktikám. Společnost SLM se nadto nezúčastnila většiny koluzních setkání, a v důsledku svého jednání zaznamenala značné ztráty a sankce, které vůči ní zavedly podniky, které se účastnily protiprávního jednání od roku 1995. Společnost Ori Martin se domnívá, že Komise nezohlednila, že účast společnosti SLM na protiprávním jednání byla jen omezená a došlo k ní v pozdější době.

268 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

269 Bod 29 pokynů z roku 2006 stanoví:

„Komise může snížit základní částku pokuty, jestliže zjistí existenci polehčujících okolností, například:

- jestliže dotýčný podnik poskytne důkaz o tom, že ukončil protiprávní jednání okamžitě po prvním zásahu Komise. Tato okolnost se nepoužije v případě tajných dohod nebo jednání (zejména kartelů);
- jestliže dotýčný podnik poskytne důkaz o tom, že protiprávní jednání bylo spácháno z nedbalosti;
- jestliže dotýčný podnik poskytne důkaz o tom, že jeho účast na protiprávním jednání je podstatně omezená a v důsledku toho prokáže, že v době, kdy byl stranou protiprávních dohod, se ve skutečnosti vyhýbal jejich provádění a choval se na trhu konkurenčním způsobem; pouhá skutečnost, že se určitý podnik účastnil protiprávního jednání kratší dobu než ostatní podniky, se nebude považovat za polehčující okolnost, neboť je již zohledněna při výpočtu základní výše pokuty;
- jestliže dotýčný podnik účinně spolupracuje s Komisí nad rámec oznámení o shovívavosti a zákonem stanovené povinnosti spolupráce;
- jestliže protikonkurenční jednání bylo povoleno nebo doporučováno veřejnými orgány nebo právními předpisy.“

270 Společnost SLM uplatňuje v projednávaném případě tři druhy argumentů, v rámci nichž namítá, že Komise měla při stanovení výše pokuty zohlednit jednu či více polehčujících okolností. Jde zaprvé o nízký podíl této společnosti na trzích v Evropě a v Itálii, zadruhé o její spolupráci s Komisí a zatřetí o její okrajovou úlohu v rámci kartelové dohody, a to jak z hlediska doby trvání její účasti, tak z hlediska jejího obsahu. Posledně uvedený argument uplatňuje i společnost Ori Martin.

271 Co se týče argumentu založeného na nízkém podílu společnosti SLM na trzích jednotlivých evropských států, kterých se týkalo dané protiprávní jednání (odhadovaném na méně než 3 %), a v Itálii (odhadovaném na méně než 10 %), je třeba uvést, že skutečnost, že takový argument není výslovně uveden mezi polehčujícími okolnostmi, které lze zohlednit při stanovování výše pokuty, nepostačuje k tomu, aby byla vyloučena jeho případná relevance. Bod 29 pokynů uvádí toliko demonstrativně, a nikoli taxativně, některé polehčující okolnosti, které lze zohlednit, jak plyne z výrazu „například“, který je zde použit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2011, Aragonesas Industrias y Energía v. Komise, T-348/08, Sb. rozh., EU:T:2011:621, body 279 a 280).

272 V projednávaném případě však Komisi nelze vytýkat, že za účelem snížení pokuty na základě polehčujících okolností nezohlednila nízké podíly společnosti SLM na trhu.

- 273 Z metodického hlediska je třeba předně zdůraznit, že Komise při stanovení výše pokuty zohlednila relativní význam společnosti SLM v odvětví APC, jelikož si zvolila jako výchozí bod výpočtu hodnotu prodeje, které podnik uskutečnil v souvislosti s předmětným protiprávním jednáním.
- 274 Výše podílů na trhu, o kterých se zmiňuje společnost SLM, kromě toho není sama o sobě zanedbatelná. Výši těchto podílů je třeba rovněž uvést do souvislosti s výší podílů na trhu všech účastníků protiprávního jednání, která představovala přibližně 80 % tržeb APC v rámci EHP, přičemž v Itálii byla spotřeba APC nejvyšší a struktura poptávky zde byla velmi různorodá a tvořená velmi malým počtem velkých zákazníků (napadené rozhodnutí, body 98 až 102 odůvodnění a body 14 až 16 výše).
- 275 Kromě toho je nutno konstatovat, že společnost SLM neuvádí žádné skutečnosti, které by mohly prokázat, proč výše jejích podílů na trzích v Evropě či v Itálii měla jako taková odůvodnit snížení základní částky pokuty na základě polehčujících okolností.
- 276 Vzhledem k tomu, že v tomto smyslu nebyla uvedena žádná argumentace, Komisi nelze vytýkat, že si nepoložila otázku, zda nízké podíly společnosti SLM na trhu mohly být důvodem k tomu, aby je při stanovení výše pokuty zvláště zohlednila jako polehčující okolnost.
- 277 Argument vycházející z potřeby zohlednit nízké podíly společnosti SLM na trhu jako polehčující okolnost, kterou měla Komise konstatovat na základě bodu 29 pokynů z roku 2006, tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 278 Co se týče argumentu vycházejícího ze spolupráce s Komisí, společnost SLM připomíná, že uznala svoji účast na mnoha vytýkaných skutcích několik dní po provedení kontroly, což Komise nepopírá.
- 279 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí, Komise je toho názoru, že nezpochybnění skutkového stavu samo o sobě nepostačuje k odůvodnění snížení pokuty na základě polehčujících okolností. Komise v této souvislosti uvedla, že již není vázána svojí předchozí praxí v této oblasti a že snížení pokuty na základě nezpochybnění skutkového stavu, které bylo stanoveno v jejím sdělení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4), se později přestalo uplatňovat (napadené rozhodnutí, bod 1009 odůvodnění).
- 280 Je nutno konstatovat, že skutečnost, že společnost SLM uznala část skutků, které jsou jí vytýkány, v žádném případě nemohla ulehčit Komisi práci, pokud jde o konstatování protiprávního jednání, jelikož předmětná část odpovídá období od roku 1999 do roku 2002, v souvislosti s nímž již měla Komise k dispozici několik zdrojů informací a mnoho důkazů, které získala zejména při kontrolách provedených v září 2002. To, že společnost SLM předmětné skutky uznala, tedy nemělo na konstatování protiprávního jednání vůči tomuto podniku nebo ve vztahu k dalším podnikům, které se účastnily protiprávního jednání, žádný vliv.
- 281 Argument vycházející z potřeby zohlednit jako polehčující okolnost, kterou měla Komise konstatovat na základě bodu 29 pokynů z roku 2006, skutečnost, že společnost SLM uznala část skutků, které jsou jí vytýkány, tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 282 Ze spisu v tomto ohledu plyne, že informace, které společnost SLM sdělila Komisi v dopise ze dne 25. října 2002 nebo později v odpovědi na oznámení námitek, neměly na konstatování protiprávního jednání vliv. Informace o rozšíření evropského klubu, ke kterému došlo v období od září 2000 do září 2002, pochází převážně z jiných zdrojů.
- 283 Co se týče argumentu vycházejícího z okrajové úlohy společnosti SLM v rámci protiprávního jednání, z hlediska doby jeho trvání i z hlediska jeho obsahu je třeba – pokud jde o omezenou dobu trvání účasti společnosti SLM na protiprávním jednání – předně uvést, že tato skutečnost byla zohledněna již ve fázi stanovení základní částky pokuty, při které se zohledňuje doba trvání účasti každého podniku na protiprávním jednání.

- 284 V pokynech z roku 2006 Komise v této souvislosti konstatovala, že „pouhá skutečnost, že se určitý podnik účastnil protiprávního jednání kratší dobu než ostatní podniky, se nebude považovat za polehčující okolnost, neboť je již zohledněna při výpočtu základní výše pokuty“.
- 285 Ačkoliv nelze vyloučit, že v určitých případech lze podstatný rozdíl v době trvání účasti jednotlivých dotčených podniků zohlednit jako polehčující okolnost, v projednávaném případě tomu tak není. V posuzované věci totiž účast společnosti SLM v klubu Italia trvala několik let a byla vědomá. Tato účast je z hlediska doby jejího trvání dostatečně významná k odůvodnění závěru, že Komise v žádném případě nebyla povinna dobu trvání účasti společnosti SLM na protiprávním jednání zohlednit jako polehčující okolnost.
- 286 Pokud jde o tvrzený omezený obsah účasti společnosti SLM na protiprávním jednání a důsledky, které z toho mají vyplývat pro stanovení výše pokuty uložené tomuto podniku, účastnice řízení se neshodují v tom, jaký význam je třeba připsat skutečnostem uvedeným v této souvislosti.
- 287 Z bodu 29 pokynů z roku 2006 v tomto ohledu vyplývá, že ke konstatování existence takové polehčující okolnosti Komise po dotyčném podniku v zásadě vyžaduje, aby „poskytl důkaz o tom, že jeho účast na protiprávním jednání je podstatně omezená, a v důsledku toho prokázal, že v době, kdy byl stranou protiprávních dohod, se ve skutečnosti vyhýbal jejich provádění a choval se na trhu konkurenčním způsobem“.
- 288 V minulosti Komise zastávala názor, že snížení základní částky pokuty na základě polehčujících okolností lze přiznat podniku, který měl „výlučně pasivní nebo ‚následovnick[ou]‘ rol[i] při protiprávním jednání“ (viz bod B.3 pokynů z roku 1998).
- 289 Společnost SLM se domnívá, že její účast na kartelové dohodě tyto definice naplňuje. V projednávaném případě poukazuje na své agresivní obchodní praktiky; na ztráty způsobené svým chováním v důsledku uložení sankcí; na skutečnost, že ostatní podniky podílející se na protiprávním jednání jí alespoň do roku 2000 nepovažovaly za člena kartelové dohody, a na skutečnost, že se nezúčastnila většiny koluzních setkání.
- 290 Podle názoru Komise účast společnosti SLM výše citovaným definicím neodpovídá.
- 291 Komise v této souvislosti v bodě 990 odůvodnění napadeného rozhodnutí v rámci posouzení argumentace týkající se „zanedbatelné či pasivní role“ uvedla následující:
- „Společnost SLM se nepřetržitě a pravidelně účastnila a podílela na stanovování kvót, rozdělování zákazníků, určování cen a výměně citlivých obchodních informací na více než stovce setkání klubu Italia v letech 1997 až 2002 [...]. Na rozdíl od tvrzení společnosti SLM kromě toho účast této společnosti na kartelové dohodě potvrzují společnosti ITC, Tréfileurope i CB [...]. Roli společnosti SLM v rámci kartelové dohody tedy nelze kvalifikovat jako podstatně omezenou ani jako výlučně pasivní a zanedbatelnou.“
- 292 Z analýzy jednotlivých důkazů, kterých se dovolává Komise, a zejména ze skutečností, které jsou uvedeny v příloze 3 napadeného rozhodnutí v souvislosti se setkáním, jež se konalo dne 15. dubna 1997 v přítomnosti zástupce společnosti SLM a o jehož obsahu podaly informace společnosti ITC a Tréfileurope, vyplývá, že společnost SLM byla vnímána jako člen kartelové dohody ještě před rokem 2000.
- 293 Jak nadto vyplývá i z napadeného rozhodnutí, jeví se, že se společnost SLM zúčastnila mnoha koluzních setkání, jejichž počet postačuje k odůvodnění konstatování, že její účast nelze kvalifikovat jako výlučně pasivní a zanedbatelnou nebo podstatně omezenou.

294 Komise kromě toho v bodech 1015 až 1022 odůvodnění napadeného rozhodnutí v souvislosti s posouzením argumentace týkající se „vyhýbání se uplatňování/podstatně omezené role“ uvedla, že společnost SLM stejně jako ostatní podniky tvrdila, že neprováděla koluzní dohody či narušovala kartelovou dohodu tím, že se na trhu chovala konkurenčním způsobem. Na podporu tohoto tvrzení je uvedeno, že společnost SLM předložila různé faktury a zvýšila svůj obrat.

295 V reakci na tato tvrzení Komise uvedla následující:

- „většina předložených důkazů spočívá zejména v údajích, které jsou ověřeny pouze společností, která je předkládá“ (napadené rozhodnutí, bod 1018 odůvodnění);
- „příležitostné podvody v souvislosti s určenými cenami nebo s přidělenými zákazníky v žádném případě samy o sobě neprokazují, že určitý účastník neprováděl koluzní dohody. Vnitřní konflikty, rivalita a podvody jsou charakteristické pro všechny kartelové dohody, zejména pokud jde o dohody dlouhodobé [...]. Skutečnost, že určitý podnik nerespektoval některé dohody, tedy neznamená, že neuplatňoval žádnou koluzní dohodu a choval se na trhu zcela konkurenčně“ (napadené rozhodnutí, bod 1018 odůvodnění), a
- „uplatňování koluzních dohod bylo zajištěno kontrolním systémem [...] a velmi častými kartelovými setkáními soutěžitelů, v jejichž průběhu docházelo k pravidelné výměně důvěrných informací, což účastníkům umožňovalo porovnat své obraty a dohodnout nebo upravit kvóty, ceny a přidělení zákazníků. Je prokázáno, že [...] společnost SLM [...] – tak jako všechny ostatní subjekty, jimž je určeno toto rozhodnutí – se pravidelně účastnily setkání, jejichž předmětem byla diskuze o cenách, kvótách a zákaznících a jejich kontrola [...]. V případě [...] společnosti SLM [...] je třeba nadto poukázat na kontroly jejích tržeb, které prováděl externí auditor [...]“ (napadené rozhodnutí, bod 1019 odůvodnění).

296 Komise závěrem zastává názor, že „je zřejmé, že žádný z účastníků řízení neprokázal, že se skutečně vyhýbal uplatňování protiprávních dohod a choval se na trhu konkurenčním způsobem anebo že alespoň jasně a výrazně porušoval povinnosti, jejichž cílem bylo provádění kartelové dohody, do takové míry, že narušil její samotné fungování“, a že „z toho vyplývá, že na základě vyhýbání se uplatňování dohod nebo podstatně omezené role nelze konstatovat žádnou polehčující okolnost“ (bod 1022 odůvodnění).

297 Je však třeba uvést, že i když ze spisu skutečně vyplývá, že se společnost SLM pravidelně účastnila koluzních setkání a podléhala kontrolnímu mechanismu, je namístě zjistit, zda se společnost SLM po těchto setkáních i přes existenci kontrolního mechanismu chovala na trhu konkurenčním způsobem, jak sama tvrdí. Komise tedy přesvědčivě nedoložila, proč zamítla argumentaci společnosti SLM z důvodu, že ze spisu vyplývá, že se účastnila protiprávního jednání.

298 Stejně tak argument vycházející z „neověření“ informací poskytnutých společností SLM nemůže stačit k úplnému popření jejich hodnoty. Pokud měla Komise sebemenší pochybnost o pravosti nebo pravdivosti informací, které lze vyvodit z faktur předložených společností SLM, anebo o údajném zvýšení obratu, mohla tuto společnost požádat o doplňující informace nebo je sama prošetřit.

299 Je však nutno konstatovat, že z obsahu uvedených faktur a připomínek, které v této souvislosti přednesly účastnice řízení na jednání, vyplývá, že těchto faktur nebylo mnoho a týkaly se jen velmi krátkého období, a to začátku listopadu 2001. Tyto dokumenty tedy nemohou náležitě podpořit tvrzení, že v období, během něhož se společnost SLM podílela na protiprávních dohodách, se skutečně vyhýbala jejich uplatňování a chovala se na trhu konkurenčním způsobem. Komise tedy v projednávaném případě mohla připomenout, že „příležitostné podvody“ jako takové obecně neprokazují, že určitý účastník koluzní dohody neprováděl.

- 300 Společnost SLM kromě toho tvrdí, že ji ostatní účastníci protiprávního jednání považovali za „outsidera“ kvůli jejím agresivním obchodním praktikám, a že proto vůči ní ostatní účastníci kartelové dohody zavedli odvetná opatření – na podporu tohoto tvrzení ale nepředložila žádný důkaz. Taková tvrzení tedy nelze vzít v potaz.
- 301 Argument vycházející z toho, že Komise měla s ohledem na dokumenty předložené v průběhu správního řízení konstatovat, že účast společnosti SLM na protiprávním jednání je podstatně omezená ve smyslu bodu 29 pokynů z roku 2006, tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 302 Z výše uvedeného vyplývá, že výtky žalobkyn vycházející z různých argumentů, které měly doložit existenci polehčujících okolností ve smyslu vymezeném v bodě 29 pokynů z roku 2006, musí být zamítnuty.

b) K prohlášením učiněným v rámci žádosti o shovívavost

Připomenutí napadeného rozhodnutí

- 303 Komise v napadeném rozhodnutí uvádí následující:

„(1126)

Společnost SLM se domáhá snížení pokuty za to, že v odpovědi na první žádost Komise o informace poskytla sebeusvědčující informace, což překračuje rámec běžné spolupráce. Nadto tvrdí, že nemohla poskytnout více informací, protože v té době nebyla schopna určit, které důkazy má již Komise k dispozici, a protože její úloha v rámci protiprávního jednání byla okrajová. Nakonec tvrdí, že Komise použila její prohlášení k podložení svých závěrů.

(1127)

Komise opakuje, že snížení pokuty je v souladu se sdělením o shovívavosti odůvodněno jen tehdy, pokud mají poskytnuté informace významnou přidanou hodnotu. Sebeusvědčující povaha informací nebo skutečnost, že Komise na tyto informace poukáže při popisu kartelové dohody, tudíž nejsou rozhodující. Pokud nadto podnik žádá o shovívavost, předpokládá se, že poskytne Komisi všechny relevantní informace, které má k dispozici, a pravděpodobnost, že se mu dostane shovívavého zacházení, se zvýší, bude-li jednat rychle. Skutečnost, že společnost SLM nebyla schopná poskytnout více informací, protože nevěděla, jaké důkazy má již Komise k dispozici, tedy není relevantní.

(1128)

Pokud jde o významnou přidanou hodnotu příspěvku společnosti SLM, tato společnost požádala o snížení pokuty dne 30. října 2002, když odpovídala na žádost Komise o informace. Společnost SLM v odpovědi potvrdila svoji účast na čtyřech druhích setkání, a to na setkáních ESIS [Eurostress Information Service, která sídlí v Düsseldorfu], na setkáních italských výrobců na úrovni vedení v letech 1999 až 2002, na setkáních evropských výrobců na úrovni vedení/obchodního oddělení v roce 2001 a na setkáních italských výrobců na úrovni prodejců v letech 1999 až 2002. Její popis těchto setkání už ovšem plynul ze starších důkazů a její prohlášení nebyla jednoznačná.

(1129)

Pokud jde stejně tak o rozšíření evropského klubu, společnost SLM vysvětluje, že v roce 2001 se konala setkání evropských a italských výrobců s cílem dojednat zachování *statutu quo* italských vývozu na evropském trhu. Společnost SLM prohlásila, že se zúčastnila třech z těchto setkání, a poskytla zápis ze dvou setkání – mimo jiné ze setkání, které se konalo dne 4. září 2001 (ve kterém je uvedeno, že cílem bylo dosáhnout *statutu quo* italských vývozu a stabilizace cen), které je několikrát zmíněno v oznámení námitek. Toto setkání i další setkání jsou však prokázána několika dřívějšími důkazy, které sledují stejný cíl. Informace poskytnuté společností SLM tedy nemají významnou přidanou hodnotu“.

Argumenty účastnic řízení

- 304 Společnost SLM tvrdí, že Komise postupovala nesprávně, pokud jí nepřiznala snížení pokuty na základě spolupráce poskytnuté v rámci správního řízení. Společnost SLM konkrétně uvádí, že vzhledem ke své druhořadé úloze v rámci protiprávního jednání v době, kdy se rozhodla spolupracovat, nemohla vědět, jaké důkazy má již Komise k dispozici, aby mohla posoudit, zda mají poskytnuté odpovědi přidanou hodnotu. Komise přitom podniku mohla vytknout, že uznané skutečnosti a okolnosti nemají přidanou hodnotu, pokud bylo možné prokázat, že tento podnik věděl o skutečnostech a okolnostech, které se do spisu Komise dostaly jinými způsoby. Tak tomu nebylo, jelikož společnost SLM Komisi oznámila, že docházelo až ke čtyřem druhům setkání výrobců APC, a to k setkáním v rámci Eurostress Information Service (ESIS, profesní sdružení výrobců APC v Evropě), setkáním evropských výrobců, setkáním pouze italských výrobců na úrovni manažerů nebo na úrovni prodejců. Společnost SLM označila jejich účastníky a uvedla, kde se konaly, kdo je svolal a co bylo jejich obsahem (napadené rozhodnutí, bod 1128 odůvodnění). Tato prohlášení byla použita v oznámení námitek k podložení některých závěrů (viz oznámení námitek, body 191 a 242), k čemuž by nemohlo dojít, pokud by tato prohlášení neměla žádnou hodnotu.
- 305 Komise tvrdí, že si společnost SLM snížení pokuty nezasloužila, jelikož neposkytla informace s významnou přidanou hodnotou. Snížení pokuty uložené společnosti SLM by nadto bylo nepřiměřené vzhledem k jejímu vypočítavému chování a nejednoznačnosti poskytnutých informací.

Závěry Tribunálu

- 306 V projednávaném případě je třeba poukázat na to, že dokumenty, v nichž bylo poukázáno na porušení článku 101 SFEU v odvětví APC, zaslal Komisi dne 9. ledna 2002 Bundeskartellamt.
- 307 Stejně tak již 19. července 2002, tedy ještě před provedením kontrol ve dnech 19. a 20. září 2002, přiznala Komise na základě žádosti ze dne 18. června 2002 podmíněnou ochranu před pokutou společnosti DWK. Po těchto kontrolách podalo žádost o příznivé zacházení ze strany Komise výměnou za spolupráci několik podniků, a to zejména společnost ITC – již 21. září 2002, ale také společnost Redaelli – dne 21. října 2002 – a společnost Nedri – dne 23. října 2002.
- 308 Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že společnosti ITC bylo přiznáno snížení pokuty o 50 % za to, že byla prvním podnikem, který splnil požadavky stanovené v bodě 21 sdělení o shovívavosti z roku 2002. Komise zejména uvedla, že společnost ITC poskytla důležité informace o klubu Italia a o celoevropských dohodách. Komise též konstatovala, že společnosti Nedri přiznala snížení pokuty o 25 % za to, že byla druhým podnikem, který splnil výše uvedené požadavky. Ostatním podnikům – společností ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal, ArcelorMittal Fontaine, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal España, Emesa/Galycas a WDI – bylo přiznáno snížení pokuty o 20 % nebo o 5 %. Žádosti, které podaly společnosti Tyrsa, Redaelli a SLM, byly zamítnuty.
- 309 Pokud jde o společnost SLM, souběžně s odpovědí na žádost o informace doručenou při kontrole podala dne 25. října 2002 žádost o uplatnění sdělení o shovívavosti z roku 2002, kterou Komise zaevidovala dne 30. října 2002. V odpovědi na oznámení námitek následně společnost SLM poskytla Komisi další důkazy.
- 310 Vše ovšem nasvědčuje tomu, že důkazy poskytnuté společností SLM měly pro Komisi pouze relativní význam, jelikož k prokázání jednotlivých částí protiprávního jednání, o kterých společnost SLM podala informace, měla již na základě kontrol, a zejména spolupráce společnosti ITC k dispozici řadu důkazů. Informace o rozšíření evropského klubu v období od září 2000 do září 2002 tak pochází převážně od jiných podniků než společnosti SLM, nebo – citujeme-li tuto společnost – je zmíněno i mnoho dalších podniků, které poskytly příspěvky dříve než společnost SLM (napadené rozhodnutí, bod 265 a následující odůvodnění).

- 311 Z výše uvedeného vyplývá, že výtky společnosti SLM týkající se toho, že jí mělo být přiznáno snížení pokuty jako kompenzace za její spolupráci při prokazování protiprávního jednání, musí být zamítnuty.

5. K zohlednění zvláštní situace společnosti SLM

- 312 Společnost SLM a Ori Martin v rámci argumentace několikrát uvedly, že Komise náležitě nezohlednila specifickou situaci společnosti SLM. Nejen že se tento podnik podle žalobky účastnil kartelové dohody v pozdější době, ale jeho účast byla rovněž omezená, což měla Komise zohlednit v kterékoli fázi stanovení výše pokuty. Komise však k takové individualizaci sankce nepřistoupila, jelikož vzorec použitý při stanovení výše pokuty byl stejný jako při sankcionování podniků, které se tak jako společnost Redaelli účastnily všech aspektů protiprávního jednání po celou dobu jeho trvání.
- 313 V posuzované věci musí Tribunál posoudit, zda Komise tím, že uložila společnosti SLM sankci v podobě pokuty ve výši 19,8 milionu eur před uplatněním 10% hranice stanovené právními předpisy, kterou vypočítala zejména s přihlédnutím k celkovým tržbám společnosti SLM za APC v rámci EHP, k objektivní závažnosti protiprávního jednání jako takového, k době trvání účasti společnosti SLM v klubu Italia od setkání, na kterém tato společnost nebyla zastoupena, přičemž nekonstatovala žádnou polehčující okolnost (viz bod 134 výše), přiměřeně posoudila okolnosti daného případu.
- 314 Jak totiž vyplývá z judikatury, podle zásady účinné soudní ochrany, jejíž součástí jsou zásady proporcionality a personalit trestů (viz body 138 až 142 výše), musí být pokuta stanovena s ohledem na skutečnosti, které se netýkají pouze protiprávního jednání jako takového, ale také skutečné účasti sankcionovaného podniku na tomto protiprávním jednání. Komise, a případně Tribunál tedy musí dbát individualizace trestu v závislosti na protiprávním jednání, a přitom zohlednit zvláštní situaci společnosti SLM v rámci jediného protiprávního jednání, které Komise charakterizovala v napadeném rozhodnutí.

Způsoby účasti v klubu Italia

- 315 Pokud jde o účast v klubu Italia, vzhledem k tomu, co bylo uvedeno výše v souvislosti se skutečnostmi, které Komise zohlednila při stanovení výše pokuty, sankci, která se má uložit společnosti SLM lze posoudit na základě tří připomínek.
- 316 Zprv, jak tvrdí Komise, dohody uzavřené v rámci klubu Italia měly zeměpisný rozsah, který přesahoval Itálii. Kromě svého italského aspektu tento klub také umožnil několika podnikům, a to tvrdému jádru složenému ze společností Redaelli, CB, ITC a Itas (působících v Itálii), jakož i společnosti Tréfileurope (působící v Itálii a ve zbytku Evropy), ale také společnosti SLM, aby koordinovaly snahy italských výrobců při vývozu a souměrně definovaly společnou politiku v reakci na pokusy výrobců z jiných evropských zemí (jako byly společnosti Tycsa, Nedri a DWK, které se klubu Italia někdy účastnily) omezit tyto snahy tím, že navrhly italským výrobcům kvótu pro vývoz do zbytku Evropy.
- 317 Je však nutno konstatovat, že v průběhu celého období, kdy se společnost SLM účastnila jen této složky protiprávního jednání (podle názoru Komise od 10. února 1997 do 10. září 2000) se diskuze vedené v její přítomnosti netýkaly Rakouska, a pokud se týkaly Německa a Francie, bylo to v době, kdy společnost SLM v těchto státech APC (ještě) neprodávala. Při posouzení výše sankce, která se má uložit společnosti SLM, musí být tato specifika zohledněna.
- 318 Zadruhé, co se týče doby trvání účasti společnosti SLM v klubu Italia, datum zahájení této účasti nelze stanovit na 10. února 1997, jak dovodila Komise, ale je třeba ho posunout na 15. dubna 1997, aby byl dodržen požadovaný standard dokazování k prokázání účasti na protiprávním jednání. Při stanovení výše pokuty je třeba zohlednit i tuto skutečnost.

- 319 Zatřetí, co se týče rozsahu účasti společnosti SLM v klubu Italia, je třeba uvést, že Komise v napadeném rozhodnutí dovodila, že od 29. listopadu 1999 tato společnost věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC na celoevropské úrovni, a zabránit tak poklesu cen (napadené rozhodnutí, bod 650 odůvodnění a bod 129 výše). Společnost SLM se tedy dozvěděla o jediném protiprávním jednání, které jí Komise vytýká, v pozdější fázi než ostatní podniky.
- 320 Tuto specifickou okolnost, která je uvedena v napadeném rozhodnutí, je nutno zohlednit i ve fázi stanovení výše pokuty, jelikož odlišuje situaci společnosti SLM od situace ostatních podniků sankcionovaných v posuzované věci, jako například společnosti Redaelli, které se účastnily klubu Italia od jeho založení anebo které věděly o všech aspektech jediného protiprávního jednání. Je však třeba uvést, že situace společnosti SLM se značně odlišuje i od situace tří podniků, v jejichž případech Komise zohlednila, že se až později dozvěděly o celoevropském rozměru protiprávního jednání. Společnosti Socitrel, Proderac a Fapricela, které působily v rámci klubu España, se dozvěděly o celém plánu až v květnu 2001, na rozdíl od společnosti SLM, která se o něm dozvěděla v listopadu 1999. Je rovněž nutno poznamenat, že společnost SLM nejen že věděla o celoevropském rozměru protiprávního jednání, ale následně se ho v plném rozsahu i účastnila.

Způsoby účasti v evropském klubu a v rámci ostatních dohod

- 321 Je nesporné, že se společnost SLM nepodílela na jižní dohodě, klubu España, koordinaci týkající se zákazníka Addtek ani na curyšském klubu, který předcházel evropskému klubu.
- 322 Pokud jde o evropský klub, je třeba připomenout, že účast společnosti SLM na tomto aspektu jediného protiprávního jednání byla konstatována pouze v období od 11. září 2000 do 19. září 2002, což odpovídá období, v němž společnost SLM získala schválení nezbytná k uvádění APC na trh některých států, kterých se týkal evropský klub, a během něhož se s klubem Italia diskutovalo o rozsahu kvóty, kterou bylo možno přiznat italským vývozcům.
- 323 Z výše uvedeného vyplývá, že účast společnosti SLM na protiprávním jednání nebylo jednotná, ale postupná. Tato společnost se nejprve účastnila pouze klubu Italia, a to od dubna 1997 do konce listopadu 1999, od prosince 1999 věděla o celoevropském rozměru jediného protiprávního jednání a následně se od září 2000 do září 2002 účastnila evropského klubu.
- 324 Komise měla toto zjištění při posuzování sankce, která měla být společnosti SLM uložena, zohlednit.
- 325 Je ovšem třeba rovněž uvést, že takové zjištění neznamená, že účast společnosti SLM na protiprávním jednání byla též omezená, jak tvrdí žalobkyně. Ze spisu totiž vyplývá, že od roku 2000 byla úloha společnosti SLM v rámci klubu Italia, zejména pokud jde o diskuze vedené s evropským klubem za účelem stanovení vývozní kvóty, porovnatelná s úlohou, kterou měli hlavní členové klubu Italia, tj. společnosti Redaelli, Itas, CB, ITC a Tréfileurope.

6. Závěr

- 326 Z výše uvedeného tudíž vyplývá, že sankce uložená společnosti SLM a částečně i společnosti Ori Martin je nepřiměřená, a to zejména v tom smyslu, že není dostatečně individualizovaná, jelikož Komise nezohlednila určitá specifika situace tohoto podniku, když mu uložila pokutu, jejíž výše byla před uplatněním 10% hranice stanovené právními předpisy 19,8 milionu eur.
- 327 Sankce uložená Komisí zejména nezohledňuje skutečnost, že společnost SLM se účastnila jediného protiprávního jednání v pozdější době a postupně, přičemž nejprve se v podstatě omezovala na dohody uzavřené v rámci klubu Italia v souvislosti s italským trhem. Komise měla v projednávaném případě při výpočtu výše pokuty zohlednit, že nebyla vydána schválení, která by společnosti SLM

umožňovala prodávat své výrobky v některých členských státech před určitým datem, a že nebyla uvedena žádná skutečnost, na jejímž základě by bylo možno se domnívat, že se společnost SLM mohla podílet na kartelové dohodě ještě před tím, než se účastnila setkání klubu Italia.

- 328 Článek 2 bod 16 napadeného rozhodnutí tedy musí být zrušen v rozsahu, v němž žalobkyním ukládá nepřiměřenou sankci.
- 329 Důsledky, které je třeba z výše uvedeného vyvodit, budou posouzeny níže na základě pravomoci Tribunálu provádět soudní přezkum v plné jurisdikci, který si projednávaný případ vyžaduje.
- 330 Za těchto okolností již není třeba posuzovat argumenty účastnic řízení týkající se výtky, která vychází z porušení zásady rovného zacházení, nebo výtek, které vycházejí z porušení některých ustanovení pokynů z roku 2006, které v projednávaném případě nemohou zpochybnit nebo změnit výsledek výše uvedeného posouzení.

D – *K neobvyklé délce správního řízení*

1. *Argumenty účastnic řízení*

- 331 Společnost SLM tvrdí, že správní řízení bylo příliš dlouhé. Trvalo více než osm let a od provedení kontrol dne 19. září 2002 do zaslání oznámení námitek dne 30. září 2008 uplynulo šest let. Komise přitom od roku 2002 věděla o mnohých skutečnostech, o které následně opřela napadené rozhodnutí, a řada podniků s ní rychle začala spolupracovat. Podle společnosti SLM bylo řízení ukončeno pozdě, protože se věcí postupně zabývalo mnoho úředníků, a z tohoto důvodu Tribunálu navrhuje, aby Komise uložil povinnost předložit mu seznam s počtem úředníků, kteří se věcí zabývali v letech 2002 až 2010. Po více než deseti letech je pro společnost SLM obtížné vyjádřit se ke skutečnostem, které jsou jí vytýkány, a to často nepřímo, na základě dokumentů, které ručně sepsaly jiné subjekty. Komise rovněž až po šesti letech rozhodla, zda je třeba vyhovět žádosti společnosti SLM o shovívavost nebo ji zamítnout, přičemž tato žádost byla podána dne 30. října 2002 a zamítnuta byla dne 19. září 2008, čímž došlo k porušení práva společnosti SLM si včas připravit obhajobu, která by zabezpečila nejlepší ochranu jejích zájmů. Vzhledem k průtahům ve správním řízení si společnost SLM nemohla připravit vhodnou obhajobu v souvislosti s prvními lety účasti na kartelové dohodě, která je jí přičítána (roky 1997 a 1998).
- 332 Komise tuto argumentaci zpochybňuje. Pokud jde o návrh na provedení důkazních opatření, poukazuje zejména na to, že vzhledem ke složitosti řízení není relevantní, kolik úředníků se věcí postupně zabývalo.

2. *Závěry Tribunálu*

- 333 Předně je třeba uvést, že společnost SLM uznala, že se účastnila protiprávního jednání od roku 1999. Při posuzování účinků případného porušení zásady přiměřené lhůty je tuto skutečnost nutno zohlednit.
- 334 Dodržení přiměřené lhůty při vedení správních řízení v oblasti politiky hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu unijního práva, jejíž dodržování zajišťují unijní soudy (viz rozsudek ze dne 19. prosince 2012, Heineken Nederland a Heineken v. Komise, C-452/11 P, EU:C:2012:829, bod 97 a citovaná judikatura).

- 335 Zásada přiměřené délky správního řízení byla znovu potvrzena v čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv, podle kterého platí, že „každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě“ (rozsudek ze dne 5. června 2012, *Imperial Chemical Industries v. Komise*, T-214/06, Sb. rozh., EU:T:2012:275, bod 284).
- 336 Přiměřenost délky řízení musí být posouzena v závislosti na okolnostech každé věci, a zejména v závislosti na jejím kontextu, chování účastníků v průběhu řízení, důležitosti věci pro jednotlivé zúčastněné podniky a míře její složitosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. dubna 1999 *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, EU:T:1999:80, bod 126), jakož i případně v závislosti na informacích či odůvodnění, které je Komise schopna poskytnout o vyšetřovacích úkonech provedených v průběhu správního řízení.
- 337 Soudní dvůr rozhodl, že správní řízení může vést k přezkumu dvou po sobě jdoucích období, z nichž každé odpovídá vlastní vnitřní logice. První období, které probíhá až do oznámení námitek, běží ode dne, kdy Komise, jež využívá pravomocí, které jí svěřil unijní normotvůrce, přijme opatření, která jsou výtkou, že došlo k protiprávnímu jednání, a má Komisi umožnit, aby zaujala stanovisko ke směřování řízení. Druhé období běží od oznámení námitek do přijetí konečného rozhodnutí. Má Komisi umožnit, aby se s konečnou platností vyslovila k vytýkanému protiprávnímu jednání (rozsudek ze dne 21. září 2006, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, C-105/04 P, Sb. rozh., EU:C:2006:592, bod 38).
- 338 Z judikatury vyplývá, že porušení zásady přiměřené lhůty může mít dva druhy důsledků.
- 339 Zaprvé, pokud má porušení požadavku přiměřené lhůty vliv na výsledek řízení, může vést ke zrušení napadeného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. září 2006, *Technische Unie v. Komise*, C-113/04 P, Sb. rozh., EU:C:2006:593, bod 48 a citovaná judikatura).
- 340 Je třeba upřesnit, že co se týče aplikace pravidel hospodářské soutěže, překročení přiměřené lhůty může být důvodem zrušení pouze v případě rozhodnutí, kterými se konstatují protiprávní jednání, a za podmínky, že bylo prokázáno, že porušení této zásady zasáhlo do práva dotčených podniků na obhajobu. Kromě tohoto zvláštního případu nemá nedodržení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě vliv na platnost správního řízení podle nařízení č. 1/2003 (viz rozsudek ze dne 16. prosince 2003, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied a Technische Unie v. Komise*, T-5/00 a T-6/00, Recueil, EU:T:2003:342, bod 74 a citovaná judikatura, který byl v tomto ohledu potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, bod 337 výše, EU:C:2006:592, body 42 a 43).
- 341 Avšak vzhledem k tomu, že dodržování práva na obhajobu, které je zásadou, jež byla v judikatuře Soudního dvora opakovaně zdůrazněna jakožto zásada základní (rozsudek ze dne 9. listopadu 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise*, 322/81, Recueil, EU:C:1983:313, bod 7), má v takových řízeních, jako je řízení v projednávané věci, klíčový význam, je třeba zabránit tomu, aby toto právo mohlo být nenapravitelně narušeno z důvodu nadměrné délky vyšetřovací fáze a aby tato délka mohla být na překážku provádění důkazů, které mají vyvrátit existenci jednání, jež mohou zakládat odpovědnost dotčených podniků. Z tohoto důvodu nesmí být přezkum případné překážky výkonu práva na obhajobu omezen na samotnou fázi, během níž se tato práva naplno projevují, a sice na druhou fázi správního řízení. Posouzení zdroje případného oslabení účinnosti práva na obhajobu se musí vztahovat na toto řízení jako celek a vzít v potaz celou dobu jeho trvání (rozsudek *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, bod 337 výše, EU:C:2006:592, bod 50).

- 342 Zadruhé, pokud porušení požadavku přiměřené lhůty nemá vliv na výsledek řízení, Tribunál může na základě takového porušení v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci odpovídajícím způsobem napravit porušení plynoucí z překročení přiměřené délky správního řízení tím, že případně sníží výši uložené pokuty (v tomto smyslu viz rozsudky Technische Unie v. Komise, bod 339 výše, EU:C:2006:593, body 202 až 204, a ze dne 16. června 2011, Heineken Nederland a Heineken v. Komise, T-240/07, Sb. rozh., EU:T:2011:284, body 429 a 434, který byl potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem Heineken Nederland a Heineken v. Komise, bod 334 výše, EU:C:2012:829, bod 100).
- 343 Z výše uvedeného vyplývá, že proto, aby mohlo dlouhotrvající správní řízení představovat porušení zásady přiměřené lhůty, musí být délka tohoto řízení posouzena jako nadměrná.
- 344 V projednávaném případě mělo správní řízení čtyři po sobě jdoucí fáze, přičemž první fáze předcházela oznámení námitek a tři další fáze následovaly po tomto oznámení.
- 345 První fáze začala dne 9. ledna 2002, kdy Bundeskartellamt zaslal dokumenty zmíněné v bodě 23 výše, a skončila dne 30. září 2008 přijetím oznámení námitek.
- 346 Tímto byla zahájena druhá fáze (viz body 33 až 39 výše), která skončila přijetím původního rozhodnutí dne 30. června 2010.
- 347 Po podání první série žalob (připomenutých v bodě 10 výše) přijala Komise dne 30. září 2010 první pozměňovací rozhodnutí (viz bod 4 výše) za účelem opravy různých chyb, které shledala v původním rozhodnutí, čímž skončila třetí fáze správního řízení.
- 348 A nakonec 4. dubna 2011 skončila čtvrtá fáze správního řízení, a to když Komise přijala druhé pozměňovací rozhodnutí, kterým vyslovila souhlas se snížením pokuty uložené společností ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine a ArcelorMittal Wire France na jedné straně a společností SLM a Ori Martin na straně druhé (viz bod 6 výše).
- 349 Hned na úvod je třeba uvést, že posuzovaný žalobní důvod se týká pouze prvních dvou fází správního řízení.
- 350 Dne 17. prosince 2013 zaslal Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 Komisi písemný dotaz, aby získal podrobný popis úsilí, které Komise vynaložila v návaznosti na kontroly, které proběhly ve dnech 19. a 20. září 2002, a to až do přijetí původního rozhodnutí.
- 351 Komise této žádosti vyhověla podáním došlým kanceláři dne 28. února 2014.
- 352 Kancelář Tribunálu zaslala žalobkyním kopii odpovědi Komise.
- 353 Komise ve své odpovědi podrobně a přesvědčivě popisuje úsilí, které vynakládala v průběhu celého správního řízení, a důvody, proč řízení trvalo od roku 2002 do roku 2010.
- 354 Délku správního řízení v projednávaném případě vysvětluje několik faktorů.
- 355 V tomto ohledu je třeba vzít v potaz dobu trvání kartelové dohody (více než 18 let), její obzvláště velký zeměpisný rozsah (kartelová dohoda se týkala většiny členských států), organizaci kartelové dohody na zeměpisné úrovni a v čase (jednotlivé kluby), počet setkání, která se konala v rámci jednotlivých klubů (více než 500), počet dotčených podniků (17), počet žádostí o shovívavost a obzvláště velké množství dokumentů, které byly v tomto rámci poskytnuty nebo získány v průběhu kontrol a které byly vyhotoveny v různých jazycích, jež Komise musela posoudit, dále různé žádosti o doplňující

informace, které musela Komise zaslat různým dotčeným společnostem postupně podle toho, jak se vyvíjelo chápání kartelové dohody, počet subjektů, kterým bylo zasláno oznámení námitek (více než 40), počet jednacích jazyků (8), jakož i různé žádosti týkající se schopnosti zaplatit pokutu (14).

356 Kromě toho je třeba rovněž poukázat na to, že společnost SLM neprokázala, jakým způsobem bylo v důsledku délky řízení porušeno její právo na obhajobu. Informace poskytnuté v této souvislosti jsou irelevantní. Uvádí-li společnost SLM, že si nemohla připravit vhodnou obhajobu v souvislosti s prvními lety účasti na kartelové dohodě, která je jí přičítána (roky 1997 a 1998), jedná se jen o její tvrzení, jelikož od podzimu 2002 byla informována o vyšetřování, které Komise vedla v souvislosti s kartelovou dohodou, na které se měla tato společnost podílet. Pokud jde stejně tak o okolnost týkající se opožděnosti odpovědi na žádost společnosti SLM o shovívavost, doba, po které Komise na tuto žádost odpověděla, měla tato společnost navést k tomu, aby přijala příslušná opatření a připravila si obhajobu co nejdříve po zahájení vyšetřování na podzim roku 2002. Co se týče tvrzení, že je obtížné se vyjádřit ke skutečnostem, které jsou společnosti SLM vytýkány, z důvodu uplynutí času, jedná se o okolnost, která měla tuto společnost – na rozdíl od toho, co tvrdí – vést k tomu, aby jednala rychle a nečekala až do doby, kdy nebudou k dispozici důkazy ani osoby.

357 Na základě informací poskytnutých Komisí, které svědčí o zvláštní složitosti věci, je třeba dospět k závěru, že i když byla délka řízení značná, nelze ji považovat za nadměrnou. Komise tudíž neporušila požadavek přiměřené lhůty, a tento žalobní důvod je proto třeba zamítnout.

E – K přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti

358 Společnost Ori Martin tvrdí, že jí Komise nesprávně přičetla solidární odpovědnost za část protiprávního jednání, která podle toho, co je uvedeno v bodech 862 až 875 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyplývá z domněnky rozhodujícího vlivu, která je založena na vlastnictví téměř celého základního kapitálu společnosti SLM v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 (viz bod 132 výše).

1. Argumenty účastnic řízení

359 Společnost Ori Martin zaprvé tvrdí, že Komise tím, že konstatovala, že skutečnosti uvedené k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu byly irelevantní, změnila vyvratitelnou domněnku na domněnku nevyvratitelnou. Takový postup je v rozporu s článkem 101 SFEU, zásadou osobní odpovědnosti, zásadou personalitý trestů, jakož i se zásadou omezené odpovědnosti, kterou se řídí právo obchodních společností. K vyvrácení této domněnky by se neměl požadovat důkaz, že mateřská společnost nemohla vykonávat rozhodující vliv na svoji dceřinou společnost, ale pouze důkaz o tom, že tento vliv nebyl vykonáván.

360 Skutečnost, že společnost Ori Martin měla jakožto akcionář ve vztahu ke společnosti SLM určité zájmy a úlohy, a to s cílem ochrany svých finančních zájmů (napadené rozhodnutí, bod 874 odůvodnění), podle žalobkyně nepostačuje k tomu, aby jí bylo přičteno protiprávní jednání společnosti SLM. Takový zájem je pouze běžným důsledkem vlastnictví části základního kapitálu společnosti; nejde ostatně nutně o celý základní kapitál, a dokonce ani o jeho většinu. Protiprávní jednání v zásadě nelze přičíst osobě, která se ho nedopustila, nebo jí nelze v žádném případě přičíst, aniž to výslovně a předem stanoví právní předpis. Komise měla prokázat, že společnost Ori Martin chtěla svým vlastním jednáním přispět ke společným cílům, které sledovali všichni účastníci, a že věděla o faktickém plánovaném nebo uplatňovaném jednání jiných podniků při sledování těchto cílů nebo je mohla důvodně předvídat a byla připravena podstoupit z toho plynoucí riziko.

361 Z druhé společnost Ori Martin tvrdí, že skutečnosti uvedené k vyvrácení předmětné domněnky jsou v projednávaném případě relevantní. Společnost Ori Martin vždy vystupovala jako holdingová společnost a její podíl ve společnosti SLM byl pouze finanční. Společnost Ori Martin nikdy přímo nevykonávala činnost v odvětví APC. S protiprávním jednáním společnosti SLM tudíž neměla nic

společného. Společnost Ori Martin nevěděla ani nemohla vědět o protisoutěžním chování společnosti SLM. Společnost Ori Martin zejména nikdy nezasahovala do strategických a investičních rozhodnutí společnosti SLM. Společnost Ori Martin nemá provozní strukturu ani zaměstnance. Tři členové její správní rady se v odvětví oceli vůbec nevyznají. Nezasahování společnosti Ori Martin do chodu společnosti SLM prokazují zápisy ze zasedání správní rady a valné hromady akcionářů. Společnost SLM se pouze příležitostně obracela na skupinu Ori Martin v souvislosti s nákupem válcovaných drátů (2 % nákupu v období od roku 1995 do roku 2001). Společnost Ori Martin taktéž poukazuje na skutečnost, že mezi ní a společností SLM nedocházelo k žádnému „toku informací“. Fyzická osoba, která se na kartelové dohodě podílela jménem společnosti SLM, kromě toho jednala z vlastního podnětu a zcela samostatně. V rámci společnosti Ori Martin nikdy nevykonávala žádnou úlohu.

362 Zatřetí společnost Ori Martin tvrdí, že Komise v napadeném rozhodnutí nevysvětlila, proč skutečnost, že společnost SLM neměla povinnost podávat společnosti Ori Martin zprávy, nepředstavuje okolnost, která by mohla prokázat samostatnost jejího chování. S ohledem na důkazy poskytnuté v rámci správního řízení měla Komise dospět k závěru, že jednání společnosti SLM nelze společnosti Ori Martin přičíst, jelikož je vyloučen jakýkoliv vliv této společnosti na její dceřinou společnost. Tyto důkazy byly v projednávaném případě posouzeny nebo odmítnuty bez komplexního posouzení, nebo byly zamítnuty dokonce z tak obecných důvodů, že tomuto postupu nelze porozumět.

363 Komise tuto argumentaci zpochybňuje. Žádná skutečnost uvedená společností Ori Martin nemůže domněnku o výkonu rozhodujícího vlivu vyvrátit. Pokud jde o profil členů správní rady společnosti Ori Martin a obsah zápisů ze zasedání správní rady a z valných hromad společnosti Ori Martin, Komise tvrdí, že jelikož tyto skutečnosti nebyly uvedeny v odpovědi na oznámení námitek, ale jen v žalobě, nemůže se jich společnost Ori Martin za účelem zpochybnění posouzení provedeného v napadeném rozhodnutí dovolávat.

2. Závěry Tribunálu

364 Ze spisu vyplývá, že společnost Ori Martin vlastnila v období od 1. ledna 1999 do 31. října 2001 100 % základního kapitálu své dceřiné společnosti SLM. Ze spisu vyplývá rovněž to, že společnost Ori Martin přímo vlastnila 98 % základního kapitálu této dceřiné společnosti a v období od 1. listopadu 2001 do 19. září 2002 nepřímo vlastnila prostřednictvím společnosti Ori Martin Lux SA 2 % základního kapitálu této dceřiné společnosti (napadené rozhodnutí, bod 867 odůvodnění).

365 Z napadeného rozhodnutí nadto vyplývá, že Komise konstatovala, že společnost Ori Martin vykonávala v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 na společnost SLM rozhodující vliv, a to na základě skutečnosti, že společnost Ori Martin v průběhu tohoto období celou nebo téměř celou společnost SLM vlastnila (napadené rozhodnutí, bod 868 odůvodnění).

366 I když není vztah mezi mateřskou společností Ori Martin a její dceřinou společností SLM v posuzované věci sporný, neplatí totéž o důsledcích, které z toho měla Komise vyvodit. Společnost Ori Martin se totiž domáhá zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž jí přičítá odpovědnost za protiprávní jednání společnosti SLM ve výše uvedeném období. Toto přičtení odpovědnosti je podle žalobkyně nesprávné z následujících důvodů.

367 V rovině zásad společnost Ori Martin tvrdí, že Komise zkreslila povahu a rozsah působnosti domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, která je zakotvena v judikatuře, tím, že konstatovala, že téměř výlučný vlastnický vztah mezi mateřskou a dceřinou společností znamená, že není třeba prokazovat skutečný výkon takového vlivu. Komise podle společnosti Ori Martin nemůže přičíst jednání dceřiné společnosti její mateřské společnosti pouze na základě toho, že mateřská společnost je akcionářem své dceřiné společnosti. Musí prokázat, že i společnost Ori Martin nesla určitým způsobem odpovědnost za to, že svým vlastním chováním chtěla přispět k protiprávnímu jednání nebo že o něm musela vědět.

368 V této souvislosti společnost Ori Martin namítá porušení článku 101 SFEU, zásady osobní odpovědnosti a zásady personality trestů, podle nichž nelze skutek přičíst osobě, která se ho nedopustila, a dále namítá porušení zásady právní subjektivity a omezené odpovědnosti, které v rámci Unie uznává právo obchodních společností, jejichž cílem je omezit odpovědnost na společnost, která se dopustila skutků zakládajících tuto odpovědnost, a nepřičítat odpovědnost skupině, již je tato společnost součástí.

369 V praktické rovině společnost Ori Martin tvrdí, že Komise nesprávně posoudila jednotlivé důkazy uplatněné v průběhu správního řízení, které by v případě řádného posouzení prokázaly, že tato společnost nemohla na chování společnosti SLM vykonávat rozhodující vliv. Prokázání této skutečnosti ostatně podporují doplňující argumenty, které byly v této souvislosti uvedeny v řízení před Tribunálem.

370 Společnost Ori Martin v této souvislosti namítá, že Komise nesprávně posoudila skutkové okolnosti projednávaného případu, a dovolává se též porušení povinnosti uvést odůvodnění, zásady rovného zacházení a zásady řádné správy.

a) K domněnce o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu

371 Tvrdí-li společnost Ori Martin, že k prokázání existence podniku ve smyslu unijního práva by Komise musela doložit, že mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv, který mohla mít společnost Ori Martin na základě svého velkého podílu ve své dceřině společnosti, a že k vyvrácení této domněnky by stačilo, aby společnost Ori Martin prokázala, že tento vliv nebyl vykonáván, aniž musela prokázat, že takový vliv vykonávat nemohla (viz bod 359 výše), mýlí se ohledně povahy a rozsahu působnosti domněnky zakotvené v tomto směru v judikatuře.

372 Podle ustálené judikatury totiž pojem „podnik“ označuje jakýkoliv subjekt vykonávající hospodářskou činnost, a to nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že pojem „podnik“ musí být v tomto kontextu zaprvé chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob, a dále že pokud takový hospodářský subjekt poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (viz rozsudky ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh., EU:C:2009:536, body 54 až 56 a citovaná judikatura; ze dne 29. září 2011, Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, Sb. rozh., EU:C:2011:620, bod 53 a citovaná judikatura, a ze dne 11. července 2013, Komise v. Stichting Administratiekantoer Portielje, C-440/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:514, body 36 a 37 a citovaná judikatura).

373 Pokud jde o otázku, za jakých okolností právnická osoba, která se nedopustila protiprávního jednání, přesto může být potrestána, z ustálené judikatury vyplývá, že chování dceřině společnosti může být přičteno mateřské společnosti zejména tehdy, pokud tato dceřiná společnost, přestože má vlastní právní subjektivitu, neurčuje své chování na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2009:536, bod 58; Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 54, a Komise v. Stichting Administratiekantoer Portielje a Gosselin Group, bod 372 výše, EU:C:2013:514, bod 38).

374 Jelikož jsou v takové situaci mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky a tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU, může Komise určit rozhodnutí, jimiž se ukládají pokuty, mateřské společnosti, aniž vyžaduje prokázání osobního zapojení této mateřské společnosti do protiprávního jednání (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2009:536, bod 59; Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 55, a Komise v. Stichting Administratiekantoer Portielje a Gosselin Group, bod 372 výše, EU:C:2013:514, bod 39).

- 375 Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že pokud mateřská společnost vlastní celý nebo téměř celý základní kapitál své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, existuje vyvratitelná domněnka, že uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na svou dceřinou společnost (dále jen „domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu“) (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2009:536, bod 60; Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 56, a Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje a Gosselin Group, bod 372 výše, EU:C:2013:514, bod 40).
- 376 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby bylo možné předpokládat, že mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že všechny nebo téměř všechny kapitál této dceřiné společnosti vlastní její mateřská společnost. Komise následně může považovat mateřskou společnost za solidárně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší tuto domněnku vyvrátit, předloží dostatečné důkazy, které mohou prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2009:536, bod 61; Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 57, a Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje a Gosselin Group, bod 372 výše, EU:C:2013:514, bod 41).
- 377 Domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu směřuje zejména k nastavení rovnováhy mezi cílem spočívajícím v postihování jednání odporujících pravidlům hospodářské soutěže, zejména článku 101 SFEU, a předcházení jejich opakování na jedné straně a na straně druhé požadavky některých obecných zásad unijního práva, jako jsou zejména zásady presumpce nevinny, personality trestů a právní jistoty, jakož i právo na obhajobu včetně zásady rovnosti zbraní. Zejména z tohoto důvodu je tato domněnka vyvratitelná (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 59).
- 378 Kromě toho je třeba připomenout, že tato domněnka se opírá o konstatování, že společnost vlastníci veškerý základní kapitál určité dceřiné společnosti může až na zcela výjimečné okolnosti už jen s ohledem na tento podíl na kapitálu vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti, přičemž neexistenci skutečného uplatnění této schopnosti vlivu lze nejúčinněji vyhledávat ve sféře subjektů, ve vztahu k nimž se tato domněnka používá (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 60).
- 379 Kdyby za těchto okolností stačilo, aby dotčená osoba uvedenou domněnku vyvrátila tím, že uplatní pouhá nepodložená tvrzení, užitečnost této domněnky by do značné míry zanikla (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 61).
- 380 Z judikatury také vyplývá, že i domněnka, kterou je obtížné vyvrátit, zůstává v přijatelných mezích, je-li přiměřená ve vztahu ke sledovanému legitimnímu cíli, existuje-li možnost podat důkaz o opaku a je-li zajištěno právo na obhajobu (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 62 a citovaná judikatura).
- 381 Z judikatury rovněž plyne, že k určení, zda dceřiná společnost určuje své chování na trhu samostatně, je třeba přihlédnout ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se hospodářských, organizačních a právních vazeb, jež tuto dceřinou společnost spojují s mateřskou společností, které se mohou lišit případ od případu, a nemohou tedy být předmětem taxativního výčtu (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2009:536, bod 74; Elf Aquitaine v. Komise, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 58, a Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje a Gosselin Group, bod 372 výše, EU:C:2013:514, bod 60).
- 382 Je tudíž třeba podotknout, že jak bylo připomenuto výše, pokud mateřská společnost – tak jako v projednávaném případě – vlastní celý nebo téměř celý základní kapitál své dceřiné společnosti, o níž se má za to, že porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, existuje vyvratitelná domněnka, že uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na svou dceřinou společnost.

- 383 Na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Ori Martin (viz bod 360 výše), tedy v případě, že mateřská společnost a její dceřiná společnost tvoří součást jediného podniku ve smyslu článku 101 SFEU, skutečností, která Komisi opravňuje určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, není nutně vztah, ve kterém mateřská společnost podněcuje dceřinou společnost k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, nýbrž skutečnost, že dotčené společnosti tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU (rozsudek *Elf Aquitaine v. Komise*, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 88, viz rovněž bod 374 výše).
- 384 Komise rovněž není k tomu, aby mohla v určitém případě uplatnit domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, povinna předložit dodatečné nepřímé důkazy k těm nepřímým důkazům, které prokazují použitelnost a relevanci této domněnky (viz rozsudek *Elf Aquitaine v. Komise*, bod 372 výše, EU:C:2011:620, bod 80 a citovaná judikatura).
- 385 S ohledem na výše uvedenou judikaturu je nutno konstatovat, že Komise oprávněně uplatnila domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu vzhledem ke skutečnosti, že společnost Ori Martin vlastnila v období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002 celý nebo téměř celý základní kapitál společnosti SLM, přičemž nebylo nutné, aby v tomto směru uvedla nějaké další skutečnosti.
- 386 Kromě toho je třeba připomenout, že zmíněná domněnka vzhledem ke své vyvratitelnosti nevede k automatickému přičtení odpovědnosti mateřské společnosti vlastníci veškerý kapitál své dceřiné společnosti, což by bylo v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti, na které je založeno unijní právo hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. ledna 2011, *General Química a další v. Komise*, C-90/09 P, Sb. rozh., EU:C:2011:21, body 51 a 52).
- 387 Společnost Ori Martin kromě toho nemůže tvrdit ani to, že v projednávaném případě došlo k porušení zásady personalitě trestů. Podle této zásady, která se uplatní v každém správním řízení, jež může vést k uložení sankcí podle unijních pravidel hospodářské soutěže, lze podnik sankcionovat pouze za skutky, které jsou mu individuálně vytýkány. Tuto zásadu je ovšem nutno skloubit s pojmem „podnik“. Jak totiž bylo uvedeno v bodě 383 výše, skutečností, která Komisi opravňuje určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, není vztah, ve kterém mateřská společnost podněcuje svoji dceřinou společnost k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, nýbrž skutečnost, že tyto společnosti tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. července 2011, *General Technic-Otis a další v. Komise*, T-141/07, T-142/07, T-145/07 a T-146/07, Sb. rozh., EU:T:2011:363, body 70 a následující, který byl potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku).
- 388 Je třeba zamítnout i argumentaci společnosti Ori Martin, podle které Komise tím, že konstatovala její solidární odpovědnost, porušila zásadu omezené odpovědnosti vyplývající z práva obchodních společností v rámci Unie. Cílem omezené odpovědnosti společností je totiž především stanovit horní hranici jejich finanční odpovědnosti, a ne zabránit tomu, aby byl podnik, který se dopustil porušení práva hospodářské soutěže, sankcionován prostřednictvím právních subjektů, ze kterých se skládá, a konkrétně prostřednictvím společnosti, která se dopustila protiprávního jednání, a její mateřské společnosti, a to zejména za situace, kdy mateřská společnost vlastní téměř celý základní kapitál své mateřské společnosti a není schopná vyvrátit domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu na dceřinou společnost.
- 389 Výtky, které společnost Ori Martin uplatnila v této souvislosti, je tudíž třeba zamítnout.
- 390 V projednávaném případě je tedy třeba dovodit, že vzhledem k tomu, že společnost Ori Martin vlastnila celý nebo téměř celý základní kapitál společnosti SLM, k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu musí předložit dostatečné důkazy, které mohou prokázat, že její dceřiná společnost se chovala na trhu samostatně. Je tedy třeba posoudit, zda skutečnosti, které uvedla společnost Ori Martin k prokázání uvedené okolnosti, mohou zmíněnou domněnku vyvrátit.

b) K důkazům uplatněným k vyvrácení předmětné domněnky

- 391 Z práva na účinnou soudní ochranu, které je zakotveno mimo jiné v Listině základních práv, jež má podle čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy, vyplývá, že Tribunál musí dbát na to, aby byly náležitě posouzeny jednotlivé skutečnosti, kterých se za účelem vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu dovolá osoba, jíž byla uložena sankce.
- 392 K argumentaci Komise, která uvádí, že jelikož informace o profilu členů správní rady a obsah zápisů ze zasedání správní rady a z valných hromad společnosti Ori Martin nebyly zmíněny v odpovědi na oznámení námitek, ale až v žalobě, společnost Ori Martin se jich za účelem zpochybnění přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání v napadeném rozhodnutí nemůže dovolávat (viz bod 363 výše), je třeba v tomto ohledu připomenout, že žádné ustanovení unijního práva neukládá osobě, jíž je určeno oznámení námitek, povinnost zpochybnit v průběhu správního řízení různé skutkové nebo právní okolnosti uvedené v tomto oznámení, jelikož později, ve stadiu soudního řízení, by již neměla právo tak učinit (rozsudek ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, Sb. rozh., EU:C:2010:389, bod 89).
- 393 Ačkoliv totiž skutečnost, že podnik během správního řízení před Komisí výslovně či implicitně přizná určité skutkové nebo právní okolnosti, může představovat doplňující důkaz při posuzování opodstatněnosti žaloby podané k soudu, tato skutečnost nemůže omezit samotný výkon práva podat žalobu k Tribunálu, jež každé fyzické či právnické osobě přiznává čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU (rozsudek Knauf Gips v. Komise, bod 392 výše, EU:C:2010:389, bod 90).
- 394 Právě v tomto kontextu je třeba posoudit jednotlivé skutečnosti, kterých se společnost Ori Martin dovolává k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu.
- 395 Zprvé společnost Ori Martin tvrdí, že vždy vystupovala jako holdingová společnost a její podíl ve společnosti SLM měl pouze finanční povahu. Tato skutečnost ovšem k vyvrácení domněnky založené na vlastnictví celého nebo téměř celého základního kapitálu společnosti SLM nestačí.
- 396 V kontextu skupiny společností je totiž posláním holdingové společnosti, která koordinuje zejména finanční investování v rámci skupiny, přeskupovat podíly v různých společnostech a její funkcí je zajistit jednotu jejich řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. října 2008, Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, T-69/04, Sb. rozh., EU:T:2008:415, bod 63; ze dne 13. července 2011, Shell Petroleum a další v. Komise, T-38/07, Sb. rozh., EU:T:2011:355, bod 70, a ze dne 29. června 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON v. Komise, T-360/09, Sb. rozh., EU:T:2012:332, bod 283).
- 397 Zprvé v projednávaném případě z výpisu z lucemburského obchodního rejstříku a ze zakládací listiny společnosti, které společnost Ori Martin předložila na podporu svých tvrzení, vyplývá, že tato společnost je akciovou společností, která byla dne 4. prosince 1998 založena podle lucemburského práva a jejíž základní kapitál je 44 milionů eur, což je značně vysoká částka (minimální výše základního kapitálu akciové společnosti v Lucembursku je 31 000 eur). Tento základní kapitál odpovídá hodnotě přiřazené nepeněžitým vkladům třech akcionářů při založení společnosti, a to cenným papírům, které představují 90 % základního kapitálu společnosti Ori Martin Spa a 100 % základního kapitálu společnosti Finoger Spa (dvě společnosti, které vlastní společnost SLM).
- 398 I za předpokladu, že by společnost Ori Martin, jak sama tvrdí, neměla provozní strukturu ani zaměstnance – měla ale zastoupení v Luganu (Švýcarsko) (viz příloha 6, strana 674) – faktem zůstává, že se nejedná o fiktivní společnost a pouhou „schránku“, nýbrž o společnost, která měla v rámci skupiny společností Ori Martin plnit konkrétní úlohy jako finanční holdingová společnost založená podle lucemburského práva.

- 399 V článku 2 zakládací listiny společnosti Ori Martin je nadto předmět její činnosti vymezen takto: „předmětem činnosti Společnosti je upisování akcií, nabývání podílů, financování a finanční účast v jakékoliv lucemburské nebo zahraniční společnosti, holdingové společnosti, konsorciu nebo seskupení podniků, jakož i správa finančních prostředků poskytnutých této společnosti, kontrola, správa a zhodnocování jejích podílů“.
- 400 Společnost Ori Martin poukázala na toto ustanovení zakládací listiny v odpovědi na oznámení námitek a v žalobě, a to na podporu tvrzení, že není „společností, která se zabývá pouze správou finančních podílů“. Je však nutno konstatovat, že její předmět činnosti zahrnuje nejen nabývání podílů a správu finančních prostředků poskytnutých této společnosti, ale také „kontrolu, správu a zhodnocování jejích podílů“. Z tohoto ustanovení vyplývá, že podíl společnosti Ori Martin v určité společnosti tedy není jen podílem tichého společníka, o který se akcionář nezajímá. Společnost Ori Martin je naopak podle zakládací listiny povinna zajišťovat kontrolu, správu a zhodnocování svých podílů, což předpokládá aktivní, a nikoliv pasivní přístup, pokud jde o průběžný dohled nad těmito podíly.
- 401 Společnost Ori Martin nadto tvrdí, že z profilu tří členů její správní rady vyplývá, že jejich jmenování bylo provedeno z hlediska výhradně finanční správy společnosti, aniž měli možnost zasahovat do řízení dceřiných společností. Tito členové se rovněž nevyznali v ocelářském odvětví, což jim mohlo umožnit v této oblasti účinně zasahovat. Potvrzují to zápisy ze zasedání správní rady společnosti, jakož i zápisy z valné hromady akcionářů.
- 402 Z usnesení ustavujícího zasedání společnosti Ori Martin (příloha 4 žaloby, strana 608) ovšem vyplývá, že počet členů správní rady byl stanoven na tři a že se původně jednalo o „pana [A.], člena správní rady společnosti, s bydlištěm [v] Itálii; pana [E.], licenciáta v oboru obchodních a finančních věd, s bydlištěm [v] Lucembursku; paní [L.], zaměstnankyni soukromé společnosti, s bydlištěm [v] Lucembursku“. Pan [E.] byl dne 21. prosince 1998 jmenován předsedou správní rady.
- 403 Podle výpisu z lucemburského obchodního rejstříku (příloha 1 žaloby) byli ke dni 3. srpna 2010 členy této správní rady pan [N.] s bydlištěm v Lucembursku, pan [W.] s bydlištěm v Lucembursku a pan [A.], s bydlištěm v Itálii, který byl rovněž předsedou správní rady.
- 404 Pan [A.] je tedy v zakládací listině označen jako člen správní rady společností, na základě čehož se lze domnívat, že má pravomoci vyžadované k řízení společnosti, a to zejména s přihlédnutím k předmětu činnosti této společnosti.
- 405 Ze zápisů ze zasedání správní rady společnosti Ori Martin rovněž vyplývá, že správní rada mnohokrát pověřila pana [A.], aby společnost v plném rozsahu zastupoval, anebo schválila rozhodnutí, která tento člen správní rady přijal. Například ze zápisu ze zasedání správní rady, které se konalo dne 15. září 1999, vyplývá, že rada v plném rozsahu pověřila pana [A.], aby „zastupoval společnost při podepisování zápisů ze všech valných hromad dceřiných společností konajících se v roce 1999“ (příloha 6 žaloby, strana 661). Stejně tak ze zápisu ze zasedání správní rady, které se konalo dne 3. května 2000, vyplývá, že rada v plném rozsahu pověřila pana [A.], aby „zastupoval společnost na řádných i mimořádných valných hromadách těchto společností: [...] společnost SLM [...]“ (příloha 6 žaloby, strana 670).
- 406 Ze zápisů z valných hromad akcionářů společnosti Ori Martin lze kromě toho dovodit, že ve zprávě správní rady o řízení společnosti, která byla určena valnému shromáždění akcionářů, jež se konalo dne 6. června 2002, je v části „významné události, ke kterým došlo v průběhu správního roku“ uvedeno, že „společnost prováděla reorganizaci svých dceřiných společností podle hlavního těžiště činnosti“ (příloha 6 žaloby, strana 692).

- 407 Na základě těchto důkazů se lze domnívat, že alespoň pan [A.], který přijímal důležitá rozhodnutí týkající se činnosti společnosti Ori Martin, byl několikrát výslovně pověřen dohledem nad činnostmi jednotlivých dceřiných společností této společnosti. Rovněž se jeví, že společnost Ori Martin zasahovala v rámci skupiny s cílem její reorganizace, což – na rozdíl od toho, co tato společnost naznačuje – automaticky vyžaduje povědomí o jejích činnostech.
- 408 Zadruhé společnost Ori Martin tvrdí, že mezi ní a společností Ori Martin nedocházelo k žádnému „toku informací“ a že nevěděla ani nemohla vědět o protiprávním jednání společnosti SLM.
- 409 Co se týče poslední uvedené otázky, již bylo uvedeno, že taková skutečnost není podmínkou přičtení protiprávního jednání mateřské společnosti. Pokud jde o námitku týkající se neexistence „toku informací“, toto tvrzení, které bylo uvedeno již v odpovědi na oznámení námitek, není dostatečně podrobné. Taková námitka je však irelevantní, jelikož z výše uvedeného vyplývá, že pan [A.] mohl s ohledem na své pravomoci, na své postavení člena správní rady, které bylo vymezeno v zakládací listině, a s ohledem na skutečnost, že ze spisu vyplývá, že jeho rozhodnutí schválila správní rada, společnost SLM ovládat.
- 410 Zatřetí předpokladem přičtení porušení článku 101 SFEU podniku není jednání nebo pouhá informovanost společníků nebo hlavních jednatelů dotčeného podniku o tomto porušení, nýbrž jednání osoby, která je oprávněna jednat na účet podniku (rozsudky ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française* a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, EU:C:1983:158, bod 97, a ze dne 20. března 2002, *Brugg Rohrsysteme* v. Komise, T-15/99, Recueil, EU:T:2002:71, bod 58).
- 411 Společnost Ori Martin přitom nezpochybňuje, že zástupci společnosti SLM v rámci kartelové dohody byli touto společností řádně zmocněni k tomu, aby za podnik přijímali závazky. Skutečnost, že tito zástupci nevykonávali žádnou funkci v rámci mateřské společnosti, je nerozhodná, jelikož byli zmocněni přijímat závazky dceřiné společnosti, která se podílela na protiprávním jednání. Tvrzení, že tyto osoby jednaly nezávisle, nejsou podloženy, a v důsledku toho nemohou zbavit společnost SLM, a tedy ani společnost Ori Martin, odpovědnosti.
- 412 Žádný z důkazů, které předložila společnost Ori Martin, tudíž nemůže – a to ať už jsou posuzovány jednotlivě nebo jako celek – vyvrátit domněnku, že tato společnost skutečně vykonávala na společnost SLM rozhodující vliv.
- 413 Pokud jde o výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, je třeba připomenout, že povinnost uvést odůvodnění je otázkou, která se odlišuje od otázky opodstatněnosti odůvodnění.
- 414 Podle ustálené judikatury platí, že odůvodnění vyžadované článkem 296 SFEU musí být přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonat přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU, musí být posuzována nejen s ohledem na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast. Komise především není povinna vyjádřit se ke všem argumentům, jichž se před ní dovolávají zúčastněné strany, ale stačí, aby vyložila skutečnosti a právní úvahy, které mají zásadní význam pro logiku rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 4. března 2009, *Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management* v. Komise, T-445/05, Sb. rozh., EU:T:2009:50, body 66 a 67 a citovaná judikatura).
- 415 Z bodů 862 až 875 odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom právně dostačujícím způsobem vyplývá, že Komise odůvodnila, proč se domnívá, že argumenty společnosti Ori Martin nemohou domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu vyvrátit. Napadené rozhodnutí v tomto ohledu obsahuje dostatečné odůvodnění, a výtku vycházející z nedostatku odůvodnění tedy musí být zamítnuta.

- 416 Pokud je kromě toho žalobní důvod vycházející z porušení zásady řádné správy výtkou odlišnou od výtky porušení povinnosti uvést odůvodnění, obstát nemůže ani tento žalobní důvod.
- 417 Je totiž třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že k zárukám poskytovaným právním řádem Unie ve správních řízeních patří zejména zásada řádné správy, ke které se váže povinnost příslušného orgánu pečlivě a nestranně zkoumat všechny relevantní okolnosti projednávaného případu (rozsudky ze dne 21. listopadu 1991, Technische Universität München, C-269/90, Recueil, EU:C:1991:438, bod 14, a ze dne 29. března 2012, Komise v. Estonsko, C-505/09 P, Sb. rozh., EU:C:2012:179, bod 95).
- 418 Je nutno konstatovat, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise pečlivě a nestranně zkoumala argumenty, které společnost Ori Martin uvedla v rámci správního řízení k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, a že skutečnost, že Komise tyto argumenty zamítla, nelze považovat za porušení zásady řádné správy.
- 419 Komisi rovněž nelze vytýkat, že se jednotlivě ani celkově nevyjádřila k důkazům, které jí nebyly předloženy v rámci správního řízení.
- 420 K výtce vycházející z porušení zásady rovného zacházení je třeba uvést, že společnost Ori Martin v tomto ohledu tvrdí, že Komise v případě ostatních společností podílejících se na kartelové dohodě zohlednila „existenci hierarchických vazeb“ a „povinnost dceřiné společnosti podávat mateřské společnosti zprávy“, k čemuž v její situaci nedošlo. I když společnost Ori Martin v odpovědi na oznámení námitek (příloha 5 žaloby, bod 62) poukázala na neexistenci „informačních povinností“ společnosti SLM vůči společnosti Ori Martin, zohlednění tohoto argumentu – a to i kdyby byl prokázán – nemůže zpochybnit výše uvedené úvahy, které vedou k závěru, že společnost Ori Martin vykonávala na svoji dceřinou společnost rozhodující vliv, a to zejména za účelem správy, kontroly a zhodnocování svého podílu, jak to vyplývá z předmětu činnosti této společnosti a z činností členů její správní rady.
- 421 Jednotlivé výtky vznesené v souvislosti s vyvrácením domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu je tedy třeba zamítnout.
- 422 Žalobní důvod týkající se přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost SLM, společnosti Ori Martin, tudíž musí být v plném rozsahu zamítnut jako neopodstatněný.
- 423 Komise správně konstatovala solidární odpovědnost společností Ori Martin a SLM v období od 1. ledna 1999 až do 19. září 2002 na základě domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, a to v důsledku skutečnosti, že společnost Ori Martin vlastnila téměř celý základní kapitál společnosti SLM, a dále Komise správně dovodila, že se společnosti Ori Martin nepodařilo tuto domněnku vyvrátit.
- 424 Z posouzení jednotlivých důkazů předložených v řízení před Tribunálem v tomto ohledu vyplývá, že skutečně lze dospět k závěru, že společnost Ori Martin vykonávala na svoji dceřinou společnost rozhodující vliv, a to zejména za účelem správy, kontroly a zhodnocování svého podílu, jak vyplývá z předmětu činnosti této společnosti a z činností členů její správní rady.

F – K návrhu společnosti SLM na vyplacení úroků z části již zaplacené pokuty, jež byla uhrazena navíc

- 425 Společnost SLM uvedla v replice připomínky ke druhému pozměňovacímu rozhodnutí a navrhla Tribunálu, aby Komisi uložil povinnost uhradit jí splatné úroky z již zaplacené částky, kterou jí Komise vrátila na základě změn provedených druhým pozměňovacím rozhodnutím.

- 426 Komise v duplice tento návrh odmítla, protože se domnívala, že je nepřiměřený, že snížení pokuty, které bylo provedeno ve druhém pozměňovacím rozhodnutí proto, aby pokuta v projednávaném případě nebyla nepřiměřená ve vztahu k velikosti a objemu tržeb sankcionovaného podniku, spadá do výkonu diskreční pravomoci Komise a že vyplacení úroku by představovalo další snížení pokuty, a tudíž dvojitě zvýhodnění subjektů, kterým je druhé pozměňovací rozhodnutí určeno.
- 427 Jak bylo uvedeno na jednání, žádný z argumentů Komise nemůže prokázat, že se společnost SLM nachází v situaci, v níž by se bezdůvodně obohatila.
- 428 V projednávaném případě je však nutno konstatovat, že druhé pozměňovací rozhodnutí, jímž byla snížena pokuta uložená společnosti SLM, se nezabývá otázkou vrácení přeplatku s úrokem, jak požaduje dotčený subjekt.
- 429 Z tohoto řízení nadto nevyplývá, že by společnost SLM podala Komisi v tomto směru nějaký návrh, nebo že by Komise k takovému návrhu zaujala stanovisko v aktu, který by mohl nepříznivě zasáhnout do právního postavení společnosti SLM, a v důsledku toho mohl být napaden v řízení před Tribunálem.
- 430 Vzhledem k tomu, že se Komise k takovému návrhu společnosti SLM na vyplacení úroků z části pokuty – kterou tato společnost zaplatila na základě původního rozhodnutí – uhrazené navíc před tím, než jí byla tato část vrácena na základě druhého pozměňovacího rozhodnutí, nevyjádřila, Tribunál nemá pravomoc rozhodnout o návrhových žádáních na vydání soudního příkazu, která společnost SLM v této souvislosti uplatnila v připomínkách k druhému pozměňovacímu rozhodnutí, jelikož taková pravomoc nevyplývá zejména z článku 263 SFEU ani z článku 261 SFEU, ve spojení s článkem 31 nařízení č. 1/2003.
- 431 Z výše uvedeného plyne, že návrh společnosti SLM na vyplacení úroků z části již zaplacené pokuty, která byla uhrazena navíc, musí být v projednávaném případě zamítnut.

G – K návrhovým žádáním týkajícím se sankce uložené za účast na protiprávním jednání, k výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci ze strany Tribunálu a ke stanovení výše pokuty

- 432 Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, kterou na základě článku 261 SFEU přiznává Tribunálu článek 31 nařízení č. 1/2003, tento soud opravňuje, aby kromě pouhého přezkumu legality sankce, který mu umožňuje pouze zamítnout žalobu na neplatnost nebo zrušit napadený akt, nahradil posouzení Komise svým posouzením, a v důsledku toho s přihlédnutím ke všem skutkovým okolnostem napadený akt změnil, aniž jej zruší, zejména změnou uložené pokuty, pokud je mu otázka výše pokuty předložena k posouzení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, Sb. rozh., EU:C:2007:88, body 61 a 62, a ze dne 3. září 2009, *Prym a Prym Consumer v. Komise*, C-534/07 P, Sb. rozh., EU:C:2009:505, bod 86 a citovaná judikatura).
- 433 Žalobkyně ve svých návrhových žádáních navrhuje zejména to, aby Tribunál napadené rozhodnutí zrušil, znovu stanovil výši pokuty uložené společnosti SLM společně a nerozdílně se společností Ori Martin a zrušil anebo snížil výši pokuty uložené společně a nerozdílně společnosti Ori Martin.
- 434 Z výše uvedeného již vyplývá, že je třeba zrušit článek 1 bod 16 napadeného rozhodnutí, a to v rozsahu, v němž společnosti SLM připisuje účast na všech dohodách a jednáních ve vzájemné shodě v odvětví APC na vnitřním trhu a v rámci EHP v období od 10. února 1997 do 14. dubna 1997. Tribunál rovněž musí zrušit článek 2 bod 16 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž žalobkyní ukládá nepřiměřenou pokutu jako sankci za účast společnosti SLM na jediném protiprávním jednání v období od 15. dubna 1997 do 19. září 2002, jelikož tato pokuta byla stanovena s ohledem na účast společnosti SLM na protiprávním jednání uvedeném v článku 1 napadeného rozhodnutí.

- 435 Tribunál má rovněž stanovit výši pokuty, kterou je třeba uložit společnosti SLM a zčásti společně a nerozdílně společnosti Ori Martin vzhledem k účasti společnosti SLM na jediném protiprávním jednání.
- 436 V tomto ohledu je třeba podotknout, že určení výše pokuty Tribunálem není z povahy věci přesným aritmetickým výpočtem. Pokud navíc Tribunál rozhoduje v plné jurisdikci, není vázán výpočty Komise ani pokyny, ale musí provést vlastní posouzení s ohledem na všechny okolnosti případu (viz rozsudek ze dne 5. října 2011, *Romana Tabacchi v. Komise*, T-11/06, Sb. rozh., EU:T:2011:560, bod 266 a citovaná judikatura).
- 437 V projednávaném případě je třeba připomenout, že z čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že při stanovení výše pokuty určené k sankcionování účasti společnosti SLM na jediném protiprávním jednání je třeba přihlídnout k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání, a ze zásady personalit trestů plyne, že sankce musí zohledňovat situaci každého pachatele ve vztahu k protiprávnímu jednání. Uvedené musí platit zejména tehdy, pokud jde o komplexní a dlouhotrvající protiprávní jednání, jaké Komise vymezila v napadeném rozhodnutí, které se vyznačuje různorodostí účastníků.
- 438 Tribunál považuje za vhodné zohlednit v projednávaném případě následující okolnosti.
- 439 Ze spisu dostatečně průkazným způsobem vyplývá, že se společnost SLM zúčastnila několika setkání klubu Italia, která se týkala přidělování kvót a určování cen na italském trhu. Takové dohody patří již z povahy věci k nejzávažnějším omezením hospodářské soutěže.
- 440 Účast společnosti SLM v klubu Italia je pro posouzení sankce zásadní skutečností a tato skutečnost je sama o sobě významná s ohledem na protisoutěžní cíl diskuzí vedených v rámci tohoto klubu, ať už se v případě společnosti SLM jedná o diskuze týkající se vnitřního aspektu této dohody nebo následně diskuzí týkajících se jejího vnějšího aspektu.
- 441 Tribunál má v tomto ohledu za to, že při stanovení výše pokuty není namístě zohlednit hodnotu prodeje uskutečněných ve státech, kterých se netýkala kartelová dohoda, na níž se společnost SLM skutečně a konkrétně podílela od 15. dubna 1997 do 10. září 2000.
- 442 Stejně tak je třeba podotknout, že jelikož informace, které lze získat z rukou psaných poznámek společnosti ITC o setkání, jež se konalo dne 10. února 1997, pro účely přičtení protiprávního jednání společnosti SLM nepotvrzují jiné důkazy, tento den nelze stanovit jako počátek účasti společnosti SLM v klubu Italia. Tato účast však právně dostačujícím způsobem plyne z dostupných důkazů týkajících se setkání, jež se konalo dne 15. dubna 1997, a bez přerušení je prokázána až do 19. září 2002.
- 443 Dále se lze oprávněně domnívat, že od 29. listopadu 1999 společnost SLM věděla nebo musela vědět, že se svojí účastí v klubu Italia stává součástí komplexnějšího systému s různými úrovněmi, jehož cílem je stabilizovat trh s APC na celoevropské úrovni, a zabránit tak poklesu cen (napadené rozhodnutí, bod 650 odůvodnění a bod 129 výše).
- 444 Také se lze oprávněně domnívat, že společnost SLM se účastnila evropského klubu, a to v období od 11. září 2000 do 19. září 2002, což odpovídá období, v němž společnost SLM získala schválení nezbytná k uvádění APC na trh některých států, kterých se týkal evropský klub, a během něhož se s klubem Italia diskutovalo o rozsahu kvóty, kterou bylo možno přiznat italským vývozcům.
- 445 Společnost SLM se tedy dozvěděla o jediném protiprávním jednání, které jí Komise vytýká, a účastnila se jiného aspektu tohoto protiprávního jednání, než je klub Italia, až později než ostatní podniky. Toto relativně pozdní zjištění však nemůže mít na stanovení výše pokuty podstatný vliv, a to z důvodů uvedených v bodě 320 výše.

- 446 Zároveň je nutno uvést, že Komise neprokázala, že se společnost SLM účastnila jižní dohody, klubu España nebo koordinace týkající se zákazníka Addtek, které jsou podstatnými aspekty jediného protiprávního jednání.
- 447 Vzhledem k těmto okolnostem má Tribunál za to, že protiprávní jednání společnosti SLM může účinně postihnout pokuta ve výši 19 milionů eur, jelikož není zanedbatelná a má dostatečně odrazující účinek. Jakákoliv vyšší částka pokuty by byla s ohledem na protiprávní jednání vytýkané žalobkyním a posuzované s přihlédnutím ke všem okolnostem, které charakterizují účast společnosti SLM na jediném protiprávním jednání, nepřiměřená.
- 448 Uvedená pokuta zohledňuje skutečnost, že ve vztahu k části protiprávního jednání se společnost SLM neúčastnila vnějšího aspektu klubu Italia, přičemž za datum zahájení účasti se považuje 15. duben 1997. Tribunál je toho názoru, že je tímto způsobem dostatečně zohledněna postupná účast společnosti SLM na kartelové dohodě, přičemž je třeba upřesnit, že tato společnost se hned od začátku podílela na zanedbatelném aspektu jediného protiprávního jednání a následně se na kartelové dohodě podílela v plném rozsahu, obdobně jako hlavní účastníci klubu Italia.
- 449 Z výše uvedených důvodů je třeba v reakci na argumentaci, kterou v tomto ohledu uvedla společnost Ori Martin, konstatovat, že tato společnost je za zaplacení části této pokuty solidárně odpovědná. S přihlédnutím k délce období, ve vztahu k němuž existuje předpoklad, že během něj společnost Ori Martin mohla vykonávat rozhodující vliv na společnost SLM, je třeba dovodit, že společnost Ori Martin je solidárně odpovědná za zaplacení pokuty ve výši 13,3 milionu eur, a to v souvislosti s obdobími od 1. ledna 1999 do 19. září 2002.
- 450 Tato pokuta odráží skutečnost, že – jak konstatovala Komise v napadeném rozhodnutí – společnost Ori Martin nelze považovat za odpovědnou za celou pokutu uloženou společnosti SLM.
- 451 Kromě toho je třeba podotknout, že vzhledem k hranici 10 % celkového obrátu stanovené právními předpisy, která je upravena v čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003, konečná výše pokuty individuálně uložené společnosti SLM nemůže přesáhnout částku 1,956 milionu eur.
- 452 S ohledem na výše uvedené je třeba snížit pokutu uloženou společnosti SLM z 19,8 milionu eur na 19 milionů eur (období od 15. dubna 1997 do 19. září 2002) a určit, že společnost Ori Martin je za zaplacení této pokuty solidárně odpovědná do výše 13,3 milionu eur (období od 1. ledna 1999 do 19. září 2002). Na základě hranice 10 % celkového obrátu stanovené právními předpisy upravené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 se konečná částka pokuty individuálně uložené společnosti SLM stanoví na 1,956 milionu eur (období od 15. dubna 1997 do 31. prosince 1998).
- 453 Kromě toho není namístě, aby Tribunál vyhověl návrhům společnosti SLM na provedení důkazních opatření (svědecké výpovědi zástupců společností Redaelli a ITC; seznamu úředníků, kteří se danou věcí zabývali), jelikož se nejeví, že by byla tato opatření nezbytná k vyřešení sporu.
- 454 Vzhledem k tomu, že Tribunál změnil napadený akt s přihlédnutím ke všem skutkovým okolnostem, přičemž v rámci soudního přezkumu v plné jurisdikci rozhodl o výši pokuty, která mu byla předložena k posouzení, již není třeba rozhodnout o žalobním důvodu, který společnost SLM uplatnila po vydání druhého pozměňovacího rozhodnutí a v němž tvrdila, že rozdělení pokuty, které bylo provedeno v původním rozhodnutí, je nesprávné vzhledem k metodice, kterou Komise vysvětlila v pokynech z roku 2006.
- 455 Ve zbývajících částech se žaloby zamítají.

K nákladům řízení

⁴⁵⁶ Článek 134 odst. 3 jednacího řádu stanoví, že pokud měli účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch, ponese každý z nich vlastní náklady řízení. Jeví-li se to však vzhledem k okolnostem v projednávané věci jako odůvodněné, může Tribunál rozhodnout, že účastník řízení ponese vlastní náklady řízení a nahradí část nákladů řízení vynaložených druhým účastníkem řízení.

⁴⁵⁷ Za okolností projednávaného případu a vzhledem ke snížení pokuty, kterou Komise uložila žalobkyním, a ke skutečnosti, že v původní žalobě společnosti SLM byl uveden žalobní důvod týkající se nerespektování 10% hranice stanovené právními předpisy, který tato společnost vzala po přijetí druhého pozměňovacího rozhodnutí zpět, je třeba rozhodnout, že Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení vynaložených společností SLM a jednu třetinu nákladů řízení vynaložených společností Ori Martin, které ponесou zbytek vlastních nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (šestý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Věci T-389/10 a T-419/10 se spojují pro účely rozsudku.**
- 2) **Článek 1 bod 16 rozhodnutí Komise C (2010) 4387 final ze dne 30. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38344 – Předpínací ocel), ve znění rozhodnutí Komise C (2010) 6676 final ze dne 30. září 2010 a rozhodnutí Komise C (2011) 2269 final ze dne 4. dubna 2011, se zrušuje v rozsahu, v němž přičítá společnosti Siderurgica Latina Martin SpA (SLM) účast na souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví předpínací oceli na vnitřním trhu a v rámci Evropského hospodářského prostoru (EHP) v období od 10. února 1997 do 14. dubna 1997.**
- 3) **Článek 2 bod 16 rozhodnutí C (2010) 4387 final, ve znění rozhodnutí C (2010) 6676 final a rozhodnutí C (2011) 2269 final, se zrušuje.**
- 4) **Výše pokuty uložené společnosti SLM se snižuje z 19,8 milionu eur na 19 milionů eur, přičemž za 13,3 milionu eur z této částky je solidárně odpovědná společnost Ori Martin SA; na základě právními předpisy stanovené hranice 10 % celkového obrátu upravené v čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 se konečná výše pokuty uložené společnosti SLM v rámci její osobní odpovědnosti stanoví na 1,956 milionu eur.**
- 5) **Žaloby se ve zbývajících částech zamítají.**
- 6) **Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení vynaložených společností SLM a jednu třetinu nákladů řízení vynaložených společností Ori Martin.**
- 7) **Společnost SLM ponese jednu třetinu vlastních nákladů řízení.**
- 8) **Společnost Ori Martin ponese dvě třetiny vlastních nákladů řízení.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 15. července 2015.

Podpisy.